

Evangelium podle Matouše

2/2016

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Syn Davidův
2. Začátek Ježíšovy služby
3. Kázání na hoře
4. „Vstaň a chod“ – uzdravení těla i ducha
5. Viditelný a neviditelný boj
6. Odpočinek v Kristu
7. Pán Židů i pohanů
8. Petr a Kristus
9. Co je nejdůležitější?
10. Ježíš v Jeruzalémě
11. Události posledních dní
12. Ježíšovy poslední dny
13. Ukřižování a vzkříšení

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Evangelium podle Matouše

Průvodce studium Bible

Autor: Andy Nash

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

2. čtvrtletí 2016

Foto: Matthias Mueller; churchphoto.de

Grafická úprava a sazba Grafické Studio

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha, 2016

ISBN 978-80-88026-06-8

ISSN 0409-3208

Úvod

Evangelium podle Matouše

Při porodu Ricka Hoyta nastaly komplikace, jejichž výsledkem bylo poškození mozku, které se později projevalo tím, že nemohl ovládat svalstvo. Lékaři stanovili diagnózu – dětská mozková obrna. Řekli rodičům, že chlapec zbytek života prožije ve vegetativním stavu a že by bylo nejlepší najít pro něj nějaký ústav, protože péče o něj bude velmi náročná.

Ovšem rodiče Ricka se nevzdali. Všimli si, že Rickovy oči sledují dění v místnosti. Matka se mu věnovala, učila ho abecedu, písmena lepila všude po domě. Když měl Rick jedenáct let, zašli s ním na technickou fakultu Tufts University a ptali se, zda existuje nějaký způsob, jakým by mohli pomoci chlapci komunikovat. „Není to žel možné,“ slyšeli odpověď. „V jeho mozku se nic neděje.“ Rickův otec však naléhal: „Řekněte mu nějaký vtip.“ Když ho řekli, Rick se začal smát. Ukázalo se, že se v jeho mozku děje velmi mnoho.

Ricka připojili k počítači, který ovládal pohyby hlavy. Konečně mohl komunikovat s okolím. Tato technologie mu umožnila žít zcela nový život. A nejen to. Rick byl schopen vystudovat speciální pedagogiku na univerzitě v Bostonu a později pracovat na Boston College v počítačovém oddělení, které vyvíjelo systémy pro lidi se speciálními potřebami.

Hoytovi však začali i sportovat. Při jednom charitativním běhu tlačil otec Dick svého syna na vozíčku. Poté Rick napsal otci: „Táto, když jsme běželi, cítil jsem se, jako bych byl zdravý.“ Dick se rozhodl, že tento pocit svému synu zprostředkuje tak často, jak to bude možné. O čtyři roky později spolu běželi poprvé Bostonský maraton. Potom se spolu začali věnovat triatlonu a absolvovali stovky závodů, při nichž otec svého syna tahá v nafukovací člnu, veze na kole a tlačí na vozíku. Rick jednou napsal: „Můj táta je bezpochyby nejlepším otcem století.“

Ať si to připustíme, či nikoliv, tak každý z nás má mnoho společného s Rickem Hoytem. Všechny nás ochromují a paralyzují tragické důsledky hříchu. Náš život se jen velmi vzdáleně podobá životu, pro který jsme byli stvořeni. A co je nejdůležitější, ať děláme cokoli, nikdy nedokážeme udělat nic pro svou záchranu. „Hříchem jsme se dostali do nepřírozené situace. Síla, která nás obnoví, musí být nadpřirozená...“ (MH 428; ŽNP 227) Avšak s Rickem máme společného ještě něco – máme úžasného Otce, který nás miluje, stará se o nás a byl ochotný pro nás přinést tu největší obět. Záchrana k nám může přijít pouze „zvenčí“ – sami se zachránit nedokážeme.

I to je jedním z důvodů, proč se lidé kdysi dívali na noční oblohu a čekali na vysvobození, na Zachránce. Izraelité, naši předchůdci ve víře, měli pro tohoto očekávaného Zachránce jméno: Syn Davidův, kterého známe jako Ježíše z Nazareta.

Jeden z inspirovaných záznamů Ježíšova příběhu je v Evangeliu podle Matouše, které bude předmětem našeho studia v tomto čtvrtletí. Matouš byl původem Žid, který uvěřil v Ježíše. Popisuje Kristův příběh ze svého, Duchem svatým inspirovaného pohledu. A i když se spolu s ostatními autory evangelií – Markem, Lukášem a Janem – zaměřuje na stejná témata: vtělení, život, smrt, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše, Matouš klade silný důraz na to, že Ježíš je zaslíbeným Mesiášem. Chtěl, aby jeho čtenáři poznali, že v Kristu přišlo spasení Izraele, o němž mluvili proroci a k němuž směřovaly všechny starozákonní předobrazy.

Přestože Matouš chtěl především oslovit židovské čtenáře, jeho poselství o naději a Vykupiteli živě promlouvá i k nám, kteří podobně jako Rick Hoyt potřebujeme Někoho, kdo by pro nás vykonal to, co my sami pro sebe nemůžeme udělat. Matouš vypráví příběh o Ježíši, který učinil přesně to, co my potřebujeme.

Andy Nash je profesorem a kazatelem na Southern Adventist University v Collegedale v USA. Je autorem několika knih, včetně titulů The Haystacks Church a The Book of Matthew: „Save Us Now, Son of David“.

Syn Davidův

Texty na tento týden

Mt 1,1–11; 2,7–11; J 1,1–3; Žd 1,1–3; 2S 7,16–22

Základní verš

„On vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Mt 1,21)

Matouš začíná své evangelium rodokmenem. Pod vedením Ducha svatého zaznamenává rodokmen Ježíše Krista velmi nezvyklým a neočekávaným způsobem. Zmiňuje v něm totiž lidi, k nimž by se pravděpodobně většina z nás ve svém rodokmenu či životopisu nehlásila.

Matouš však cítil určitou spřízněnost s lidmi, o nichž píše. I on sám byl totiž v určitém smyslu vydědencem společnosti. Byl výběřčím daní, který se – alespoň z pohledu jeho národa – zaprodal nepříteli. Vybíral daně od vlastních lidí a ty pak odváděl okupantům. Je zřejmé, že mezi lidmi nebyl oblíben.

My lidé se často díváme na ostatní, jak působí svým vzezřením, Bůh se však dívá do srdcí lidí. Kristus viděl do Matoušova srdce, a přestože byl opovrhovaným výběřčím daní, vybral si ho za svého učedníka a blízkého spolupracovníka. Když ho povolal, Matouš opustil svůj předchozí život a následoval Ježíše.

Matouš slyšel Ježíšova slova, viděl jeho činy a sledoval jeho službu. To vše se nesmazatelně vrylo do jeho mysli. A když přišel čas, Matouš přinesl svému lidu i celému světu něco cenného. Už to nebyl nechtěný daňový výměr, ale vzácný záznam Kristova života.

Genesis

Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. (Mt 1,1; B21)

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha.

³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. (J 1,1–3)

¹Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; ²v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. ³On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všechno svým mocným slovem. Když dokonal očišťení od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech. (Žd 1,1–3)

Osobní studium

Hned na začátku nazývá Matouš svůj spis „knihou“ (z řeckého „biblos“), resp. „knihou rodu“ či rodokmenem Ježíšových předchůdců. Slovo přeložené jako „rod“ nebo „rodokmen“ má svůj původ v řeckém slovu „genesis“, které má mnoho významů – například narození, potomstvo, rodina. V řeckém překladu Starého zákona se toto slovo vyskytuje poprvé v Gn 2,4 („Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny“), spojení „kniha rodu“ pak v Gn 5,1 („Tato jest kniha rodů Adamových“; BK). Když tedy Matouš začíná své evangelium slovy „Kniha rodu Ježíše Krista“, u jeho židovských čtenářů se tento obrat spojoval s „knihou Genesis“, první knihou Tóry.

Tak jako Starý zákon začíná knihou o stvoření světa, Matouš začíná své evangelium (a v našem uspořádání i Nový zákon) knihou o Stvořiteli a jeho díle Vykupiteli, které mohl završit jen Ten, který vše stvořil. Co říkají následující verše o Ježíši Kristu?

J 1,1–3

Žd 1,1–3

Mi 5,1

Mk 12,35–37

„Ježíš Kristus byl od věčnosti jedno s Otcem, byl ‚obrazem Božím‘, ztělesněním Boží velikosti a vznešenosti, ‚odleskem Boží slávy‘. Přišel na svět proto, aby nám zjevil Boží slávu. ... Svým životem na zemi měl Ježíš představit Boha lidem i andělům. Byl Božím Slovem, vyjádřením Božího myšlení.“ (DA 19; TV 9)

Na rozdíl od apoštola Jana, který se hned na začátku zaměřuje na božství Ježíše Krista (J 1,1–4) a až poté mluví i o Ježíšově lidské stránce (J 1,14), Matouš ve svém evangeliu klade důraz na Kristovo lidství. Ježíš je pro něj „syn Davida a syn Abrahama“ (Mt 1,1). Proto vyjmenovává Ježíšovy lidské předky až od Abrahama. Chce ukázat svým čtenářům, že Ježíš z Nazareta je skutečně Mesiáš, o němž mluvili starozákonní proroci.

Aplikace

Lidé ve starověku kladli na rodinu a předky větší důraz než my dnes. Ano, rodina a předci jsou pro nás v mnohém určující. Pokud však jde o spasení, není důležité, z jaké rodiny pocházíme. Na čem skutečně záleží (Ga 3,28.29)?

Královská linie

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. (Mt 1,1; ČSP)

¹⁶ „Tvůj dům a tvé království budou před tebou trvat navěky, tvůj trůn bude navěky upevněn.“

¹⁷ Nátan k Davidovi promluvil ve smyslu všech těchto slov a celého tohoto vidění. ¹⁸ Král David pak vešel, usedl před Hospodinem a řekl: „Co jsem já, Panovníku Hospodine, a co je můj dům, že jsi mě přivedl až sem?“ ¹⁹ A i to bylo v tvých očích málo, Panovníku Hospodine. Dokonce příslibuješ domu služebníka svého dlouhá léta. Takové naučení dopřáváš člověku, Panovníku Hospodine.

²⁰ O čem by ještě mohl David k tobě promluvit? Panovníku Hospodine, ty znáš svého služebníka.

²¹ Pro své slovo a podle svého srdce jsi učinil celou tuto velikou věc a dal o ní vědět svému služebníku. ²² Vždyť jsi tak veliký, Hospodine Bože. Není žádného jako ty, není Boha kromě tebe, podle toho všeho, co jsme na vlastní uši slyšeli.“ (2S 7,16–22)

Osobní studium

Ať už byla očekávání Izraelců v souvislosti s Mesiášem jakkoliv různorodá, jedno měla společné: Mesiáš bude pocházet z Davidova rodu. (Tomu věří i dnes mnoho židů, kteří očekávají příchod Mesiáše.) Právě proto začíná Matouš své evangelium rodokmenem, v němž chce ukázat a potvrdit původ Ježíše jako Mesiáše. Protože měl být Mesiáš potomkem Abrahama (Gn 22,18; Ga 3,16) – otce židovského národa, a zároveň měl pocházet z rodové linie Davida, Matouš hned na počátku svého evangelia ukazuje Ježíšovo přímé napojení na tyto dvě historické osobnosti. Ježíš je nejen Abrahamovým potomkem (jako většina Izraelců), ale patří i do rodové linie krále Davida. Mnozí vykladači jsou přesvědčeni, že Matouš měl při psaní evangelia na mysli především židovské čtenáře – a proto tak silně zdůrazňuje mesiášský mandát Ježíše z Nazareta, který je odvozen od jeho rodokmene.

Jak následující texty vysvětlují důrazy, které Matouš vyzdvihuje v Ježíšově rodokmenu?

2S 7,16.17

Iz 9,6.7

Iz 11,1.2

Sk 2,29–31

Nový zákon začíná v Matoušově evangeliu důrazem, že Ježíš je potomkem krále Davida. Na konci Nového zákona, v knize Zjevení, Kristus říká: „Já, Ježíš, jsem poslal svého anděla, aby vám ve sborech tyto věci dosvědčil. Já jsem kořen a rod Davidův, jasná hvězda jitřní“ (Zj 22,16; ČSP). I když se o Kristu z Písma dozvídáme velmi mnoho, stále je „kořenem a rodem Davidovým“.

Aplikace

Matoušovo svědectví velmi silně zdůrazňuje, že Spasitel přišel na tento svět, aby se stal jedním z nás, aby se stal člověkem, aby přijal lidskou přirozenost. Co pro tebe znamená toto poznání? Jak ovlivňuje tvůj vztah k Bohu a tvůj postoj k ostatním lidem?

Ženy v Ježíšově rodokmenu

²Abraham měl syna Izáka, Izák Jákoba, Jákob Judu a jeho bratry, ³Juda Farese a Záru z Támary, Fares měl syna Chesróma, Chesróm Arama. ⁴Aram měl syna Amínadaba, Amínadab Naasona, Naason Salmóna, ⁵Salmón měl syna Bóaza z Rachaby, Bóaz Obéda z Rút, Obéd Isaje ⁶a Isaj Davida krále. David měl syna Šalomouna z ženy Uriášovy. (Mt 1,2–6)

Osobní studium

V židovských rodokmenech se většinou ženy nevyskytovaly. Proč je však v Mt 1,3 zmíněna Támar? O koho šlo?

Támar byla kenaanská žena, která byla manželkou postupně dvou Judových synů – Era a Ónana. Oba však byli pro svou hříšnost potrestáni Hospodinem (Gn 38,7.10). Támar však byla stále bezdětná. Její tchán Juda ji vyzval, aby se po smrti jeho synů vrátila do otcovského domu, a přislíbil jí, že když dospěje jeho syn Šela, tak jí ho dá za muže. K tomu však nedošlo a Támar se rozhodla vzít osud do vlastních rukou.

Támar se přestrojila za nevěstku a záměrně se oddala Judovi, svému tchánovi. Ten však neměl tušení, o koho jde. Támar otěhotněla. Po nějaké době, když již bylo viditelné, že je těhotná, měla být potrestána smrtí za to, že se dopustila smilstva. K tomu však nedošlo, protože se Juda dozvěděl, že on sám je otcem dítěte. Tehdy vyznal: „Je spravedlivější než já“ (Gn 38,26).

Dnes by možná takový příběh mohl být námětem nějaké telenovely. Je však obsažen v Ježíšově rodokmenu a ukazuje, jakého příběhu a linie se Mesiáš stal součástí, když přišel na tento svět. Která další překvapivá jména jsou v Mt 1,4–6 součástí Ježíšova rodokmenu?

Nevěstka Rachab. Tentokrát to nebylo jen přestrojení za prostitutku jako u Támara. Ano, i ona je v Matoušově seznamu. Pomohla izraelským vyzvědačům v Kanaanu a později se přidala k Božímu lidu. Tehdy se vydala na cestu jednoho z Ježíšových předků.

Rút byla ctnostnou ženou. Nebylo její vinou, že pocházela z národa Moábců, který vzešel z incestního vztahu opilého Lota a jeho starší dcery.

Uriášova manželka Bat-šeba byla ženou, kterou si dal král David sobecky zavolat do svého paláce, když její muž bojoval za krále. A i když měl král David mnoho schopností a pozitivních vlastností, určitě nebyl příkladem člověka s uspořádaným rodinným a morálním životem. David byl nepochybně velkým hříšníkem, který potřeboval Spasitele. Když si David uvědomil svůj hřích, vyznal: „Zhřešil jsem proti Hospodinu“ (2S 12,13).

Aplikace

Bůh nás přijímá navzdory našim hříchům, pádům a selháním. Co ti to říká o Boží povaze a jeho postoji k tobě osobně? Jak by se měl Boží postoj k tobě zrcadlit ve tvém postoji k lidem – bez ohledu na jejich chyby a provinění?

Když jsme ještě byli hříšní

⁶David měl syna Šalomouna z ženy Uriášovy, ⁷Šalomoun Roboáma, Roboám Abiu, Abia Asafa, ⁸Asaf Jóšafata, Jóšafat Jórama, Jóram Uziáše. ⁹Uziáš měl syna Jótama, Jótam Achaza, Achaz Ezechiáše, ¹⁰Ezechiáš Manase, Manase měl syna Amose, Amos Joziáše, ¹¹Joziáš Jechoniáše a jeho bratry za babylónského zajetí. (Mt 1,6–11)

⁶Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné. ⁷Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. ⁸Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. (Ř 5,6–8)

Osobní studium

Co říkají texty v Ř 3,9.10; 5,8; J 2,24.25 a Jr 17,9 o lidské přirozenosti?

Bibličtí autoři se na přirozenost člověka rozhodně ne dívají přes „růžové brýle“. Od pádu do hříchu v zahradě Eden (Gn 3) až po pád Babylona na konci času (Zj 18) je odhalen smutný stav, v němž se lidstvo nachází. A přestože máme tendenci idealizovat si alespoň první období rané církve před předpovězeným „odpadnutím“ (2Te 2,3), skutečnost nebyla tak pozitivní (1K 1,11–13; 5,1.2). Každý z nás je poznamenán hříchem, jsme zkažení lidé. V tomto stavu byli i všichni Ježíšovi předkové.

„Otevřenost a pravdivost Ježíšova rodokmenu musela Matoušovy čtenáře šokovat. Ježíšovi předci byli lidé se všemi slabostmi a schopnostmi, které máme i my. Bůh přesto prostřednictvím nich působil, aby nám přinesl záchranu. V Ježíšově rodokmenu není žádný vzor spravedlnosti. Nacházíme v něm smilníky, prostitutky, hrdiny i pohany. Zkažený král Roboám byl otcem hříšného Abia, který však měl syna – dobrého krále Asafa. Ten pak byl otcem dobrého krále Jóšafata, jenž byl otcem zkaženého krále Jórama. Bůh působil v dějinách prostřednictvím různých lidí, z nichž někteří se ho drželi a jiní se mu protivili, ale vždy nakonec dosáhl svého cíle. Matouš ukazuje, že Bůh si může použít kohokoliv – ať už je jakkoliv přehlížen či opovrhován – aby dosáhl svého záměru.“ (WILKINS Michael, *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary: Matthew*. Grand Rapids: Zondervan, 2002, str. 9)

Tuto skutečnost si potřebujeme uvědomit – jak při pohledu na lidi okolo nás, tak především při pohledu na sama sebe. Vždyť který z Ježíšových následovníků na své cestě nepropadne sklíčenosti, pochybnostem o své víře či opravdovosti svého obrácení? Často je to důsledkem naší hříšné přirozenosti, našich chyb a selhání. Uprostřed této beznaděje, nejistoty a pochybností můžeme – a měli bychom – žít v důvěře, že Bůh o naší mizérii ví a že právě kvůli takovým lidem, jako jsme my, přišel Kristus na tento svět.

Aplikace

Na jaké zaslíbení se můžeš spoléhat ve chvílích znechucení, zklamání a duchovní beznaděje?

Zaslíbený Syn z rodu Davidova

⁷Tedy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. Potom je poslal do Betléma a řekl: ⁸„Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je najdete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“⁹Oni krále vyslechli a dali se na cestu. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. ¹⁰Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí. ¹¹Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu. (Mt 2,7–11)

Osobní studium

V čem je podle Mt 2,1–11 největší kontrast mezi činy a postoji mudrců a krále Heroda?

Matouš – na rozdíl od Lukáše – nezaznamenává přesné okolnosti Ježíšova narození. Víme však, že se Ježíš narodil uprostřed noci. Přesné datum však neznáme. Na základě času, kdy mohl kněz Zachariáš sloužit v chrámu, se někteří badatelé domnívají, že se Ježíš narodil někdy na podzim, když byly ovce ještě na pastvinách – pravděpodobně koncem září či v říjnu.

Je velkým paradoxem, že mezi prvními lidmi, kteří hledali Ježíše, aby mohli vzdát úctu židovskému Mesiáši, byli pohané. Zatímco většina národa, z něhož Ježíš pocházel (včetně paranoidního polovičního Žida, krále Heroda), si myslela, že ví, jakého Mesiáše mají očekávat, poutníci od východu měli otevřená srdce a myslí. Mudrcové byli pravděpodobně respektovanými filozofy z Persie, kteří zasvětili svůj život hledání pravdy – ať už přicházela odkudkoliv. Není tedy třeba podívat se nad tím, že se ocitli na kolenou před Tím, který sám je „Pravda“ (J 14,6). I když prorok Jeremjáš zaznamenal Hospodinovo slovo v jiném kontextu, na příkladu mudrců z východu můžeme vidět jejich univerzální pravdivost: „Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem“ (Jr 29,13).

Pohanští mudrcové se Ježíšovi poklonili a vzdali mu úctu – na rozdíl od krále, který se ho pokusil zabít. Tento příběh nám připomíná, že členství v církvi není zárukou správného vztahu s Bohem. Upozorňuje nás také na to, jak důležité je správné chápání pravdy. Možná kdyby král a kněží chápali skutečný smysl proctví o Mesiáši, necítil by se Herodes tak ohrožen a možná by reagoval jinak – i když je pravda, že Herodes byl nemocný člověk, který dal ve své paranoi vyvraždit i několik členů své rodiny. Přicházejícímu Mesiáši, tomuto „králi Židů“, šlo o úplně jiné cíle než připravit Heroda o jeho politickou moc. Jak řekl anděl Páně Josefovi ve snu, Ježíš přišel zachránit „lid z jeho hříchů“ (Mt 1,21).

Aplikace

Jako křesťané, kteří očekávají příchod Krista, jsme obdrželi mnoho „světla“. Jak se můžeme bránit svodu, že naše poznání automaticky znamená správný vztah s Bohem? Jak ti může poznání pravdy a Božího charakteru pomoci na tvé cestě s Bohem? Jak s ním můžeš mít hlubší a důvěrnější vztah? Jak ti v tom může pomoci vděčnost za to, co pro tebe učinil?

Podněty k zamyšlení

„Ke Kristu může přijít každý hříšník. On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování“ (Tt 3,5). Až ti satan bude říkat, že jsi hříšný a nemůžeš doufat v Boží pozhánání, řekni mu, že Kristus přišel na svět proto, aby hříšné zachránil. Nemáme nic, čím bychom si mohli zasloužit Boží milost. Vždy se však můžeme odvolat na svoji naprostou bezmocnost a na naléhavou potřebu jeho vykupitelské moci.“ (DA 317; TV 200)

V naší „naprosté bezmocnosti“ potřebujeme Kristovo vykoupení, je to naše „naléhavá potřeba“. Tato pravda se nemění, ať jsme ke Kristu právě přišli, nebo s ním chodíme celý život. Podobně jako lidé zmínění v Ježíšově rodokmenu, jsme i my hříšníci a potřebujeme Boží milost. Naše úsilí žít podle zákona, náš zápas s hříchem a pokušením i náš růst v Kristu – jakkoliv jsou důležitou součástí křesťanského života – jsou jen důsledkem našeho spasení, nikdy ne příčinou. Ať už jde o hříšníka na kříži, nebo člověka proměněného při druhém příchodu Ježíše Krista, všichni jsme „naprosto bezmocní“ a nutně potřebujeme Kristovu vykupitelskou moc.

Otázky k rozhovoru

- 1. Jak bylo zmíněno, Herodesovo zásadní nepochopení proroctví v kombinaci s jeho vlastní hříšností ho dovedlo k hrozným činům. Uvažujte společně, proč je i dnes důležité správně rozumět proroctvím. Někteří například věří, že věrní křesťané budou tajemně a nenápadně vzati do nebe, zatímco jejich rodiny a přátelé budou opuštěně sledovat, jak se jejich blízcí „vypaříli“. Jaké nebezpečí může plynout z tohoto nesprávného pochopení proroctví? Dalším příkladem může být přesvědčení, že jednou z posledních událostí historie bude obnova chrámu v Jeruzalémě a znovuzavedení obětí zvířat. Jaké další příklady nesprávného a mylného chápání proroctví nám mohou ukázat na důležitost jejich správného porozumění?*
- 2. V mnoha kulturách a společnostech se i dnes pokládá za důležité, z jakého rodu, rodiny a společenské vrstvy či třídy pocházíte. Proč je tento koncept v rozporu s evangeliem? Proč je v této souvislosti tak důležité znovuzrození? Co všechno ovlivňuje?*

Začátek Ježíšovy služby

Texty na tento týden

Mt 3,1–8; 4,1–22; Fp 2,5–8; Iz 14,12–14

Základní verš

„Řekl jim: ‚Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.‘“ (Mt 4,19)

Jednou z nejdůležitějších otázek je, jak má člověk žít svůj život – jaký je jeho smysl a cíl. Vždyť nikdo při narození nedostává nějaký návod na život, připevněný někde na zápěstí.

„Nechápal jsem, jaký by měl mít můj život smysl,“ vyznal sedmnáctiletý Evan, který vyrůstal v dobré rodině, a přesto byl závislý na drogách. „Stále jsem tomu nerozuměl, ale měl jsem pocit, že všichni ostatní to vědí, že existuje nějaké velké tajemství, které všichni kromě mě znají. Myslel jsem si, že všichni vědí, proč tu jsou, že z toho prožívají radost, jen já to nevím.“

Paul Feyeraběn, spisovatel a filozof vědy, který se narodil v Rakousku a poté žil v Americe, ve své autobiografii vyznal: „Dny plynuly jeden za druhým a nebylo zřejmé, proč by měl člověk vlastně žít.“

Bible popisuje příběh Ježíše a to, co pro nás učinil. V Kristu – jeho preexistenci, narození, životě, smrti, vzkříšení, službě v nebi a druhém příchodu – je možné najít odpovědi na nejdůležitější a nejtěžší otázky života. Ježíšův život a jeho služba nám mohou pomoci najít skutečný smysl našich vlastních životů. Tento týden se budeme věnovat počátku Ježíšovy služby.

Jan Křtitel a přítomná pravda

¹Za těch dnů vystoupil Jan Křtitel a kázal v judské poušti: ²„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ ³To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!“ ⁴Jan měl na sobě šat z velbloudí srsti, kožený pás kolem boků a potravou mu byly kobylky a med divokých včel. ⁵Tehdy vycházel k němu celý Jeruzalém i Judsko a celé okolí Jordánu, ⁶vznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu křtít. ⁷Ale když spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? ⁸Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. (Mt 3,1–8)

Osobní studium

Ve třetí kapitole Matoušova evangelia je nejprve představen Jan Křtitel. Jeho první slova, která Matouš zaznamenává, jsou burcující: „Čiňte pokání“ (Mt 3,2). V určitém smyslu je to vlastně shrnutím toho, co Bůh říká lidem už od jejich pádu do hříchu: Čiňte pokání, přijměte mé odpuštění a vykoupení, opusťte své hříchy a najděte tak odpočinek pro své duše.

I když Janovo poselství bylo univerzální, vnesl do něj i „přítomnou pravdu“ (2Pt 1,21) – tedy poselství pro konkrétní lidi v jeho době.

Jaké bylo aktuální poselství, které Jan kázal společně s jeho výzvou k pokání (Mt 3,2.3.6)?

Jan Křtitel se odvolává na Písmo. Starozákonní proctví znovu a znovu ožívají v Novém zákoně. Ať už se k nim vrací Ježíš, Pavel, Petr nebo Jan, všichni citují Starý zákon, aby vysvětlili smysl či potvrdili platnost toho, co se právě odehrávalo. I proto například Petr, když mluví o Kristově službě, zdůrazňuje „pevné prorocké slovo“ (2Pt 1,19; ČSP).

Jaké poselství měl Jan pro náboženské představitele (Mt 3,7–12)? Jakou naději jim poskytli navzdory drsným slovům, která vyslovil na jejich adresu?

Ústředním motivem všech Janových výroků a vyjádření byl Ježíš Kristus. Vše souviselo s tím, kým Ježíš je a co přišel vykonat. Jan nepřinesl jen evangelium. Mluvil také o konečném zúčtování a závěrečném dělení pšenice a plev. Toto rozdělení však udělá Ten, o němž hovořili proroci. Jan ve svém poselství ukazuje, že evangelium a soud jsou neoddělitelně spojené. První příchod Ježíše je úzce spojen s jeho druhým příchodem. Obě tyto události v Janově poselství téměř splývají – poselství o příchodu Mesiáše je v určitém smyslu i předpovědí jeho druhého příchodu.

Aplikace

Kdy sis poprvé uvědomil, že tě Bůh volá, abys činil pokání? Jak jsi tehdy zareagoval? Jakou úlohu sehrává pokání ve tvém životě? Co ses o sobě a o Bohu naučil ze zkušenosti pokání?

Kontrast na poušti

Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. (Mt 4,1)

⁵Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: ⁶Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nepěl, ⁷nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka ⁸se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Fp 2,5–8)

¹²Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitřenky synu! Jak jsi sražen k zemi, zotročovateli pronárodů! ¹³A v srdci sis říkal: „Vystoupím na nebesa, vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy, zasednu na Hoře setkávání na nejzazším Severu. ¹⁴Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit.“ (Iz 14,12–14)

Osobní studium

Je zajímavé představit si scénu na poušti z pohledu satana. Božská bytost, kterou satan poznal jako Syna Božího, se ponižila, aby se stala člověkem a přijala lidské tělo. To vše proto, aby mohla zachránit lidstvo. Byl to ten samý Ježíš Kristus, proti kterému bojoval v nebi a který ho – Lucifera – svrhl společně s jeho anděly na zem (Zj 12,7–9). A nyní? Kým je ten kdysi mocný Ježíš? Vyhublý a opuštěný člověk v nehostinné poušti bez jakékoliv viditelné pomoci. Satanovi se zdálo, že právě v tomto okamžiku by Ježíš mohl být lehkou kořistí jeho útoků a svodů.

„Když se satan a Boží Syn poprvé dostali do sporu, byl Kristus velitelem nebeských zástupů a satan byl jako vůdce vzpoury svržen z nebe. Nyní jako by se jejich postavení obrátilo a satan chtěl své zdánlivé výhody patřičně využít.“ (DA 119; TV 71)

Jaký kontrast zde můžeme pozorovat! Na jedné straně stojí Lucifer, který si kdysi řekl: „Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit“ (Iz 14,14). Na druhé straně stojí Kristus, který se zřekl své nebeské slávy (Fp 2,6.7). V této scéně vidíme zásadní rozdíl mezi sobectvím a láskou, egoizmem a obětavostí, mezi tím, čím se stáváme, když v nás vítězí hřích, a svatostí.

Co je možné na základě textů v Iz 14,12–14 a Fp 2,5–8 říci o charakteru Ježíše a satana?

Jak asi vnímali andělé scénu, kdy proti sobě stojí Ježíš, kterého znali v nebeské slávě, a satan – v boji o záchranu člověka? Byl to zápas mezi dobrem a zlem, spor o Boží charakter. My dnes víme, jak tento zápas na poušti dopadl, ale andělé a celé nebesa prožívali napětí a úzkost.

Aplikace

Satan se vyvyšoval. Ježíš se pokořil. Jak na tebe tento kontrast působí? Co se z něj můžeš naučit? Jak může a má ovlivnit uvědomění si tohoto rozdílu tvá rozhodnutí – především ta, která se nějakým způsobem dotýkají tebe samotného?

Pokoušení

¹Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. ²Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. ³Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ ⁴On však odpověděl: „Je psáno: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ ... ⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu ⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ ¹⁰Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“ ¹¹V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho. (Mt 4,1–4.8–11)

Osobní studium

Proč Ježíš podle Mt 4,1–11 musel projít tímto pokoušením? Jak tyto texty souvisejí se spasením? Jak se Ježíšovi podařilo odolat těmto pokoušením v tak extrémní situaci?

Text v Mt 4,1 vede k otázkám: Proč vedl Duch Ježíše na pouť, aby tam byl vystaven ďáblu pokoušení? V modlitbě Páně prosíme: „A nevydej nás v pokušení, ale vysvobod' nás od zlého“ (Mt 6,13). Proč by tedy měl Duch svatý vést Ježíše do pouště na cestu pokoušení?

Klíč k pochopení tohoto textu můžeme najít v předcházející kapitole, když Ježíš přichází k Janovi, aby se od něho dal pokřtít. Když se Jan zdráhal, Ježíš mu řekl: „Připusť to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá“ (Mt 3,15). Ježíš Jana vybízí, aby vše bylo vykonáno podle Boží vůle a jeho záměrů. Ježíšův křest poukazuje na několik záležitostí – potvrzuje službu a poselství Jana Křtitele, staví Ježíše na naše místo (přestože nebyl hříšný, šel cestou, která ho přivedla na kříž, kde zemřel na našem místě) a slouží nám jako příklad, který máme následovat.

Při pokoušení na poušti prošel Ježíš podobnou cestu jako Adam. Měl dosáhnout vítězství nad pokoušením, v němž všichni od Adama selháváme. „Kristus měl v podobě člověka vykoupit Adamův pád.“ (DA 117; TV 69) Ježíš v pokušení zvítězil – a to v podmínkách, které byly nesrovnatelně horší, než jakým byl vystaven Adam.

Ježíš svým vítězstvím nad pokoušením ukázal, že na hřích není možné najít omluvu. V pokušení však nemusíme padnout, ale prostřednictvím víry a podřízení se Bohu můžeme zvítězit. Apoštol Jakub píše: „Podřídte se tedy Bohu. Vzeprete se ďáblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám“ (Jk 4,7).

Aplikace

Jak ti příběh o Ježíšově pokoušení ukazuje, že neexistuje žádný důvod ani oprávnění hřešit? Proč je pro nás Kristova spravedlnost tak důležitá? Jak bychom vypadali na Božím soudu, kdybychom na něm měli stát ve své vlastní spravedlnosti, nepřikryti Ježíšovou spravedlností, která nás očisťuje od našich hříchů? Jakou naději bys měl?

Země Zabulón a Neftalím

¹²Když Ježíš uslyšel, že Jan je uvězněn, odebral se do Galileje. ¹³Opustil Nazaret a usadil se v Kafarnaum při moři, v území Zabulón a Neftalím, ¹⁴aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka Izaiáše: ¹⁵„Země Zabulón a Neftalím, směrem k moři, za Jordánem, Galilea pohanů – ¹⁶lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo; světlo vzejde těm, kdo seděli v krajině stínu smrti.“ (Mt 4,12–16)

Osobní studium

V Mt 4,12 je zmíněno, že Jan Křtitel byl uvězněn – což prakticky znamenalo konec jeho služby. Byl to však zároveň – po křtu a pokušení na poušti – jakýsi oficiální začátek Ježíšovy služby. Text neobsahuje informaci, proč se Ježíš po Janově uvěznění rozhodl odejít do Galileje, je pouze konstatováno, že tam odešel (Mk 1,14–16; L 4,14).

Jaký význam podle Mt 4,13–16 a Iz 9,1.2 mělo, že Ježíš začal svou službu právě v Galileji? Co tyto texty říkají o povaze Ježíšovy služby? Co předznamenává Ježíšova služba v Galileji?

Zabulón a Neftalí byli Jákobovi synové (Gn 35,23–26). Jejich potomci se stali členy dvou izraelských kmenů, které se po příchodu do zaslíbené země usadily v krásných severních oblastech.

Žel tyto dva kmeny patřily mezi deset izraelských kmenů, které se odvrátily od Hospodina a uspořádaly si život po svém – včetně uctívání různých pohanských model. Mnozí starozákonní proroci ostře vystupovali proti hříšnosti, zesvětštění a zkaženosti severních kmenů, které se nakonec dostaly do područí Asýrie. Důsledkem bylo, že obyvatelé těchto kmenů byli rozptýleni v okolních oblastech. Na jejich místo se přistěhovalo mnoho pohanů, kteří osídlovali Izrael. Galilea se tak stala územím, kde bylo nábožensky smíšené obyvatelstvo. Proroci se o tomto území vyjadřovali jako o tmavém a zmateném místě. V tomto kontextu je možné zmínit, že nejnámějším galilejským prorokem byl Jonáš.

Navzdory všem problémům, které byly s Galileou spjaté, prorok Izaiáš vyslovuje nádherné proctví: „Lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo“ (Mt 4,16). Právě sem, kde to bylo nejvíce potřeba, kde byli obyvatelé území Zabulón a Neftalím ostatními považováni za nemravné, hříšné a zaostalé, přišel Ježíš, žil zde a konal svou službu. I v této události je možné rozpoznat Ježíšovu pokoru, když si ze všech oblastí, kde žil vyvolený národ, zvolil právě tu, která byla nejvíce opovrhovaná. Tím, že Kristus začal svou službu v „Galileji pohanů“, také určitým způsobem předznačil svou misi, na niž měli navázat jeho učedníci.

Aplikace

Evangelium je určeno všem lidem – ať už pocházejí z jakéhokoliv kulturního, společenského a náboženského prostředí. Jak můžeš předejít pokušení považovat některé lidi za „ztracené případy“? Co je na tomto postoji špatného?

Povolání rybářů

¹⁷Od té chvíle začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“¹⁸Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. ¹⁹Řekl jim: „Poďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“²⁰Oni hned zanechali sítě a šli za ním. ²¹O něco dále uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují sítě; a povolal je. ²²Ihned opustili loď i svého otce a šli za ním. (Mt 4,17–22)

Osobní studium

Podobně jako Jan Křtitel, i Ježíš začal svou službu výzvou k pokání (Mt 4,17). Velmi dobře viděl hříšný stav lidstva. Věděl, že lidé nejvíce potřebují znát skutečný charakter Boha a činit pokání – tedy uvědomit si vlastní hříšnost, přijmout Boží milost, odvrátit se od hříchu a následovat Boha v každodenním životě.

Co text v Mt 4,17–22 říká o významu a srchovanosti povolání, jímž chce Bůh změnit naše životy?

V zapomenutém galilejském kraji byli mezi rybáři čtyři mladí muži, jejichž srdce naslouchalo Bohu. Určitý čas dokonce část z nich následovala Jana Křtitele. K jejich velkému překvapení však Jan Křtitel zacílil jejich pozornost na Ježíše.

Právě oni přišli za Ježíšem, aby s ním mohli strávit určitý čas (J 1,35–41). V tehdejší společnosti to byl obvyklý jev – člověk přišel za učitelem (rabim) a poprosil ho, zda by ho mohl následovat. Byl to však učitel, který měl poslední slovo a rozhodoval, kdo bude jeho učedníkem. A když se rabi rozhodl povolat někoho za svého učedníka, šlo o velmi důležitý okamžik.

Mohlo by se zdát, že Ježíš povolal učedníky na břehu jezera a že šlo o jejich první setkání. Z Janova evangelia však vyplývá, že tito muži Ježíše znali, strávili s ním nějaký čas a prožili různé situace (J 1–5).

„Ježíš si vybral nevzdělané rybáře, protože nebyli zatíženi tradicemi a mylnými zvyky své doby. Byli přirozeně schopní a přitom skromní a učenliví. Byli to muži, které mohl vychovat pro své dílo. Mnozí lidé v běžném životě trpělivě vykonávají svoji každodenní práci a ani netuší, že kdyby využili svých skrytých schopností, mohli by se zařadit mezi nejvýznamnější osobnosti světa. Je třeba, aby v nich nevyužité schopnosti probudila zkušená ruka. Právě tyto lidi Ježíš povolával ke spolupráci a nabízel jim svoji společnost.“ (DA 250; TV 154.155)

Aplikace

Následovat Ježíše neznamená jen křest a členství v církvi. Ježíš nás povolává k životu naplněnému službou. K jaké službě povolal Ježíš tebe? Jak toto povolání ovlivňuje tvůj každodenní život? Uvažuj nad svými odpověďmi a sdílej se s nimi s někým, komu důvěřuješ.

Podněty k zamyšlení

Jeden misionář přišel do jednoho města a v inzerátech na své přednášky uváděl: „Přijďte se podívat na kazatele, který bude trhat stránky z Bible!“ To zaujalo a na přednášku přišlo mnoho lidí. Když se kazatel postavil před lidi, otevřel Bibli a – k úžasu a zděšení přítomných – vytrhl z Bible jeden list. Držel ho v ruce a řekl: „Tato strana v Bibli nikdy neměla být. Je to strana, která odděluje Starý a Nový zákon.“

Můžeme si o této teatrálnosti myslet cokoliv, tento kazatel však upozornil na jednu důležitou věc. Starý a Nový zákon jsou skutečně jednou knihou. Celý Nový zákon se odvolává na Starý zákon a velmi často z něj cituje. Události popsané v Novém zákoně jsou znovu a znovu vysvětlovány – ať už samotným Ježíšem, nebo apoštoly – ve světle Starého zákona. Stačí si jen připomenout, kolikrát Ježíš různými způsoby ukazuje, že se „naplnilo Písmo“. Kristus opakovaně odkazoval k textům Starého zákona (J 5,39; 13,18; Mt 22,29; L 24,27).

Podobně apoštol Pavel opakovaně ve svých listech cituje Starý zákon (Ř 4,3; 11,8; Ga 4,27). V knize Zjevení se nachází zhruba 550 odkazů na Starý zákon. Starý a Nový zákon jsou pro lidstvo písemným zjevením plánu spasení. Je pravdou, že ne všechny příkazy Starého zákona jsou pro nás dnes závazné (například obětní systém). Je to však proto, že našly své naplnění v Ježíši Kristu. Nesmíme odsunovat Starý zákon jako nepotřebný, snižovat jeho význam či dokonce jej dávat do rozporu vůči Novému zákonu. Bible je neoddelitelným celkem těchto dvou částí. Starý i Nový zákon zjevují důležité pravdy o Bohu i plánu spasení.

Otázky k rozhovoru

- 1. Písmo popisuje různé způsoby, jimiž satan pokoušel Krista. Ježíš se však nestal obětí žádného z těchto pokušení a podvodů, které se za pokušeními skrývaly. Je důležité uvědomit si, jakou úlohu sehrávalo v Ježíšově zápase Boží slovo. Pro Ježíše, Pána, Božího Syna „v těle, jako má hříšný člověk“ (Ř 8,3), bylo Písmo obranou proti ďáblovým pokušením. Co nám to říká o důležitosti Písma pro naše životy? Teoreticky se možná shodneme, že Bible může sloužit jako obrana v pokušení. Jak to však prakticky realizujeme? Jakými konkrétními způsoby můžeme využít Bibli, aby nám pomohla obstát tváří v tvář pokušení?*
- 2. Proč by měla být pokora charakteristickým rysem křesťanů? Jak se můžeme naučit „být pokorní“? Jak v tom může pomoci kříž a to, co se na něm odehrálo?*

Kázání na hoře

Texty na tento týden

Mt 5,1–10.17–22.43–48; 13,44–46; Mi 6,6–8

Základní verš

„Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly nad jeho učením; neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci.“ (Mt 7,28.29)

V 2. knize Mojžíšově je představen Bůh, který vyvádí děti Izraele z Egypta, „křtí“ je v Rudém či Rákosovém moři, pomáhá jim překonat problémy čtyřicetiletého putování pouští, činí zázraky a znamená a setkává se s nimi osobně na hoře, kde jim dává zákon.

V Matoušově evangeliu pozorujeme Ježíše, který vychází z Egypta, je pokřtěn v řece Jordánu, čtyřicet dní tráví v poušti, dělá znamení a zázraky a setkává se osobně s Izraelci na hoře, kde potvrzuje a vysvětluje ten samý zákon, který byl dán na Sínaji. Ježíš provázel izraelský národ během dějin, sám se stal jedním z nich a v něm se naplnila všechna starozákonní zaslíbení.

Kázání na hoře je tím nejmocnějším kázáním, jaké kdy bylo předneseno. Ježíšova slova velmi silně ovlivnila nejen jeho posluchače, ale i všechny ty, kteří v nich rozpoznali poselství, jež mění jejich životy – během celé historie křesťanství až dodnes.

Ježíšova slova na hoře však nejsou jen kázáním, které si stačí vyslechnout nebo přečíst – je třeba podle něho žít. Během našeho studia Ježíšova Kázání na hoře (Mt 5–7) se soustředíme i na to, co Kristus řekl o uskutečňování jeho slov v našich životech (Mt 13).

Principy a normy

1Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. 2Tu otevřel ústa a učil je: 3„Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. 4Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. 5Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. 6Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. 7Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. 8Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha. 9Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. 10Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.“ (Mt 5,1–10)

Osobní studium

Přečti si celé Kázání na hoře (Mt 5–7) – pokud budeš mít možnost, tak je nejlepší přečíst jej celé najednou. Zapiš si, co tě v něm nejvíce upoutalo, překvapilo či znejistilo.

„Pravděpodobně žádná jiná náboženská promluva v dějinách lidstva nepřitáhla tolik pozornosti, kolik se věnovalo Kázání na hoře. Ježíšův výklad morálky obdivovali mnozí filozofové, představitelé mnohých náboženských proudů, jež nejsou křesťanské, ale i lidé, kteří odmítli uctívat Krista. Ve 20. století byl nejznámějším nekřesťanským stoupencem tohoto kázání Mahátma Gándhí.“ (Blomberg Craig L. – *The New American Commentary: Matthew*, 1992, svazek 22, str. 93, 94)

K tomuto kázání přistupují lidé různými způsoby. Někteří jeho poselství vnímají jako nedosažitelný morální ideál, který nás vede k vyznání, že Ježíšova spravedlnost je naší jedinou nadějí na záchranu, protože nikdo z nás nemůže naplnit nebeské standardy, jež jsou v Kázání na hoře představeny. Jiní ho vnímají jako přednášku o občanské morálce a výzvu k pacifizmu. Další v něm rozpoznávají sociální evangelium, skrze které je možné na zemi vlastním úsilím vybudovat Boží království.

V určitém smyslu každý z nás vnáší do Kázání na hoře něco z vlastního vidění světa. Dotýká se nás totiž svojí zvěstí a mocí na citlivých místech a my na tento dotek reagujeme rozličnými způsoby.

„Kázáním na hoře se Ježíš snažil napravit důsledky nesprávné výchovy a podat posluchačům pravdivý obraz o svém království i o sobě samém. ... Pravdy, které zvěstoval, jsou pro nás dnes stejně důležité jako tehdy pro zástup, který Ježíše poslouchal. I my si potřebujeme osvojit zásady Božího království.“ (DA 299; TV 188)

Ať už se na Kázání na hoře díváme z jakéhokoliv úhlu, Ježíš nám v něm představuje základní principy Božího království. Představuje Boha jako vládce království, představuje jeho charakter a hovoří o tom, k jakému životu nás jako obyvatele jeho království povolává. Je to radikální a zásadní povolání, které nás vede od principů a norem pomíjivého světského života k principům a normám věčného Božího království (Da 7,27).

Aplikace

Co tě v Kázání na hoře oslovuje nejvíce? Vede tě to k činům, nebo naopak k nečinnosti? Jak se toto poselství projevuje (či může projevit) ve tvém životě?

Kázání na hoře a zákon

17Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. 18Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. 19Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. 20Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. 21Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: „Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.“ 22Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému pecku. (Mt 5,17–22)

Osobní studium

Někteří křesťané vnímají Kázání na hoře jako nový „Kristův zákon“, který nahradil „Boží zákon“. Tvrdí, že zákonický systém byl nahrazen zákonem milosti nebo že Ježíšův zákon se liší od Božího zákona. Tyto názory jsou nesprávným pochopením Kázání na hoře.

Co říkají texty týkající se zákona zaznamenané v Mt 5,17–22.27.28; Jk 2,10.11 a Ř 7,7 o konceptu, že by zákon (Desatero) mohl být nahrazen něčím jiným – například Kázáním na hoře?

„Většina Židů rozumí přikázáním v kontextu milosti. Když vezmeme v úvahu, že Ježíš vedl k praktickému uskutečňování milosti v maximální míře, nepochybně vnímal požadavky Božího království ve světle milosti (Mt 6,12.14.15; L 11,4; Mk 10,15; 11,25). Proto v příbězích evangelia Ježíš vyzdvihuje ty, kteří jsou pokorní a uznávají Boží vládu – a to i tehdy, když selhali v úsilí o morální dokonalost (Mt 5,48). Milost království, o níž Ježíš mluvil, však není nečinnou milostí – jak ji často vnímá velká část západního křesťanstva. V evangeliích poselství o Božím království proměňuje ty, kteří ho v pokoře přijímají, a naopak zneklidňuje a drtí ty, kteří jsou namyšlení a nábožensky i sociálně lhovstevní.“ (Keener Craig S. – *The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, 2009, str. 161, 162)

Jak pomáhá text v Gn 15,6 pochopit, že spasení bylo vždy darem, který přijímáme vírou?

Víra, o níž mluvil Kristus, nebyla nějakým novým druhem víry. Byla to stejná víra, již věřili lidé od pádu člověka do hříchu. Kázání na hoře nepřináší ani nějaký nový způsob spasení. Vždy byli lidé díky Boží milosti ospravedlněni pouze na základě víry (Ř 3,28; Ef 2,8). Izraelci u Rudého moře byli zachráněni milostí, kterou přijali vírou – ještě dříve, než byli na Sínaji vyzváni k poslušnosti Božího zákona (Ex 20,2).

Aplikace

Jaké jsou tvé zkušenosti s Božím zákonem a s životem, který se jím řídí? Proč je důležité si stále znovu připomínat a uvědomovat, že každý z nás je spasen pouze na základě víry, a ne díky dodržování zákona?

Spravedlnost zákoníků a farizeů

Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5,20)

6 „Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s obětmi zápalnými, s ročními býčky? 7 Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?“ 8 Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6,6–8)

Osobní studium

Co měl Ježíš na mysli, když v Mt 5,20 prohlásil: „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského“?

Přestože ospravedlnění přichází vždy na základě víry a správně praktikovaný judaismus má být postaven na milosti, postupně se do něj vetřelo zákonictví – podobně jako do jakéhokoliv jiného náboženského systému, který bere vážně poslušnost – tedy například i adventizmus. V době, kdy Ježíš působil zde na zemi, mnozí (ne všichni) náboženští představitelé podlehli přístupu, který by se dal označit jako „tvrdá a strohá zbožnost, která neznala pokoru, soucit ani lásku“, takže „jejich vliv neměl moc chránit svět před zkažeností“. (MB 53; MN 36)

Soustředění na vnější formu, především když je postavena na představách člověka, nemá moc měnit životy či přinést proměnu charakteru. Jediná opravdová víra je ta, která se projevuje láskou (Ga 5,6). Jen tato víra může způsobit, že je vnější změna jednání Bohu příjemná.

Jak je možné rozumět slovům proroka, která jsou zaznamenána v Mi 6,6–8? V jakém smyslu je možné považovat tyto verše za shrnutí Kázání na hoře?

Ani ve starozákonní době nebyly oběti cílem samy o sobě, ale prostředkem či cestou k cíli, kterým byl (kromě jiného) život, jenž odrážel Boží charakter a lásku. To se může stát jen prostřednictvím úplného podřízení se Bohu a pochopení, že jsme plně závislí na jeho zachraňující milosti. Navzdory různým vnějším projevům zbožnosti a víry nebyli mnozí farizeové a zákoníci vzorem toho, jak by měl žít Boží následovník.

Aplikace

Jako adventisté věříme v ospravedlnění z víry a jsme přesvědčeni, že toho, kdo věří, může zachránit pouze Ježíšova spravedlnost. Jak si však můžeš být jistý, že se do tvého života nevrátí nějaká forma zákonictví?

Principy království

⁴³Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“ ⁴⁴Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, ⁴⁵abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? ⁴⁷A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? ⁴⁸Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mt 5,43–48)

Osobní studium

Jak je možné rozumět Ježíšovým slovům zaznamenaným v Mt 5,48?

Ježíšovo učení, které je obsaženo v textu Mt 5,48, je pravděpodobně nejradikálnější. Mnohým připadá jeho výzva ohromující či extrémní. Jak můžeme být tak dokonalí, jako je nebeský Otec? Co tato slova znamenají?

Důležitým klíčem k pochopení Ježíšova vyjádření je slovo „tedy“. Naznačuje, že uvedený výrok je závěrem, shrnutím toho, co předcházelo. Soustředme se tedy na předcházející verše.

Jak kontext – Mt 4,43–47 – vysvětluje text v Mt 5,48?

Tato myšlenka se neobjevuje poprvé v Písmu až v evangeliích. Ve 3. knize Mojžíšově Hospodin svůj lid vybízí: „Buďte svatí, neboť já Hospodin, váš Bůh, jsem svatý“ (Lv 19,2). Lukáš zaznamenává Ježíšova slova jiným způsobem: „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“ (L 6,36).

Kontext v Mt 5,43–47 nemluví o vnějším přizpůsobení se pravidlům a normám zákona – i když je to důležité. Ježíš se v této části zaměřuje na to, že máme milovat lidi – nejen ty, kteří si naši lásku zaslouží, ale i ty, jež je podle společenského náhledu nelehké (někdy dokonce nemožné či nesprávné) milovat. Opět se zde ukazuje rozdíl mezi Božími a lidskými normami.

Je důležité uvědomit si, že nás Bůh nevyzývá k něčemu, čeho bychom nemohli v jeho síle dosáhnout. Pokud bychom se měli sami rozhodnout a měla nás přitom ovládat naše sobecká a hříšná srdce, kdo by chtěl milovat své nepřátele? Tímto způsobem opravdu svět nefunguje. My jsme však již nyní vírou občany nebeského království! Dostali jsme zaslíbení, že když se podřídíme Bohu, tak „Ten, který v nás začal dobré dílo, je dovede až do konce v den Krista Ježíše“ (Fp 1,6; B21). Jaké větší dílo v nás může Bůh udělat, než nás přivést k tomu, abychom dokázali milovat, jako On miluje nás?

Aplikace

V čem by byl tvůj život jiný, kdybys opravdu miloval své nepřátele?

Království nebeské je jako...

⁴⁴Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole. ⁴⁵Anebo je království nebeské, jako když obchodník, který kupuje krásné perly, ⁴⁶objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. (Mt 13,44–46)

Osobní studium

Ježíš neprošel pouze Kázání na hoře. Poselství o království pronášel i na mnoha jiných místech. V Matouši 13. kapitole je zaznamenáno, že Ježíš učil z lodě a „zástup stál na břehu“ (Mt 13,2). Kristus vyprávěl podobnosti o rozséváči, v němž ukázal na důležitost toho, že jeho slovo nemáme pouze poslouchat, ale máme podle něho i žít (Mt 13,3–23).

Které skutečnosti zdůrazňuje Ježíš v podobnostech zaznamenaných v Mt 13,44–46? Jaké jsou souvislosti mezi těmito podobnostmi a Kázáním na hoře?

V těchto podobnostech se objevují dvě stejné myšlenky. (1) Ježíš klade důraz na to, že se člověk něčeho vzdá, aby mohl získat něco nového, co považuje za velmi cenné. (2) Kristus zdůrazňuje velkou hodnotu toho, za co je člověk ochoten vyměnit všechno, co má. Jak člověk pracující na poli, tak obchodník – oba prodali všechno, co měli, aby získali to, co našli. Je jasné, že spasení není na prodej (Iz 55,1,2; Ř 3,24; Zj 22,17). Hlavním poselstvím podobnosti je, že nic, co máme na tomto světě, nemá takovou hodnotu, abychom díky tomu přišli o království, které očekáváme.

Potřebujeme udělat zásadní rozhodnutí, abychom mohli žít podle Boží vůle – dát Bohu a jeho vůli zjevenou v Písmu na první místo ve svém životě. Musíme se odevzdat Bohu a nechat jej, aby nás naplnil svým Duchem (Ř 8,5–10). To nemusí být vůbec lehké – musíme zemřít svému egoistickému já a vzít na sebe svůj kříž. Pokud však budeme mít před sebou hodnotu toho, co nám Bůh zaslíbil, budeme mít motivaci pro potřebná rozhodnutí.

Aplikace

Kdy jsi ve svém životě poprvé „prodal všechno“ – kdy jsi učinil první rozhodnutí žít podle zásad Božího království? Jak toto rozhodnutí obnovuješ?

Podněty k zamyšlení

V obou podobenstvích, zaznamenaných v Mt 13,44–46, našel zemědělec i obchodník něco, co mělo ohromnou hodnotu. V kontextu celé kapitoly je zřejmé, že podobenství mluví o objevení, resp. poznání pravdy, která vede k věčnému životu. Tento důraz je důležitý. Žijeme totiž ve společnosti, kde se „pravda“ považuje v lepším případě za staromódní, v horším je hodnocena jako velmi nebezpečná záležitost. Tento mylný postoj si žel osvojili i mnozí křesťané. Poselství těchto podobenství však je, že pravda nejenže existuje, ale přináší do života člověka zásadní změnu. To by však nemělo být překvapením. V Bibli je předpokládáno, že existuje absolutní pravda. Ježíš řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (J 14,6). Pokud toto není výrok o absolutní pravdě, tak co jiného by jí mohlo být? V tomto kontextu je skutečností, že toho mnoho nevíme, mnohému nerozumíme, a jak napsal apoštol Pavel – „naše poznání je jen částečné“ (1K 13,9). Ano, existuje ještě mnoho záležitostí, které máme poznat. Pravda přináší do našeho života změnu, která vede buď k věčnému životu, nebo k věčné smrti.

K tématu je možné přečíst si kapitolu Kázání na hoře z knihy Touha věků. Naplánujte si také přečtení knihy Myšlenky o naději.

Otázky k rozhovoru

1. *Jak by asi vypadal svět, kdyby se každý řídil principy Kázání na hoře?*
2. *Ježíš v Kázání na hoře vyprávěl podobenství o dvou stavitelích – moudrém a nerozumném (Mt 7,24–27). V Galileji tomuto podobenství posluchači dobře rozuměli. Během dlouhých období sucha téměř nebylo možné odhadnout, kde je písek a kde kámen. Z dálky nebylo možné rozpoznat, zda někdo staví dům na skále nebo na písku. Když však přišlo období dešťů, pískové základy domu voda rozmočila a ten ztratil oporu a zřítel se. Jak vám bouřky a povodně, které přicházejí do vašeho života, zjevují, zda je váš život postavený na skále, nebo na písku? Jak můžete dům svého života stavět na pevných základech, aby obstál i v těch největších zkouškách?*

„Vstaň a chod“ – uzdravení těla i ducha

Texty na tento týden

Mt 8,1–13.18–34; 9,1–13

Základní verš

„Je snadnější říci ‚odpouštějí se ti hříchy‘, nebo říci ‚vstaň a chod‘?“ (Mt 9,5)

Jak by mohl vypadat seznam událostí či věcí, kterých se lidé obávají? Určitě by zahrnoval smrt člověka či někoho blízkého. To je pochopitelné. Všichni jsme smrtelní. Ztráta někoho, kdo je člověku blízký a miluje ho, je vždy tragédie a velmi bolestivá zkušenost. Zároveň je to upozorněním, že jsme jako lidé velmi spjati s pozemským životem. Vše se soustřeďuje na život člověka zde a nyní. Je však život na této zemi tím nejdůležitějším? Je život tím, na čem by nám mělo nejvíce záležet a o co bychom se měli nejvíce bát?

Zkusme si představit, jak by asi vypadal Boží seznam toho, čeho se obává. Téměř určitě by obsahoval obavu, že jeho děti od něj odejdou a ztratí věčný život.

Bohu jde o to, abychom zde na zemi žili spokojený, zdravý a vyrovnaný život. Trápí ho naše tělesné bolesti, rozumí našemu zármutku nad smrtí našich blízkých. Bohu však jde o víc, než je pozemský život – jde mu především o náš věčný život. Ano, Ježíš uzdravil velké množství lidí, některé dokonce přivedl ze smrti nazpět do života – i když zde na zemi jen do dočasného. Všichni z nich však nakonec zemřeli. Výjimku tvoří pouze ti, kteří povstali při Ježíšově vzkříšení (DA 786; TV 502).

Přes to, co pro nás Ježíš vykonal prostřednictvím plánu spasení, stále žijeme na této hříšné zemi a nejsme uchráněni před pozemskými nemocemi a smrtí. Přemýšlejme o tom, když budeme uvažovat o některých příbězích uzdravení – tělesného, duševního i duchovního. Soustředme se na to, co si z těchto příběhů můžeme vzít do vlastního života.

Dotknout se nedotknutelných

¹Když sestoupil z hory, šly za ním velké zástupy. ²Tu k němu přistoupil malomocný, padl před ním na zem a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“ ³On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď čist.“ A hned byl očištěn od svého malomocenství. ⁴Tu mu Ježíš pravil: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, který Mojžíš přikázal – jim na svědectví.“ (Mt 8,1–4)

Osobní studium

Po pronesení Kázání na hoře, kde vyzdvihl principy nebeského království, Ježíš opět vstoupil na půdu satanova království – na místo naplněné trpícími lidmi, kteří zoufale touží po vykoupení; na místo, kde se většinou vše děje v rozporu s tím, co Ježíš představuje.

V tehdejší společnosti bylo malomocenství jednou z nekrutějších a nejbolestivějších nemocí. I když se výjimečně malomocenství objevuje jako forma Božího trestu (jako v případě Mirjam – Nu 12,9–12), v kontextu celého Písma se jedná především o hrozivý příklad toho, co znamená žít v hříšném a zkaženém světě.

Co uzdravení zaznamenané v Mt 8,1–4 (Lv 13,42–50) říká o Ježíšově moci? Jaký má význam skutečnost, že se Ježíš nemocného dotkl?

Malomocný před Ježíšem padl na kolena a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit“ (Mt 8,2; ČSP). Řecké slovo, které je přeloženo jako „můžeš“, je „dynamai“ (z něhož například vychází slovo „dynamit“) a znamená „mít schopnost“ či „mít moc“. Malomocný tedy jinými slovy řekl: Pane, pokud se rozhodneš, máš moc změnit můj život. Ježíš se ho dotkl a řekl mu: „Chci, buď čist.“

Lidé, kteří pozorovali Krista, jak se dotýká malomocného, museli být zděšeni. Ježíš samozřejmě mohl pouze říci slovo, a malomocný by byl zdrav – vždyť Kristus hned v následujícím příběhu uzdravil ochrmtého setníkova sluhu, aniž by ho viděl. Proč se tedy Ježíš malomocného dotkl?

„Kristovo očištění malomocného od strašlivé nemoci nám přibližuje, jak Spasitel očišťoval lidi od hříchu. Muž, který přišel za Ježíšem, byl „plný malomocenství“. Smrtný jed nemoci se rozšířil po celém jeho těle. Učedníci se snažili zabránit Mistrovi v tom, aby na něho vložil ruku, protože ten, kdo se dotkl malomocného, byl také nečistý. Ježíš se však položením ruky na nemocného neznečistil. Jeho dotek měl životodárnou moc. Očistil muže od strašlivé choroby. Malomocenství hříchu je stejné – hluboce zakořeněné, smrtelné a lidskými silami nevyléčitelné.“ (DA 266; TV 166)

Tím, že se Ježíš dotkl malomocného, ukázal nejen svou moc (nemoc mu neublížila), ale projevil také soucit, blízkost a sounáležitost. V neposlední řadě Kristus ukázal, že bez ohledu na to, jak zlý je hřích, je připraven se dotknout každého, kdo touží po uzdravení, odpuštění a očištění od hříchu.

Aplikace

Kdo z tvého okolí právě prochází utrpením, na které ostatní reagují odsuzováním či odmítáním? V čem ti Ježíšův příklad může pomoci pochopit, jak je možné k takovému člověku přistupovat?

Říman a Mesiáš

⁵Když přišel do Kafarnaum, přistoupil k němu jeden setník a prosil ho: ⁶„Pane, můj sluha leží doma ochrnutý a hrozně trpí.“ ⁷Řekl mu: „Já přijdu a uzdravím ho.“ ⁸Setník však odpověděl: „Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven. ⁹Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému ‚jdi‘, tak jde; jinému ‚pojd‘ sem‘, tak přijde; a svému otroku ‚udělej to‘, tak to udělá.“ ¹⁰Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kdo ho následovali: „Amen, pravím vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho. ¹¹Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ¹²ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.“ ¹³Potom řekl Ježíš setníkovi: „Jdi, a jak jsi uvěřil, tak se ti staň.“ A v tu hodinu se sluha uzdravil. (Mt 8,5–13)

Osobní studium

Jaké důležité pravdy přináší příběh zaznamenaný v Mt 8,5–13 o víře a o tom, co znamená věřit?

Matouš zaznamenává příběh, v němž se Ježíš setkává s důstojníkem římské armády, který nejen symbolizoval moc Římské říše, ale byl i jejím praktickým představitelem. Tváří v tvář tragédií a zkoušce je bezmocný. Představuje obraz omezené pozemské moci. I ti nejvlivnější a nejvýznamnější vůdci či nejbohatší lidé ve společnosti zůstávají často úplně bezmocní, když přijdou problémy. Jakou naději bychom měli bez Boží pomoci?

Setník byl důstojníkem římské armády, který velel skupině 60 až 160 vojáků (obvykle to bylo 80). I když byli Římané dost často ke svým sluhům krutí, tento velitel byl laskavým pánem se skutečným zájmem o svého služebníka.

V tehdejší židovské společnosti by nikým neopovrhovali více než nějakým pohanem, který je navíc představitelem okupačního vojska – tedy kromě člověka postiženého malomocenstvím. Proto možná tento důstojník předpokládal, že Ježíš nebude chtít vejít do jeho domu – a to navzdory tomu, že Ježíš projevil ochotu, že přijde (Mt 8,7). Svou prosbou „řekni jen slovo“ místo žádosti o Ježíšovu osobní návštěvu projevil velkou víru (Mt 8,10), která promlouvá i k nám dnes – Ježíšovo slovo je stejně mocné jako jeho dotyk či osobní přítomnost. Tento setník věřil, že pro Ježíše není těžké uzdravit člověka. Viděl v tom podobnost se svým postavením velitele, který vydává rozkazy podřízeným vojákům.

Je dobré povšimnout si Ježíšových slov v Mt 8,11.12. Je to přísné napomenutí těch, kterým bylo dáno poznání a obdrželi určité výsady. I my jsme dostali velké poznání – a proto bychom ho měli brát vážně.

Aplikace

Jaká praktická rozhodnutí musíš dělat každý den? Jak je tvé rozhodování ovlivněno tvou vírou? A naopak, jak tvá rozhodnutí ovlivňují tvou víru? Co můžeš udělat pro to, aby rozhodnutí, která činíš, vedla k růstu tvé víry?

Pán všeho stvoření

²³Vstoupil na loď a učedníci ho následovali. ²⁴Vtom se strhla na moři veliká bouře, takže loď už mizela ve vlnách; ale on spal. ²⁵I přistoupili a probudili ho se slovy: „Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!“ ²⁶Řekl jim: „Proč jste tak ustrašení, vy malověrní?“ Vstal, pohrozil větrům i moři; a nastalo velké ticho. ²⁷Lidé užasli a říkali: „Kdo to jen je, že ho poslouchají větry i moře?“ ²⁸Když přijel na protější břeh moře do gadarenské krajiny, vyšli proti němu dva posedlí, kteří vystoupili z hrobů; byli velmi nebezpeční, takže se nikdo neodvážil tudy chodit. ²⁹A dali se do křiku: „Co je ti po nás, Synu Boží? Přišel jsi nás trápit, dříve než nastal čas?“ ³⁰Opodál se páslo veliké stádo vepřů. ³¹A zlí duchové ho prosili: „Když už nás vyháníš, pošli nás do toho stáda vepřů!“ ³²On jim řekl: „Jděte!“ Tu vyšli a vešli do vepřů; a hle, celé stádo se hnalo střemhlav po srázu do moře a zahynulo ve vodách. ³³Pasáci utekli, přišli do města a vyprávěli všechno, i o těch posedlých. ³⁴A celé město vyšlo naproti Ježíšovi, a když ho spatřili, prosili ho, aby se vzdálil z jejich končin. (Mt 8,23–34)

Osobní studium

V židovském myšlení měl moc nad přírodou a démony jen Bůh. Tuto moc Ježíš projevil tím, když utišil prudkou bouři, která ohrožovala jejich životy (Mt 8,23–27). Potom se spolu s učedníky přeplavil na východní pobřeží Galilejského moře, které bylo obýváno pohany. Hned jak vystoupili z lodi, setkali se s dalším „bouřlivým nebezpečím“, které znovu vyžadovalo zásah vyšší moci – vyběhli proti nim dva muži, kteří byli posedlí démony.

I když Marek i Lukáš zmiňují jen jednoho posedlého (Mk 5,1–20; L 8,26–39; pro událost samotnou to není podstatné), přidávají několik dalších podrobností. Je zmíněno jméno zlého ducha – „legie“. Toto slovo označovalo vojenskou jednotku, kterou tvořilo až šest tisíc vojáků. Tím je zdůrazněna jak vážnost situace, tak síla démonů. Ježíšova moc je však daleko větší. Vyhnal démony do stáda vepřů, které čítalo dva tisíce zvířat. Celé toto stádo se poté „hnalo střemhlav po srázu do moře a zahynulo ve vodách“ (Mt 8,32).

Proč však démoni chtěli, aby je Ježíš poslal právě do tohoto stáda? Někteří vykladači Písma zdůrazňují, že démoni nesnášejí bezcílné putování a rádi někde přebývají (Mt 12,43–45) – v tomto případě to mohla být i prasata. Jiní pak připomínají, že démoni se obávají vody; Ježíš sám zmiňuje nečistého ducha, který „bloudí po vyprahlých místech“ (Mt 12,43). Někteří židovští učenci dokonce učili, že démoni mohou být zničeni ještě před apokalyptickým dnem Páně.

Ať už to bylo se stádem vepřů jakkoliv, tím nejdůležitějším v tomto příběhu je, že moc, která ničila tyto muže, je mocí, jíž chce satan zničit každého člověka, každé Boží dítě. Ježíš však radikálně změnil životy těchto mužů – otevřel novou kapitolu jejich života. Spasitel totiž může zmařit všechny satanovy snahy nás zničit. Stačí, když odevzdáme své životy do Kristových rukou.

Aplikace

Co ti každý z těchto příběhů říká o Boží moci? V čem tě vědomí toho, jak je Bůh mocný, může naplnit pokojem – především v těžkostech a problémech, které tě přesahují? Ježíš řekl: „Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby (mé ovce) měly život a měly ho v hojnosti“ (J 10,10). Jak se tento text vztahuje na tebe a tvůj život? Jakým způsobem můžeme (a měli bychom) prožívat toto zaslíbení?

Vstaň a chod'

¹Ježíš vstoupil na loď, přeplavil se na druhou stranu a přišel do svého města. ²A hle, přinesli k němu ochrnutého, ležícího na lůžku. Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Bud' dobré myslí, synu, odpouštějí se ti hříchy.“³Ale někteří ze zákoníků si řekli: „Ten člověk se rouhá!“⁴ Ježíš však poznal jejich myšlenky a řekl: „Proč o tom smýšlíte tak zle? ⁵Je snadnější říci ‚odpouštějí se ti hříchy‘, nebo říci ‚vstaň a chod‘? ⁶Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy“ – tu řekl ochrnutému: „Vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“⁷ On vstal a odešel domů. ⁸Když to uviděly zástupy, zmocnila se jich bázeň a chválily Boha, že dal takovou moc lidem. (Mt 9,1–8)

Osobní studium

Co je možné se z Mt 9,1–8 naučit o odpuštění hříchů – bez ohledu na to, čeho se člověk dopustil (Ř 4,7; 1J 1,9; 2,12)?

V části na pondělí byla zmíněna Ježíšova slova o setníkovi: „Tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho“ (Mt 8,10). V dnešním textu Ježíš uzdravuje muže, jehož touha po duchovním uzdravení – po odpuštění – byla větší než touha po tělesném zdraví.

Je zajímavé, že když k Ježíšovi přinesli ochrnutého člověka, Spasitel se nejdříve zaměřil na jeho duchovní stav. Soustředil se na mužovu největší potřebu. Je zřejmé, že Kristus přesně věděl, co tohoto člověka trápilo. Navzdory mužově zoufalé zdravotní situaci Ježíš viděl, že ho tížila vina, která souvisela s předcházejícím způsobem života. Kristus poznal nejhlubší touhy tohoto člověka, a proto vyslovil ty nejkrásnější a nejužitečnější slova, kterým rozumí každý, kdo vnímá realitu hříchu: „Odpouštějí se ti hříchy“ (Mt 9,2).

„Umírající muž už ani tolik netoužil po tělesném uzdravení jako po osvobození od břemene hříchu. Kdyby se mohl setkat s Ježíšem a získat jistotu odpuštění a smíření s nebem, byl by spokojený, ať už by měl z Boží vůle žít, nebo zemřít.“ (DA 267; TV 167)

Jeden kazatel často mluvil o tom, že má dost víry na to, aby nebyl uzdravený. Víra by totiž měla vidět dál než na zdraví, měla by vyhlížet k věčnosti. Naše modlitby se velmi často soustředí na tělesné potřeby – a je to tak dobře, i na těchto věcech Bohu záleží. Ve svém Kázání na hoře však Ježíš řekl: „Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33). Je důležité uvědomovat si, že jde o víc než jen o náš pozemský život. Odpuštění a věčný život jsou důležitější než všechny pomíjitelné věci tohoto světa.

Aplikace

Ať už jsou naše tělesné a zdravotní potíže a problémy jakkoliv komplikované, v konečném důsledku budou na tomto světě vždy dočasné. Proč je důležité, abys nezapomínal na tuto pravdu?

Pojď za mnou!

¹⁸Když Ježíš viděl kolem sebe zástup, rozkázal odjet na druhý břeh. ¹⁹Jeden zákoník přišel a řekl mu: „Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.“ ²⁰Ale Ježíš mu odpověděl: „Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ ²¹Jiný z učedníků mu řekl: „Pane, dovol mi napřed odejít a pochovat svého otce.“ ²²Ale Ježíš mu odpověděl: „Následuj mě a nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé.“ (Mt 8,18–22)

⁹Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: „Pojď za mnou!“ On vstal a šel za ním. ¹⁰Když potom seděl u stolu v domě, hle, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. ¹¹Farizeové to uviděli a řekli jeho učedníkům: „Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ ¹²On to uslyšel a řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ¹³Jděte a učte se, co to je: Milosrdenství chci, a ne obětí.“ Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“ (Mt 9,9–13)

Osobní studium

V příběhu zaznamenaném v Mt 8,18–22 sledujeme dva muže, kteří chtějí následovat Ježíše. Oba jsou upřímní, ale oběma něco chybí, něco jim brání vydat se plně za Kristem. Ježíš, který věděl, čím se zaobírají, reaguje přímo a vystihuje podstatu jejich problémů. Prvního muže svou odpovědí upozorňuje, že pokud ho chce následovat, bude se muset všeho vzdát – včetně vlastního pohodlí či dokonce místa, kde bydlí. To samozřejmě nutně nemusí znamenat, že když se člověk rozhodne následovat Ježíše, tak se vzdá všeho majetku – ale měl by počítat i s takovou možností.

Potom se Ježíš obrací na druhého muže, u něhož jde o to, zda je ochoten dát Krista na první místo – dokonce i před svou rodinu. Na první pohled se Ježíšova slova mohou zdát příliš silná. Vždyť jediné, o co tomto muži šlo, bylo pochovat svého mrtvého otce. Proč by to nemohl udělat a teprve pak následovat Ježíše – zvláště když se v tehdejší židovské společnosti považovalo pochování rodičů za součást pátého přikázání?

Podle některých vykladačů mužův otec ještě nezemřel, dokonce ani neumíral. Muž se spíše snažil Ježíšovi říci, že nejprve musí dát do pořádku všechny záležitosti, které souvisejí s rodinou, a až potom ho může následovat. A právě proto mu Ježíš tak tvrdě odpověděl.

Ježíš si však mezi učedníky povolává také všemi opovrhovaného výběřčího daní (Mt 9,9–13). A jak ukazuje Matoušova reakce na toto povolání, tak jeho srdce bylo otevřené – byl ochotný přijmout pravdu nejen o Bohu, ale i o sobě. Na rozdíl od předchozích dvou mužů přijal Ježíšovo pozvání, které proměnilo jeho život a uzdravilo jeho srdce, jež bylo do té doby naplněno hříchem a sobectvím. Ježíš určitě věděl, jaká bude reakce lidí na Matoušovo povolání – a text odhaluje, že farizeové byli jeho činem pohoršeni. Dnes si jen obtížně dokážeme představit, jak se tento Ježíšův čin odlišoval od očekávání lidí. Jeho rozhodnutí povolát Matouše za učedníka bylo pro některé velmi problematické. Tento případ je však pro nás připomenutím, že evangelium je dobrou zprávou opravdu pro všechny.

Aplikace

Rozhodnutí jít za Ježíšem už v dějinách přineslo zásadní změnu a uzdravení do milionů životů. Proč je ale někdy tak těžké toto pozvání přijmout? Jak na toto pozvání reaguješ ty? Jaké odpovědi ti dává Ježíš na různé námítky, které souvisejí s jeho následováním? Která z nich k tobě promlouvá nejvíc? Proč?

Podněty k zamyšlení

Němci říkají: „Einmal ist keinmal.“ Je možné to přeložit jako: „Jednou je skoro jako nic.“ Jde o slovní spojení, které vyjadřuje myšlenku, že pokud se stane něco jen jednou, tak jakoby se to nestalo nikdy. Nepočítá se to, nezáleží na tom. Jak se to událo jen jednou, tak je to, jako by se to nestalo vůbec. Ať už s touto myšlenkou souhlasíte či nikoliv, uvažujte o ní v souvislosti s příběhem, kdy Ježíš odpověděl muži, který chtěl nejdříve pochovat svého otce a až potom se stát učedníkem: „Následuj mě a nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé“ (Mt 8,22). Na co Ježíš poukazuje, když říká, že živý člověk je vlastně mrtvý? Pokud platí „jednou je skoro jako nic“, tak žít na tomto světě jen jednou – bez toho, aby následovala věčnost – je téměř stejné, jako kdybychom se nenarodili. Je to, jako bychom už nyní byli mrtví (J 3,18). Sekulární filozofové, kteří nevěří na žádný „život po životě“, hořekují nad bezvýznamností života, který existuje jen jednou – a to jen na krátký čas, než se rozplyne. Jaký to má vlastně smysl, ptají se, když po tomto krátkém pobytu na světě následuje odchod do zapomnění. Ježíšova slova v tomto kontextu nabývají jasnějších kontur. Kristus poukazuje na realitu, která přesahuje vše, co dokáže nabídnout tento svět.

K tématu je možné přečíst si kapitolu Zázračná uzdravení z knihy Touha věků.

Otázky k rozhovoru

- 1. Proč je podle Mt 8,19–22 důležité uvažovat o našem jednání v širším kontextu? Jak nám naše teologie může pomoci pochopit, že jsme součástí velkého vesmírného příběhu? Co to prakticky znamená pro naše životy?**
- 2. Při prosbách o tělesné uzdravení neznáme Boží vůli, proto ji hledáme a nasloucháme Bohu. Můžeme si však být jisti tím, jaká je Boží vůle u našeho duchovního uzdravení. Jak může toto poznání ovlivnit náš modlitební život?**
- 3. Co je pro nás v životě nejdůležitější? Udělejte si seznam a společně se s ním sdílejte. Co se můžete naučit, když porovnáváte své priority s ostatními? Co říkají naše priority o nás a o našem pohledu na svět, Boha a druhé lidi? V čem by se asi tento seznam lišil, pokud by ho měla sestavovat skupina ateistů?**

Viditelný a neviditelný boj

Texty na tento týden

Mt 10,34–36; 11,2–12; 12,24–29; Zj 12,12; 20,10

Základní verš

**„Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.“
(Mt 11,12)**

Každý den děláme důležitá rozhodnutí – v oblasti životního stylu, vztahů, priorit, zábavy, přátelství i zaměstnání. Abychom chápali význam těchto rozhodnutí, musíme si být jisti, že rozumíme jejich skutečné podstatě. K tomu potřebujeme „poodhrnout“ oponu a zahlédnout neviditelné. Bible totiž učí, že existuje neviditelná realita, která však významně ovlivňuje náš pohled na svět.

V dnešní době, kdy vše okolo nás ovlivňují různé vědecké objevy, by pro nás nemělo být problémem věřit neviditelné realitě. Když známe rentgen, když víme, co je magnetická rezonance, používáme bezdrátové internetové připojení, tak by pro nás mělo být jednodušší věřit v neviditelné. Při každém volání z mobilního telefonu či sledování televizního přenosu pracujeme s předpokladem neviditelné reality, která nám umožňuje slyšet a vidět.

Velký spor mezi Kristem a satanem vytváří neviditelné pozadí viditelného světa, v němž žijeme a jsme jeho součástí. Tento týden se budeme zabývat texty z evangelia podle Matouše a jiných částí Písma, která nám poodhalují neviditelné mocnosti a způsob, jakým ovlivňují naše životy a rozhodnutí.

Matouš 11,11.12

¹¹Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší než Jan Křtitel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,11.12)

Osobní studium

Písmo je Božím slovem a jasně zjevuje plán spasení. Bůh se v něm rozhodl, že k nám bude promlouvat lidskou řečí, aby pro nás bylo jeho poselství srozumitelné. Navzdory tomu mohou být některé texty hůře pochopitelné. Ne snad proto, že by nám Bůh chtěl něco skrývat, ale proto, že žijeme v jiné době než bibličtí pisatelé, v jiné kultuře a mluvíme jiným jazykem. Neznáme-li dobře jejich situaci a způsob vyjadřování, můžeme někdy váhat, co přesně nám chtěli sdělit.

Mezi texty, které jsou náročné na pochopení, patří i text v Mt 11,11.12. Co se podle něj děje s Božím královstvím? Je možné, že mu někdo ubližuje? Nebo proti němu někdo bojuje? Proč je zde zmínka o násilí? A kdo jsou oni zmínění „násilníci“?

V průběhu studia této lekce se budeme snažit hledat, jak je možné těmto slovům porozumět a jaké poselství přináší pro nás dnes. Vzhledem k jejich nesnadnosti však zkusme v dnešní části se s textem nejprve důkladně seznámit. Můžete si jej přečíst v různých překladech – a to i v širším kontextu. Je možné jej srovnat i s paralelním zněním v Lukášově evangeliu. Prosme v modlitbě Boha o moudrost, abychom porozuměli těmto slovům.

¹¹Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší než Jan Křtitel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,11.12 – ČEP)

¹¹Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel; avšak ten nejmenší v království Nebes je větší než on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až dosud je království Nebes vystaveno tlaku a ti, kdo se do něho tlačí, je uchvacují. (Mt 1,11.12 – ČSP)

¹¹Amen, říkám vám, žádné ženě se nenarodil nikdo nad Jana Křtitele, ale kdo je nejmenší v nebeském království, je větší než on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až dosud nebeské království snáší násilí a násilníci je uchvacují. (Mt 11,11.12 – B21)

¹¹Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele; ale kdo jest menší v království nebeském, jestiž větší nežli on. ¹²Ode dnů pak Jana Křtitele až dosavad království nebeské násilí trpí, a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je. (Mt 11,11.12 – BK)

¹⁵Řekl jim: „Vy před lidmi vystupujete jako spravedliví, ale Bůh zná vaše srdce: neboť co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost. ¹⁶Zákon a proroci až do Jana; od té chvíle se zvěstuje království Boží a každý si do něho vynucuje vstup.“ (L 16,15.16 – ČEP)

¹⁵Řekl jim: „Vy jste ti, kteří se před lidmi dělají spravedlivými, Bůh však zná vaše srdce; neboť co je u lidí vznešené, je p řed Bohem ohavnost. ¹⁶Zákon a Proroci až do Jana; od té chvíle se zvěstuje Boží království a každý je do něho naléhavě zván.“ (L 16,15.16 – ČSP)

¹⁵Ježíš jim ale řekl: „Vy chcete před lidmi vypadat spravedlivě, ale Bůh zná vaše srdce. Co je u lidí vznešené, je v Božích očích ohavnost! ¹⁶Až do Jana tu byl Zákon a Proroci; od té doby se káže Boží království a každý se do něj násilně tlačí.“ (L 16,15.16 – B21)

¹⁵I dí jim: Vy jste, ješto se sami spravedliví činíte před lidmi, ale Bůhť zná srdce vaše; nebo což jest u lidí vysokého, ohavnost jest před Bohem. ¹⁶Zákon a Proroci až do Jana, a od té chvíle království Boží zvěstuje se, a každý se do něho násilně tiskne. (L 16,15.16 – BK)

Střet světla a tmy

Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,12)

³⁴Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. ³⁵Neboť jsem přišel postavit syna proti jeho otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni; ³⁶a „nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina“. (Mt 10,34–36)

Osobní studium

Věnujme se i v této části textu zapsanému v Mt 11,12, který vyvolává nové a nové otázky i v současnosti. Slova, jež v tomto verši charakterizují království, mohou být vnímána pozitivně i negativně. Řecké slovo „biazomai“, které se zde vztahuje ke království, může mít v tomto verši (ve tvaru, v němž se nachází) buď aktivní význam „rozhodně jít vpřed“ či „tlačit kupředu“, anebo pasivní „trpět násilí“. Řecké slovo „biastés“ pak může v tomto verši znamenat buď „energický, horlivý člověk“, nebo „násilný člověk“.

Co tedy tento text říká? Konstatuje Ježíš, že pokorné a nenásilné nebeské království je vystaveno násilí, protože na něho útočí násilníci? Anebo mluví o tom, že nebeské království postupuje rozhodně a aktivně (v pozitivním slova smyslu) a energičtí lidé, kteří se ho zmocňují, jsou ve skutečnosti Kristovi následovníci?

Je možné, aby Kristovi následovníci byli agresivní a dokonce násilní ve své snaze prosazovat a uskutečňovat Boží království?

Které myšlenky z následujících veršů mohou přinést určité pochopení předcházejících otázek?

Mt 10,34–36

Zj 5,5

Mi 2,12.13

Někteří vykladači se domnívají, že by význam Mt 11,12 měl vycházet z nejčastějšího použití slova „biazomai“ (v pozitivní interpretaci) a „biastés“ (v negativním výkladu). To by dávalo verši tento význam: nebeské království rozhodně jde kupředu ve „svaté a velkolepé moci, která úspěšně tlačí zpět hranice říše temnoty“, a dokud se tak děje, „násilníci a chamtivci se ho snaží rozebírat“. (CARSON, D. A., *The Expositor's Bible Commentary With the New International Version: Matthew*. Grand Rapids: Zondervan, 1995, str. 266, 267)

Zdá se, že tato interpretace by mohla být v souladu se širším kontextem Matoušova evangelia. V určitém smyslu tento výklad vystihuje větší obraz – rozpor mezi světlem a temnotou, mezi Kristem a satanem – téma, které se prolíná celou Biblií a v Novém zákoně je velmi zdůrazněno. Ve světě probíhá boj mezi dobrem a zlem, který se týká každého z nás. Všichni stojíme na některé straně, všichni tento zápas každodenně prožíváme – bez ohledu na to, jak rozumíme tomu, co se okolo nás děje. Takto vypadá život uprostřed velkého sporu.

Aplikace

Jak vnímáš hranici mezi násilím a nadšením, agresivitou a horlivostí? Jaké jsou tvé zkušenosti s těmito přístupy v životě – především v náboženské oblasti? Na co si musíš dát pozor, aby tvoje slova a skutky co nejlépe vystihovaly charakter Božího království?

Svět uprostřed konfliktu

Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,12)

24Když to slyšeli farizeové, řekli: „On nevyhání demony jinak než ve jménu Belzebula, knížete démonů.“ 25Protože znal jejich smýšlení, řekl jim: „Každé království vnitřně rozdělené pustne a žádná obec ani dům vnitřně rozdělený nemůže obstát. 26A vyhání-li satan satana, pak je v sobě rozdvojen; jak tedy bude moci obstát jeho království? 27Jestliže já vyháním demony ve jménu Belzebula, ve jménu koho je vyhánějí vaši žáci? Proto oni budou vašimi soudci. 28 Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království. 29Což může někdo vejít do domu silného muže a oloupit jeho věci, jestliže dříve toho siláka nespoutá? Pak teprve vyloupí jeho dům. (Mt 12,24–29)

Osobní studium

Ať už je přesný význam textu Mt 11,12 jakýkoliv, jisté je, že poukazuje na realitu velkého sporu mezi Boží vládou a snahami jeho nepřitele. Jádrem tohoto konfliktu je boj mezi Kristem a satanem.

Co následující texty vypovídají o realitě velkého sporu?

Mt 12,25–29

Iz 27,1

1J 5,19

Ř 16,20

Gn 3,14–19

Ef 2,2; 6,10–13

Uvedené verše jsou jen malým výběrem z textů Starého a Nového zákona, které odkazují na to, co je možné označit jako „vojenský světónázor“ (Gregory A. Boyd – *God at War: The Bible Spiritual Conflict*). Ve vesmíru probíhá konflikt mezi nadpřirozenými mocnostmi, zápas, který se týká každého z nás. Ať už se nám to líbí, nebo ne, náš svět je ve válce. Každý pozorný čtenář Písma si dříve nebo později uvědomí, že jsme součástí konfliktu, který nás přesahuje.

Aplikace

Jak se projevuje realita velkého sporu ve tvém životě? Jak je tento zápas přítomen ve tvých rozhodnutích, která musíš dělat? Jak je přítomen v pokušeních, kterým jsi vystaven? Jak ti pochopení reality velkého sporu pomáhá dělat správná rozhodnutí a odolávat pokušení?

Vyostření sporu

²Jan uslyšel ve vězení o činech Kristových; poslal k němu vzkaz po svých učednících: ³„Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ ⁴Ježíš jim odpověděl: „Jděte, zvěstujte Janovi, co slyšíte a vidíte: ⁵Slepi vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. ⁶A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“ ⁷Když Janovi učedníci odcházeli, začal Ježíš mluvit k zástupům o Janovi: „Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr? ⁸Nebo co jste vyšli zhlédnout? Člověka oblečeného do drahých šatů? Ti, kdo nosí drahé šaty, jsou v domech královských. ⁹Nebo proč jste vyšli? Vidět proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka. ¹⁰To je ten, o němž je psáno: ‚Hle, já posílám posla před tvou tvář, aby ti připravil cestu.‘ ¹¹Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší než Jan Křtítel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,2–12)

Osobní studium

Jak již bylo uvedeno, Ježíšova slova v Mt 11,12 poukazují na skutečnost, že nebeské království nebude ustanoveno bez problému nebo bez boje. Tímto bojem je velký spor, který neprobíhal jen v nějaké vzdálené minulosti, ale zuří i dnes – a bude to tak až do úplného zničení hříchu, satana a zatracených. Během tohoto období bude na sebe brát velký spor hroživé formy.

Jakými způsoby se v Mt 11,1–12 projevuje realita velkého sporu? Jak mohou tyto verše a uvědomění si probíhajícího zápasu mezi dobrem a zlem pomoci chápat současné události?

Nad těmito verši je možné položit mnoho různých otázek. Kdo vedl mocné tohoto světa, aby uvěznili Jana Křtitele? Pokud postihl tento osud Jana, který byl předchůdcem Ježíše, co mohl od svého působení očekávat Kristus? Je jasné, že satan se pokoušel zastavit nejen Jana, ale také oslabit Ježíšovu víru.

Nepochybně to byl satan, kdo způsobil, aby v srdcích následovníků Jana a Ježíše vzklíčila pochybnost: Pokud Kristus činí tak úžasná znamení a má takovou moc, proč nechává věrného a dobrého Jana trpět ve vězení?

A kdo zanesl pochybnosti do mysli Jana? Určitě si pokládal otázky, proč je ve vězení a proč mu Ježíš nepomůže. Nakonec se ptá: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Tuto otázku pokládá ten samý Jan, který křtil Ježíše, viděl „Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho“ (Mt 3,16) a slyšel hlas z nebe: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil“ (Mt 3,17). A nyní, po všech těchto znameních, má Jan pochybnosti? Jeho situace byla špatná a podle toho, co čteme, tak se zhoršovala (Mk 6,25–28), což ho mohlo naplňovat dalšími pochybnostmi.

Aplikace

Na co se můžeš zaměřit, na co můžeš upřít svou mysl a jak se můžeš modlit, když tě naplňují pochybnosti? Co ti může pomoci překonat pochybnosti a uvědomit si, jaké máš nádherné důvody pro důvěru v Boží dobrotu?

Boží vítězství

Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. (Mt 11,12)

Proto jásejte, nebesa a všichni, kdo v nich přebýváte! Běda však zemi i moři, neboť sestoupil k vám ďábel, plný zlosti, protože ví, jak málo času mu zbývá. (Zj 12,12)

Jejich svědce ďábel byl uvržen do jezera, kde hoří síra a kde je již dravá šelma i falešný prorok. (Zj 20,10)

Osobní studium

Během celých dějin lidé vždy válčili a bojovali. Něco v hříšné lidské přirozenosti způsobuje, že se jedna skupina lidí staví proti druhé, bojují proti sobě, vraždí a plení. V knize o svém otci – britském filozofovi Bertrandovi Russellovi – popisovala Katharine Taitová jeho znepokojení, které měl na začátku první světové války, když sledoval nadšení v ulicích Anglie z přípravy na válku s Německem. „Vyrůstal v optimistické viktoriánské víře v postupný samovolný pokrok, s přesvědčením, že celý svět se v ten správný okamžik rozhodne následovat moudré směřování Angličanů od starověké brutality k civilizované samosprávě. A potom náhle uviděl své milované krajany, jak radostně tančí v ulicích s vizí zabíjení velkého počtu lidských bytostí, které shodou náhod mluví německy.“ (*My Father Bertrand Russell*. England: Thoemmes Press, 1997, str. 45) Tato situace se v principu opakovala mezi lidmi různých národů a skupin během celých dějin. Je to smutný odraz reality padlé lidské přirozenosti v té nejzávažnější a nejtragičtější formě.

U většiny válek nikdo nezná dopředu, jak dopadnou. Lidé jdou bojovat a nevědí, zda nakonec budou na straně vítězů nebo poražených.

V kontextu konfliktu, do něhož je zatažen vesmír, však máme jednu velkou výhodu: víme, která strana bude vítěznou. Ježíš pro nás vybojoval rozhodující vítězství. Po tom, co se událo na kříži, a po vzkříšení není pochyb, kdo je Vítěz a kdo se může těšit z plodů tohoto vítězství.

Co říkají následující texty o výsledku velkého sporu?

Žd 2,14

1K 15,20–27

Zj 12,12

Zj 20,10

Tak jako byl satan poražen v bitvě, která proběhla v nebesích, prohrál svůj boj i zde na zemi. Avšak v nenávisti a s touhou po pomstě chce zničit co nejvíce lidí (1Pt 5,8). A přestože je Kristovo vítězství úplné, stále zuří boj. Naší jedinou ochranou je postavit se na stranu Vítěze. Činíme to každý den rozhodnutími, která přijímáme.

Aplikace

Jaká rozhodnutí v životě děláš? Pomáhají ti stát na straně Vítěze, nebo se stavíš na stranu poražených? Na odpovědích na tyto otázky závisí tvůj věčný osud.

Podněty k zamyšlení

Každý z nás ví o realitě velkého sporu. Vidíme velký zápas, který probíhá na zemi, a cítíme ho i ve vlastním nitru. Žijeme ve zničeném a zkaženém světě, který je protkán strachem a bolestí. Je to svět, kde had není omezen na jeden strom uprostřed rajske zahrady. Celý svět se stal obrovským bojištěm s množstvím pokušení, která k nám přicházejí v nejrůznějších formách. Je velmi jednoduché chytit se do pastí pokušení. Jedinou ochranou a nadějí je upřímná a čestná víra, která je založena na vztahu důvěry v našeho Spasitele. Slova, která řekl Ježíš učedníkům v Getsemanské zahradě, platí i pro nás: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé“ (Mt 26,41).

Pro křesťany je tím nejnebezpečnějším, když jim nepřítel předhazuje: Podlehl jsi pokušení, zhršil jsi, zašel jsi příliš daleko – na to už nestačí ani Boží milost, již nejsi Boží dítě. Kdo by při nějaké příležitosti nezaslechl tento pokušitelův hlas! Ano, je pravda, že hřích, podlehnutí pokušení a selhání nás odvádí od Boha. Ano, sami se nedokážeme zachránit. Ale právě proto přišel Ježíš – aby zvítězil tam, kde my jsme selhali, a toto vítězství nám daroval. To je obsahem dobré zprávy – evangelia. Ježíš pro nás ve velkém sporu prostřednictvím plánu záchrany učinil to, co my sami nejsme schopni udělat. Zároveň se však i my musíme rozhodovat – každý den, každou hodinu, každý okamžik – na které straně chceme stát. Tato rozhodnutí děláme naším vyznáním, našimi rozhodnutími žít podle Božího slova a odvoláváním se na Ježíšovo zaslíbení vítězství, jehož jistotu můžeme prožívat. Kristus je záruka naší záchrany!

Otázky k rozhovoru

- 1. Jaké různé příklady „neviditelných“ věcí a záležitostí znáte okolo sebe? Jak nám tyto příklady mohou pomoci otevřít naše mysli pro uvědomění si existence nadpřirozených mocností a sil, které nemůžeme vidět? Jak nám tyto skutečnosti pomáhají vnímat realitu velkého sporu?*
- 2. Mnoho křesťanů nepřikládá existenci velkého sporu důležitost. Proč si podle vás dostatečně neuvědomují realitu sporu mezi dobrem a zlem? Jak byste jim mohli přiblížit a vysvětlit, že velký spor je skutečností? Které biblické texty byste jim v této souvislosti ukázali?*
- 3. Jak se vyrovnáváte s otázkou, proč jsme stále ještě zde na zemi – když uplynul už tak dlouhý čas od Ježíšova vítězství na kříži? Proč Ježíš ještě nepřišel? Proč nezničil satana a zlo hned po svém vzkříšení či nanebevstoupení?*

Odpočinek v Kristu

Texty na tento týden

Mt 11,28–30; 12,1–12; Iz 58,11–14

Základní verš

**„Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“
(Mt 11,28)**

„Kristus byl živým představitelem zákona. Nikdy nepřestoupil ani jedno svaté přikázání. Když viděl zástup, který čekal, až se naskytne příležitost, aby jej mohl odsoudit, řekl: ‚Kdo z vás mě usvědčí z hříchu?‘ (J 8,46).“ (DA 287; TV 180)

Ježíšův život naplno zrcadlil smysl Božího zákona, Desatera. Byl ztělesněním Božího zákona, byl zákonem v lidském těle. Když sledujeme jeho život a přemýšlíme nad ním, učíme se, co to znamená žít podle přikázání. Zároveň poznáváme, jak je možné žít podle přikázání způsobem, který nebude prázdným a bezduchým zákonictvím.

Tento týden se při studiu Matoušova evangelia soustředíme na některé spory, do nichž se Ježíš dostal v souvislosti s přikázáním o sobotě. Budeme se od něho učit, co to znamená „pamatovat na sobotní den“ a zachovávat čtvrté přikázání. Protože pokud je Zákon odrazem Božího charakteru a Ježíš jeho tělesným vyjádřením, potom se z Kristova zachovávání čtvrtého přikázání a z jeho slov o sobotě můžeme naučit něco nádherného o Božích charakteru a o tom, jak můžeme tento charakter zrcadlit v našem životě.

Kristovo lehké jho

²⁸Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.

²⁹Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. ³⁰Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží. (Mt 11,28–30)

Osobní studium

O čem Ježíš hovoří v Mt 11,20–30? Jak je možné těmto slovům porozumět?

V Mt 11,20–24 Ježíš kárá galilejská města, v nichž lidé odmítli jeho službu. Jeho výčitky a varování jsou zlověstné především proto, že lidem v těchto městech byla nabídnuta velká příležitost poznat pravdu. Ježíš, který je Pravdou (J 14,6), kráčel „v těle“ ulicemi těchto měst. Navíc se dozvídáme, že právě v těchto městech – zřejmě ve snaze oslovit jejich obyvatele – Ježíš vykonal většinu svých divů (Mt 11,20). Navzdory tomu ho odmítli. Ježíšova slova na adresu obyvatel města Kafarnaum jsou pozoruhodná. Kristus prohlašuje, že kdyby v Sodomě vykonal divy, které učinil v Kafarnaum, potom by Sodoma „zůstala až do dnešního dne“ (Mt 11,23; ČSP). Jinými slovy – obyvatelé Kafarnaum byli v určitém smyslu horší než lidé v Sodomě.

Hned nato se Ježíš v Mt 11,25–27 začíná modlit k Otci. Děkuje mu a zmiňuje blízký vztah, který mají. Ježíš vyznává, že vše má od Otce. To ještě zesiluje tragédii míst, kde Krista odmítli.

Poté, co pokáral města a potvrdil svůj blízký vztah s Otcem, Ježíš nabízí odpočinek všem, kteří se „namáhají a jsou obtíženi břemeny“ (Mt 11,28). Kromě jiného tím Ježíš vybízí, aby lidé, které oslovuje, neudělali stejnou chybu jako obyvatelé kritizovaných měst. Ježíš má autoritu a moc vykonat to, co řekl, a zaslíbuj, že když k němu přijdeme, nalezneme „odpočinutí svým duším“ (Mt 11,29). V kontextu uvedených veršů toto odpočinutí zahrnuje pokoj, jistotu spasení a naději.

Co dalšího může odpočinutí znamenat? Znamená to, že budeme moci zahálet a lenošit? Znamená to, že vše je možné a na ničem nezáleží? Samozřejmě že ne. Ježíš od nás očekává velmi mnoho – jak uvedl v Kázání na hoře. Vztah s Ježíšem nás však nemá unavit a vyčerpát. Když přemýšlíme o Kristu, když se mu snažíme přiblížit a zrcadlit jeho charakter, můžeme nacházet odpočinutí od námahy a problémů života.

Aplikace

Jak je tvá zkušenost se zaslíbením, které Ježíš dává v těchto verších? Jak rozumíš slovům, že Ježíš je „tichý a pokorného srdce“? Jak to souvisí s tím, že Ježíšovo „jho netlačí a břemeno netíží“?

Nepokoj během dne pokoje

¹V ten čas šel Ježíš v sobotu obilím. Jeho učedníci dostali hlad a začali mnout zrní z klasů a jíst.

²Když to viděli farizeové, řekli mu: „Hle, tvoji učedníci dělají, co se nesmí dělat v sobotu!“ (Mt 12,1.2)

Osobní studium

Mnoho křesťanů tvrdí, že sobota jako sedmý den byla zrušena, nahrazena či naplněna. Pokud by to byla pravda, proč by potom Ježíš věnoval tolik času řešení otázky, jaký je smysl soboty a jak ji správně zachovávat?

Která tvrzení z následujících veršů jsou skutečným problémem? Která žádný problém nepředstavují?

Mt 12,1.2

L 14,1–6

Mk 2,23–28

J 5,9–16

Farizeové věděli, že jedním z důvodů, pro něž se Izraelci dostali do babylonského zajetí, bylo znesvěcování soboty. Proto se snažili zabránit tomu, aby se něco takového opakovalo. Vytvořili dlouhé seznamy pravidel a předpisů o tom, co je a není přijatelné dělat v sobotu. Jejich hlavním záměrem bylo ochránit svatost soboty. Zde jsou některé z těchto „pravidel“.

Když snese v sobotu slepice vajíčko, je správné ho sníst? Pokud by šlo o slepici, která měla snášet vejce (nosnici), potom se takové vajíčko nesmělo sníst, protože při jeho snášení „pracovala“. Pokud však vajíčko snesla slepice, která nebyla určena ke snášení, ale byla krmená, aby ji později měli jako potravu, potom sněžení takového vejce bylo v pořádku, protože nešlo o hlavní práci slepice. (Existovalo dokonce pravidlo, že člověk může sníst vajíčko, které snesla slepice v sobotu, pod podmínkou, že ji nejdříve zabije za přestoupení soboty.)

Je správné podívat se na sebe v sobotu do zrcadla? Ne, protože pokud byste ve vlasech našli šedivý vlas, mohli byste být v pokušení ho vytrhnout, což by však byla stejná činnost jako žnutí či sbírání ovoce – a šlo by tedy o přestoupení soboty.

Pokud by váš dům zachvátil požár, je správné se snažit zachránit oblečení? Odpovědí bylo, že je možné vynést jen jednu sadu oblečení. Pokud si ho však člověk navlékl na sebe, mohl si vzít ještě jednu další sadu. (V případě požáru nebylo správné prosit pohana, aby pomáhal s hašením. Pokud by však přesto začal oheň hasit, bylo to v pořádku a bylo možné jeho pomoc přijmout.)

Může si člověk v sobotu odplivnout? Ano, pokud plive na kamenný podklad. Nesmí však plivnout na hlinu, protože by mohl vyrobit bláto – a to by už mohlo být považováno za práci.

Aplikace

Možná se nám uvedená pravidla zdají směšná a jsme v pokušení znevažovat lidi, kteří se jimi řídili. Otázkou však je, jaká jsou naše pravidla dodržování soboty? Nejsou někdy zrovna tak absurdní a vzdálená Božímu plánu s námi? Nemusí však jít jen o pravidla týkající se soboty, ale i o různá nařízení či tradice, které nám brání zaměřit se na podstatné věci, protože nám veškerý čas zabírají jen podružné záležitosti.

Ježíšova odpověď

³On však jim řekl: „Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad, on i ti, kdo byli s ním? ⁴Jak vešel do domu Božího a jedli posvátné chleby, ačkoli to nebylo dovoleno jemu ani těm, kdo ho prováděli, nýbrž jen kněžím? ⁵A nečetli jste v Zákoně, že kněží službou v chrámě porušují sobotu, a přesto jsou bez viny? ⁶Pravím vám, že zde je víc než chrám. ⁷Kdybyste věděli, co znamená ‚milosrdenství chci, a ne oběť‘, neodsuzovali byste nevinné. ⁸Vždyť Syn člověka je pánem nad sobotou.“ (Mt 12,3–8)

Osobní studium

Ježíš konal svou službu v atmosféře rigidních nereálných požadavků na zachování soboty. Měl to být den odpočinku od naší práce, den oslavy Boha a vzájemného společenství věřících takovým způsobem, který není možný během běžného pracovního týdne. Měl to být den, kdy děti budou vědět, že na ně jejich rodiče mají více času než jiný den. Měl to být den mimořádné radosti z toho, co pro nás učinil náš Stvořitel a Vykupitel.

Jak Ježíš odpověděl na výtky a obvinění ze strany farizeů (Mt 12,3–8; 1S 21,1–6)? Jakým způsobem ve své odpovědi argumentuje?

Ježíšova odpověď zahrnovala to, co později pronesl ostřejším způsobem (Mt 23,23.24) – máme se zaměřit na to, na čem opravdu záleží. Ježíš připomenul známý příběh o pronásledovaném Davidovi, který jedl se svými muži ve svatostánku posvátné chleby, které byly určeny pouze kněžím. V této situaci byl hlad Davida a jeho společníků důležitější než rituály ve svatostánku, které měly jiný cíl. Podobně i nasyčení hladu Ježíšových následovníků bylo důležitější než sobotní nařízení o žni, jehož cílem bylo také něco úplně jiného.

Ježíš zároveň připomněl sobotní službu kněží v chrámu. V sobotu kněží mohli pracovat. Stejně tak v sobotu sloužili Ježíšovi následovníci, protože Kristus a jeho dílo přesahovalo význam chrámu (Mt 12,5.6).

Nic z toho, co Ježíš o sobotě řekl ve zmiňované situaci nebo při jiných příležitostech, žádným způsobem nesnižovalo Boží přikázání o zachování soboty. Ježíš se snažil lidi osvobodit. Ne však od soboty, ale od zbytečných a nesmyslných nařízení, která zastíňovala skutečný smysl soboty. Sobota měla být vyjádřením odpočinku, který nacházíme v Kristu – našem Stvořiteli a Vykupiteli.

Aplikace

„V Kristově době bylo zachování soboty tak převrácené, že svědčilo spíš o lidském sobectví a svévoli než o Boží lásce.“ (DA 284; TV 177.178) Uvažuj o svých postojích k Božím přikázáním a přemýšlej, zda tvoje postoje odrážejí charakter našeho nebeského Otce, nebo jen ukazují na tvůj charakter a tvou svévoli.

Uzdravování v sobotu

9Odtud šel dál a přišel do jejich synagogy. 10A byl tam člověk s odumřelou rukou. Otázali se Ježíše: „Je dovoleno v sobotu uzdravovat?“ Chtěli ho totiž obžalovat. 11On jim řekl: „Kdyby někdo z vás měl jedinou ovečku, a ona by mu v sobotu spadla do jámy, neuchopil by ji a nevytáhl? 12A oč je člověk cennější než ovce! Proto je dovoleno v sobotu činit dobře.“ (Mt 12,9–12)

Osobní studium

V evangeliích je zaznamenáno mnoho příběhů, kdy Ježíš v sobotu uzdravoval a stále znovu se dostával do sporu s náboženskými představiteli. Proč by autoři všech čtyř evangelií přinášeli takové množství záznamů o konfliktech, do nichž se Ježíš dostával kvůli uzdravování v sobotu, kdyby měla sobota zanedlouho ztratit svoji platnost? Tato otázka je ještě intenzivnější, pokud si uvědomíme, že evangelia byla napsána až několik desetiletí po skončení Ježíšovy pozemské služby. Přestože nemáme žádné přesné roky, většina historiků a teologů se shoduje na tom, že evangelia nebyla napsána dříve než dvacet či třicet let po Ježíšově smrti, Janovo evangelium ještě později. Všechna evangelia tedy byla napsána v průběhu prvního století po Kristu. Pokud by už v této době sobotu nahradila neděle (což je jeden z běžných argumentů), tato změna by se určitě objevila v některém z inspirovaných záznamů Ježíšovy služby. Všechna čtyři evangelia nám tedy poskytují silný důkaz o tom, že sobota nebyla zrušena, změněna ani nahrazena jiným dnem – a už vůbec ne podle Ježíšova příkladu či dokonce na jeho příkaz. Naopak, když se soustředíme na Ježíšovy příkazy a na jeho příklad, evangelia nám odhalují pokračující platnost sedmého dne – soboty.

O co jde v příběhu zaznamenaném v Mt 12,9–14? Proč opět došlo ke sporu?

„Jindy přišel Ježíš v sobotu do synagogy a viděl tam člověka s odumřelou rukou. Farizeové ho sledovali, byli zvědaví, co udělá. Spasitel dobře věděl, že když uzdraví nemocného v sobotu, budou jej pokládat za přestupníka zákona. Ani tentokrát však nezaváhal a rozhodl se zbořit přehradu požadavků a tradic, která bránila správnému zachování soboty. ... Nevykonat dobrý skutek, když se k němu naskytla příležitost, totiž podle židovské tradice znamenalo spáchat zlo, nezachránit život znamenalo zabít. Ježíš použil proti rabínům jejich vlastní učení.“ (DA 286; TV 179)

Podobně jako v předcházejícím sporu ohledně soboty, tak i tentokrát Ježíš napřimoval pozornost lidí k vyššímu smyslu života víry. Všichni přítomní by raději nechali tohoto člověka s jeho bolestí a utrpením, než by nějakým způsobem přestoupili svá lidská nařízení o sobotě, která žel byla tak zvrácená, že by vytáhli ovci, která spadla v sobotu do jámy, ale neudělali nic pro zmírnění utrpení lidské bytosti.

Aplikace

Kdy máš pocit, že ti tvoje praktikování víry nějakým způsobem brání v takovém prožívání víry, o němž víš, že je Božím záměrem? Co můžeš udělat pro to, aby byl tvůj praktický život víry v souladu s principy, které vírou vyznáváš?

Zachovávání soboty

¹¹Hospodin tě povede neustále, bude tě sytit i v krajinách vyprahlých, zdatnost dodá tvým kostem; budeš jako zahrada zavlažovaná, jako vodní zřídlo, jemuž se vody neztrácejí. ¹²Co bylo od věků v troskách, vybudují ti, kdo z tebe vzejdou, opět postavíš, co založila minulá pokolení. Nazvou tě tím, jenž zazdívá trhliny a obnovuje stezky k sídlům. ¹³Jestliže v den odpočinku upustíš od svých pochůzek, od prosazování svých zálib v můj svatý den, nazveš-li den odpočinku rozkošným, svatý den Hospodinův přeslavným, budeš-li jej slavit tak, že se vzdáš svých cest, že přestaneš hovět svým zálibám a nepovedeš plané řeči, ¹⁴tu nalezněš rozkoš v Hospodinu „a já ti dovolím jezdit po posvátných návrších země a z dědictví tvého otce Jákoba tě budu živit.“ Tak promluvila Hospodinova ústa. (Iz 58,11–14)

Osobní studium

Evangelia jasně ukazují, že Ježíš žádným způsobem nepřestoupil příkázání o sobotě. Jeho činy a slova vždy směřovaly k obnově soboty, k jejímu osvobození od těžkých břemen, která na ni lidé nakládali. Ještě několik století po Kristově nanebevstoupení křesťané odpočívali a uctívali Boha v sobotu. Historik Sókratés z Konstantinopole (známý též jako Scholastikos) v 5. století napsal: „Téměř všechny sbory po celém světě slavily svaté mystérium (Večeří Páně) každý týden v sobotu. Ale křesťané v Alexandrii a Římě s odvoláním na nějakou tradici to odmítali.“ (*Ecclesiastical History*, 5. kniha, str. 289) Je zřejmé, že až už je důvod zaznamenávání uzdravování v sobotu v evangeliích jakýkoliv, určitě autoři nechtěli nikoho odvést od zachovávání soboty.

V Mt 12,12 je napsáno: „Proto je dovoleno v sobotu činit dobře.“ Co tato myšlenka znamená? Jaký je smysl těchto Ježíšových slov v širším kontextu a v souvislosti s tím, co vše by mělo být součástí svěcení soboty?

Přestože bylo dovoleno poskytnout lékařskou pomoc těm, kteří byli v sobotu v ohrožení života, Ježíš dal tomuto porozumění další rozměr: Každé uzdravení – dokonce i uzdravení, které by mohlo být uskutečněno v jiný den – bylo dovoleno i v sobotu. Později Ježíš řekl: „Proto každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré“ (Mt 13,52). Je jasné, že Ježíš v otázce svěcení soboty vynáší nový poklad.

Jak slova zaznamenaná v Iz 58,6–14 pomáhají pochopit, co znamená skutečně následovat Hospodina a žít podle principů zákona – včetně příkázání o sobotě? Kdo je ten, „jenž zazdívá trhliny“ – v kontextu poselství tří andělů ve Zj 14?

Aplikace

Skutečné náboženství se soustřeďuje na oslavu Hospodina a zjevování jeho charakteru. Jak lépe se dá odrážet to, jaký je Hospodin, než zjevováním jeho milosti, lásky, odpuštění a obnovy – tedy dary, kterými nás každý den zahrnuje? Jak se tyto Boží charakteristiky projeví ve tvém životě víry?

Podněty k zamyšlení

Nositel Nobelovy ceny za fyziku Steven Weinberg kdysi řekl: „S náboženstvím, nebo bez – vždy budou dobří lidé, kteří budou dělat dobré věci, a zlí lidé, kteří budou dělat špatné věci. Ale na to, aby dobří lidé dělali špatné věci, na to je třeba náboženství.“ V 17. století francouzský matematik, fyzik, vynálezce, spisovatel a filozof Blaise Pascal varoval: „Lidé nikdy nedělají zlo tak dokonale a s takovým nadšením, jako když ho činí z náboženského přesvědčení.“ I když se obě tato tvrzení mohou zdát přehnaná, jsou žel v některých ohledech pravdivá. Určité pochopení tohoto paradoxu nám může přinést i toto studium farizeů a jejich pohledu na sobotu. „Když se Ježíš zeptal farizeů, zda je správné konat v sobotu dobré skutky, nebo zlé, zachránit život, nebo jej zmařit, nastavil tím zrcadlo jejich bezbožným úmyslům. S nenávistí v srdci usilovali o jeho smrt, zatímco on zachraňoval život a přinášel radost celým zástupům. Bylo lepší v sobotu zabít, jak měli v plánu, nebo uzdravit nemocného, jako to udělal on? Bylo správnější uvažovat v svatý Boží den o vraždě, nebo mít v srdci lásku ke všem lidem a projevovat ji skutky milosrdenství?“ (DA 287; TV 180)

Otázky k rozhovoru

1. *Co měl podle vás Ježíš na mysli, když řekl: „Milosrdenství chci, a ne oběť“ (Mt 12,7)? (Při formulování odpovědi vezměte v úvahu i tyto texty: Mt 9,10–13; Oz 6,5.6; Iz 1,11–17.)*
2. *Uvažujte o tom, proč je tolik křesťanů neoblomných ve svém odmítání soboty – přestože milují Ježíše a jsou upřímní a zbožní? Co bychom měli udělat (kromě připomenutí biblických pravd), aby tito lidé byli otevřenější pro přijetí pravdy o sobotě?*
3. *Jak zachováváme sobotu? Co můžeme udělat pro to, aby se naše svěcení soboty stalo hlubší a bohatší zkušeností?*
4. *Ježíš řekl: „Mé jho netlačí a břemeno netíží“ (Mt 11,30). Jakým způsobem můžeme ulehčit břemeno a uvolnit jho lidem okolo nás?*

Pán Židů i pohanů

Texty na tento týden

Mt 14,14–21.23–33; 15,7–14.26.27.30.31; Iz 29,13.14; Ř 4,7–12

Základní verš

„Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům, abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě.“ (Iz 42,6.7)

Ježíš prohlásil: „Jsem poslán ke ztraceným ovcím z lidu izraelského“ (Mt 15,24). Kristova pozemská služba se soustředovala především na izraelský národ. V Bibli je však mnohokrát zdůrazněno, že izraelský lid nebyl jediným národem, na kterém Bohu záleželo. Bůh si Izraelce vyvolil proto, aby skrze ně mohl požehnat všechny ostatní národy na zemi. „Toto praví Bůh Hospodin, který stvořil nebesa a roztáhl je, zemi překle-nul i s tím, co na ní vzchází, jenž dává dech lidu na ní a ducha těm, kdo po ní chodí: „Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům, abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě““ (Iz 42,5–7).

Prostřednictvím izraelského národa (a později Mesiáše, který měl povstat z vyvoleného lidu) chtěl Bůh oslovit celý svět. Tento týden se budeme zabývat Božím plánem přinést záchranu všem lidem po celé zemi.

Nasycení hladových

14Když vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto. I uzdravoval jejich nemocné. 15Když nastal večer, přistoupili k němu učedníci a řekli: „Toto místo je pusté a je už pozdní hodina. Propusť zástupy, ať si jdou do vesnic koupit jídlo.“ 16Ale Ježíš jim řekl: „Nemusejí odcházet; dejte vy jim jíst!“ 17Oni odpověděli: „Máme tu jen pět chlebů a dvě ryby.“ 18On však řekl: „Přineste mi je sem!“ 19Poručil, aby se zástupy rozsadily po trávě. Potom vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzlédl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a dával učedníkům a učedníci zástupům. 20Jedli všichni a nasýttili se; a sebrali nalámaných chlebů, které zbyly, dvanáct plných košů. 21A jedlo tam na pět tisíc mužů kromě žen a dětí. (Mt 14,14–21)

Osobní studium

Jedním z nejznámějších Ježíšových zázraků je nasycení mnohatisícového zástupu (Mt 14,21). I tato událost – podobně jako všechny ostatní příběhy zaznamenané v Bibli – se odehrála v určitém kontextu, který nám pomáhá lépe pochopit, co Ježíš vykonal.

Co se odehrálo podle Mt 14,1–21 těsně před zázračným nasycením? Jak to mohlo ovlivnit Ježíšovo jednání a vnímání lidí, kteří ho následovali?

Představme si sami sebe na místě učedníků. Jan Křtitel, věrný Boží muž, byl právě popraven. Učedníci to věděli – vždyť sami tuto zprávu řekli Ježíši. I když to text neříká, je zřejmé, že Janova smrt byla pro všechny zmalomyslnující. Jejich víra procházela zkouškou – podobně jako jí procházel i Jan, když byl ve vězení (Mt 11,2.3). Můžeme však předpokládat, že po Ježíšově zázraku jejich víra posílila.

Příběh o nasycení pětitisícového zástupu má však ještě hlubší smysl. Ježíšův čin, kdy nasýtil izraelity, byl silnou připomínkou toho, jak Bůh sytil svůj lid manou na poušti. „V judaizmu se rozšířila tradice, že až přijde Mesiáš, začne znovu z nebe padat mana. . . . Takže když Ježíš nasýtil zástup, mnoho lidí mohlo začít uvažovat nad tím, zda není Mesiášem a zda se nechystá učinit ještě větší zázrak – obnovit každodenní padání many pro každého.“ (Paulien Jon – *John: The Abundant Life Bible Amplifier*. 1995, str. 139, 140)

Lidé si představovali, že Mesiáš se postará o jejich potřeby. Po nasycení zástupů byli lidé připraveni Ježíše prohlásit za krále. Kristus však nepřišel proto, aby se stal pozemským králem, a jeho odmítnutí přineslo lidem zklamání, protože nenaplnil jejich očekávání. Mnozí lidé se od něj odvrátili. Nepochopili, že Ježíš přišel vykonal mnohem víc, než byly jejich omezené světské touhy a očekávání.

Aplikace

Co všechno očekáváš od Boha? V čem mohou být tvé představy a očekávání příliš omezené?

Pán stvoření

²³*Když je propustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Když nastal večer, byl tam sám.*
²⁴*Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr vál proti ní.* ²⁵*K ránu šel k nim, kráčeje po moři.* ²⁶*Když ho učedníci uviděli kráčet po moři, vyděsili se, že je to přízrak, a křičeli strachem.*
²⁷*Ježíš na ně hned promluvil a řekl jim: „Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!“* ²⁸*Petr mu odpověděl: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!“* ²⁹*A on řekl: „Pojď!“* Petr vystoupil z lodi, vykročil na vodu a šel k Ježíšovi. ³⁰*Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mne!“* ³¹*Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“* ³²*Když vstoupili na loď, vítr se utišil.* ³³*Ti, kdo byli na lodi, klaněli se mu a říkali: „Jistě jsi Boží Syn.“* (Mt 14,23–33)

Osobní studium

Po záračném nasycení zástupů Ježíš přikázal učedníkům nastoupit do lodě a plavit se na druhou stranu jezera (Mt 14,22). Chtěl je ušetřit tlaku a zmatku, který následoval. Dobrý učitel se snaží chránit své žáky před tím, co ještě nejsou připraveni zvládnout. „Ježíš svolává své učedníky a přikazuje jim, aby hned nasedli do člunu a vrátili se do Kafarnaum. On zatím propustí shromážděný zástup. ... Nikdy se nezdálo tak těžké splnit Ježíšův příkaz jako tentokrát. Učedníci dlouho doufali, že nějaké lidové hnutí Ježíše na trůn přeče jen dosadí. ... Vzpírají se, ale Ježíš k nim mluví tak důrazně jako nikdy předtím. Vidí, že další námítky by byly zcela zbytečné, a v tichosti se odebírají k jezeru.“ (DA 378; TV 238)

Co text v Mt 14,23–33 odhaluje o Ježíšovi a o podstatě spasení?

Vyděšení učedníci se zoufale snaží zjistit, kdo to k nim kráčí po hladině jezera. Ježíš jim řekl: „Jsem to já“ (Mt 14,27). Slovní spojení „já jsem“ je překladem řeckého výrazu „egó eimi“. Stejným způsobem se představuje Hospodin, když říká Mojžíšovi: „Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám“ (Ex 3,14).

V Písmu je stále znovu zdůrazňováno, že Hospodin má moc nad přírodou. Například Žalm 104 jasně říká, že Bůh je nejen Stvořitel, ale i Udržovatel. Prostřednictvím jeho moci existuje svět a fungují přírodní zákony. Nikde v Bibli nenajdeme zmínku, že Bůh stvořil svět a pak ho nechal napospas osudu – jak to říká deizmus. Židé či pohané, všichni existujeme díky udržující moci toho samého Boha, který stvořil svět a i dnes má moc utišíť moře (Žd 1,3).

Petrovo zvolání „Pane, zachraň mne!“ (Mt 14,30) by mělo být ozvěnou našeho volání. Nemůže nás zachránit nikdo jiný než Kristus. Petrova bezmocnost v příběhu odhaluje i naši vlastní situaci ve světě zničeném hříchem.

Aplikace

Uvažuj o své bezmocnosti tváří v tvář silám a mocnostem, které tě přesahují a ty jim nedokážeš vzdorovat ani je ovládat. Jak ti tato skutečnost pomáhá posilňovat svou závislost na Kristu?

Pokrytovo srdce

¹³Panovník praví: „Protože se tento lid přibližuje ke mně ústy a ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje a jejich bázeň přede mnou se stala jen naučeným lidským příkazem, ¹⁴proto i já budu dále podivuhodně jednat s tímto lidem, divně, předivně. Zanikne moudrost jeho moudrých a rozumnost jeho rozumných bude zakryta.“ (Iz 29,13.14)

⁷„Pokrytci, dobře prorokoval o vás Izajáš, když řekl: ⁸„Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; ⁹marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.““ ¹⁰Svolal zástup a řekl: „Slyšte a rozumějte: ¹¹Ne co vchází do úst, znesvěcuje člověka, ale co z úst vychází, to člověka znesvěcuje.“ ¹²Tu přišli učedníci a řekli mu: „Víš, že se farizeové urazili, když slyšeli to slovo?“ ¹³Ale on jim odpověděl: „Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna. ¹⁴Nechte je: slepí vedou slepé. A když vede slepý slepého, oba spadnou do jámy.““ (Mt 15,7–14)

Osobní studium

Před kterými dvěma problémy varuje Bůh Izraelce v Iz 29,13.14? Přestože jsou tyto verše předně určeny starověkému Izraeli, jaké poselství je v něm možné najít pro dnešní církve? Jak si můžeme být jako církve jisti, že neděláme podobné (nebo stejné) chyby jako Izraelci?

O několik století později, než Izajáš napsal tato slova, je Ježíš připomíná náboženským vůdcům, s nimiž se dostal do sporu (Mt 15,7–9). O jaký konkrétní problém v tomto případě šlo (Mt 15,1–20)? Jak se ho Ježíš snažil vyřešit?

Během své služby v genezaretském kraji se Ježíš dostal do sporu s farizeji a zákoníky, kteří za ním přišli z Jeruzaléma. Jádrem problému spočívalo v tom, co člověka činí nečistým. Náboženské autority a učitelé přidali k zákonu mnoho různých nařízení, která se týkala vnější nečistoty. Například ruce si měl člověk umývat přesně určeným způsobem. Ježíšovi učedníci však tato nařízení nedodržovali. V příběhu je zaznamenána Ježíšova odpověď náboženským představitelům z Jeruzaléma, kteří na tento „nedostatek“ upozornili.

Kristus velmi důrazně odsuzuje pokrytectví, jehož nástrahám jsme všichni vystaveni. Každý z nás se zřejmě už provinil tím, že odsuzoval něčí chování (slovy nebo ve svém srdci), přestože sám v minulosti dělal – nebo stále ještě dělá – podobné, nebo dokonce horší věci. Všichni máme tendenci vidět chyby druhých a být slepí vůči vlastním chybám. Zdá se, že je přirozené, abychom byli pokrytci. Musíme být v této záležitosti ostražití.

Aplikace

Nemáme rádi pokrytectví u druhých lidí. U nich si tohoto jednání velmi dobře všímáme a odsuzujeme ho. Jak se můžeš ujistit, že tvé vnímání pokrytectví u druhých není pouze projevem tvého vlastního pokrytectví?

Zbytky ze stolu

²⁶ „Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psům,“ odvětil. ²⁷ Ona však řekla: „Ano, Pane, ale i psi jedí zbytky ze stolu svých pánů.“ (Mt 15,26.27)

Osobní studium

Jakým způsobem je možné porozumět příběhu, který je zaznamenán v Mt 15,21–28?

Poté, co Ježíš nasýtil zástup, uzdravoval a vyučoval vlastní židovský národ, rozhodl se opět odejít na území, které obývali pohané – tentokrát do okolí měst Týr a Sidón.

Příběh zaznamenaný v Mt 15,21–28 není jednoduchý na pochopení. Můžeme ho mylně či nesprávně interpretovat, protože nám chybí tón hlasu a výrazy tváří všech zúčastněných. Nejprve se může zdát, že Ježíš tuto ženu ignoroval. Když se pak s ní dal do řeči, jeho slova mohou vyznít nevládně až krutě: „Nesluší se vzít chleba dětem a hodit jej psům“ (Mt 15,26).

Pokud bychom si podobný přístup představili v naší době a regionu, tak by jistě vypadalo velmi zvláště, kdybychom na otázku, zda někomu dáme například sušenku, odpověděli, že není vhodné házet mé sušenky psům. To nevypadá jako nejlepší způsob, jak můžeme získat přátele...

Při snaze porozumět tomuto textu je třeba vzít v úvahu následující skutečnosti.

1. Je pravděpodobné, že se v tehdejší době někteří Židé mohli vyjadřovat o pohanech jako o psech – což volávalo představu prašivého psa, který se vleče po ulici. Ježíš však použil mnohem laskavější výraz. Matouš používá termín „kynarion“, který označuje malého či domácího psa, který byl chován rodinou majitele.
2. Kananejská žena oslovovala Ježíše jako „Syna Davidova“. Z toho je zřejmé, že si byla vědoma toho, že Ježíš je Žid. Ježíš k ní jako dobrý učitel mluví, dokonce ji možná zkouší. „Ježíš možná chtěl, aby pochopila jeho skutečné poslání a poznala, kým je. Snad chtěl, aby ho nepokládala za jednoho z mnoha potulných čarodějů, na které se pohané obraceli s žádostmi o vymítání či zaříkání. Ježíš ji vede k tomu, aby pochopila přednostní postavení izraelitů v Božím plánu a uznala své závislé postavení. ... Možná by se to dalo připodobnit k Elišově požadavku, aby se Naamán ponořil v řece Jordánu, přestože Naamán by dal přednost damašským řekám Abána a Parpar – což Naamána vedlo v konečném důsledku k uznání Hospodina a izraelské země.“ (Keener Craig, *The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, str. 417)
3. Dá se předpokládat, že tato žena patřila do vyšší vrstvy společnosti. Lidé z této vrstvy „běžně brali chléb ožebračeným Židům, kteří sídlili v okolí Týru. ... Ale nyní Ježíš obrací tento mocenský vztah, protože chléb, který Kristus nabízel, patří především Židům. Tato pohanka musí prosit o pomoc jakéhosi potulného Žida.“ (Keener Craig, *The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, str. 417)

Tato biblická pasáž není jednoduchá. Proto potřebujeme důvěřovat Kristu. Vždyť rozhovorem Ježíš tuto ženu pozdvihuje – podobně jako to učinil, když mluvil se ženou u studny. Ježíš ji zanechává s uzdravenou dcerou a zapálenou vírou v Syna Davidova.

Aplikace

Každý z nás má tendenci dělit svět na „my“ a „oni“. V čem je úskalí takového „škatulkování“? Jak se cítí lidé, když se s tebou setkají? Jaký dojem mohou získat z tvé víry?

Bůh pohanů

³⁰Tu se k němu sešly celé zástupy a měly s sebou chromé, mrzáky, slepé, hluchoněmé a mnohé jiné. Kladly je k jeho nohám a on je uzdravil, ³¹takže se zástupy divily, když viděly, že němí mluví, mrzáci jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí; i velebily Boha izraelského. (Mt 15,30.31)

⁷„Blaze těm, jimž jsou odpuštěny nepravosti a jejich hříchy přikryty. ⁸Blaze tomu, jemuž Hospodin nepočítá hříchy.“ ⁹Platí toto blahoslavenství jen pro ty, kdo jsou obřezáni, či také pro ty, kdo nejsou obřezáni? Čtete přece: „Abrahamovi byla víra počítána za spravedlnost.“ ¹⁰Kdy mu byla započtena? Byl už obřezán, nebo ještě nebyl? Nebylo to po obřízce, nýbrž ještě před ní. ¹¹Znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou. Tak se stal otcem všech neobřezaných, kteří věří a jimž je spravedlnost připočtena, ¹²i otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezáni, nýbrž také jdou ve stopách víry našeho otce Abrahama – víry, kterou měl ještě před obřízkou. (Ř 4,7–12)

Osobní studium

Co mají texty v Mt 15,29–39 a Mt 14,13–21 společné? V čem se odlišují?

V evangeliích jsou zaznamenány dva zázraky nasycení zástupů – první se týká Židů (Mt 14,13–21), druhý pohanů (Mt 15,29–39). V Mt 15,31 je zvyrazněno, že lidé „velebili Boha izraelského“, což odkazuje na pohany. V obou případech přistupoval Ježíš k lidem stejně.

Obraz zástupu pohanů, kteří přicházejí za mladým rabínem, aby je učil, uzdravoval a sytil, je ohromující. Dnes, kdy je evangelium neseno všem lidem na zemi, nemusíme plně docenit, jak se Kristův přístup musel jevit užaslým Židům i pohanům. Ježíš nepochybně svým jednáním přiváděl mnoho lidí (především Izraelce a jejich náboženské vůdce) do rozpaků a vedl je k přehodnocování jejich pohledu na svět.

Bůh však chtěl vždy přivést k sobě všechny lidi na zemi. To byl jeho záměr a plán. Ve Starém zákoně je napsáno: „Nejste snad pro mne jako Kúšijci, vy, synové Izraele? je výrok Hospodinův. Nevyvedl jsem Izraele z egyptské země a Pelištejce z Kaftóru a Arama z Kíru?“ (Am 9,7).

Co Bůh v tomto textu říká? Že se zajímá nejen o Izraelce, ale o všechny lidi? Že mu jde o dobro pohan-ských národů? Že se zajímá o Pelištejce? Starý zákon tuto pravdu odhaluje stále znovu. Během staletí se však na ni zapomenulo, takže v čase formování novozákonní církve se věřící museli tomuto základnímu biblickému principu znovu učit.

Jakým způsobem apoštol Pavel v Ř 4,1–12 představuje evangelium a jeho univerzálnost?

Aplikace

Jak vnímáš lidi, kteří jsou jiného vyznání či nevěří nebo dokonce pocházejí z jiné kultury? Co můžeš udělat pro to, abys je přijímal podle principů, které nám Ježíš představil? Jak jim můžeš ukázat Boží lásku a milost?

Podněty k zamyšlení

Během přednášky na jedné vysoké škole mluvil Clifford Goldstein o existenci Boha. Poté, co použil typické argumenty z kosmologie, teologie a etiky založené na logice a rozumu, soustředil se na odlišnou argumentaci: „Víte, když jsem byl přibližně ve vašem věku, tak jsem nevěřil v Boha. A vždy, když se mě něco přece jen snažilo přesvědčit, že Bůh existuje, tak jsem se snažil tuto myšlenku vytěsnit. Proč? Protože mi něco říkalo, že pokud Bůh opravdu existuje, pak – když jsem vzal v úvahu svůj způsob života – jsem opravdu v pěkné kaši.“ Na mnoho studentů při této myšlence začalo působit svědomí. Zdálo se, jako by se najednou něco stalo. Jako když se pokazí klimatizace a začne být horko a není možné se pořádně nadechnout. Tak vypadaly znepokojené tváře některých studentů. Tito studenti – nebyli to křesťané – se pravděpodobně nikdy Desaterem příliš nezabývali. Navzdory tomu cítili, že ne vše v jejich životě je v pořádku. A proto pokud by Bůh existoval, bylo by mnoho věcí, z nichž by se museli zodpovídat.

My křesťané – tedy ti, kteří jsou citliví na Boží morální standardy – se nemusíme cítit nepříjemně, když jsme konfrontováni s realitou Boha a jeho principů. Proč? Protože známe dobrou zprávu, zaslíbení evangelia. Ať máme za sebou cokoliv, když stojíme tváří v tvář své hříšnosti, můžeme najít útočiště v Kristově spravedlnosti, kterou můžeme přijmout vírou „bez skutků zákona“ (Ř 3,28). Když si uvědomíme své hříchy, můžeme se odvolávat na Boží zaslíbení, že „není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši, neboť zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti“ (Ř 8,1.2). Nezáleží na tom, kým jsme. „Bůh nehledí na věk, postavení, národnost či náboženství, zve k sobě všechny lidi a všem nabízí život. ‚Kdo v něho věří, nebude zahanben.‘ (Ř 10,11)“ (DA 403; TV 256)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si Mt 16,1–12. Co měl podle vás Ježíš na mysli, když řekl: „Hleďte se mít na pozoru před kvasem saduceů a farizeů!“ (Mt 16,6)? Učedníci si nejdříve mysleli, že mluví o skutečném kvasu. Během svátku pesach se měli židé vyhýbat kvasu – proto si učedníci mohli myslet, že jim Ježíš radí, aby od zákoníků nebo farizeů nekupovali chléb s kvasem. Kristus však mluvil o něčem jiném. O čem?*
2. *Kristova láska vůči všem lidem by měla být nejdůležitějším a nejviditelnějším křesťanským poselstvím. Vždyť i my zápasíme s hříchem a pokušeními. Nikdo z nás nemá bez Krista žádnou naději. Je velmi smutné, že je někdy i naše poselství naplněno odsuzováním, namyšleností a nadřazeností. Jak můžeme – jako jednotlivci i jako církvev – lépe prokazovat soucit a lásku vůči všem lidem? V čem nám může a má být Kristus příkladem?*

Petr a Kristus

Texty na tento týden

Mt 16,13–26; 17,1–9.24–27; Ef 2,20.21

Základní verš

„A za koho mě máte vy?“ zeptal se.“ (Mt 16,15; B21)

„Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen“ (Mt 16,21). V Novém zákoně je to vyjádřeno jasně: Ježíš musel zemřít. Když se před Kristem vynořovaly zlověstné stíny kříže, modlil se: „Nyní je má duše sevřena úzkostí. Mám snad říci: Otče, zachraň mě od této hodiny? Vždyť pro tuto hodinu jsem přišel“ (J 12,27). Šlo o plán, „ježž slíbil pravdomluvný Bůh před věky“ (1T 1,2; 2Tm 1,9). V souvislosti s Boží přirozeností, svatostí zákona a realitou svobodné vůle byla Ježíšova smrt jediným způsobem, jak mohlo být lidstvo zachráněno před trestem za přestoupení.

Tento týden se budeme věnovat nejen Ježíšovu příběhu, ale zaměříme se i na Petra a jeho reakci na Ježíšovu službu, kterou konal na cestě, jež byla naplánována „před věky“.

Ty jsi Mesiáš

¹³Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ ¹⁴Oni řekli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ ¹⁵Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ ¹⁶Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ ¹⁷Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“ (Mt 16,13–17)

Osobní studium

Petr byl s Ježíšem téměř od začátku jeho veřejného působení. O čem asi Petr přemýšlel, když byl svědkem jedné úžasné události za druhou: uzdravení, vyhánění démonů, nasycení zástupů, moci nad přírodou a vzkříšení mrtvých? Jaké otázky si asi kladl, když viděl to, co nikdo předtím neviděl? Ježíš byl přece Bůh, který se stal člověkem a sloužil lidem (Ga 4,4; Žd 7,26; Iz 9,6; L 2,10.11). Všichni, kteří ho potkali a žili s ním – především jeho učedníci – prožívali mnoho mimořádných zkušeností.

Jaké otázky v Mt 16,13–17 položil Ježíš učedníkům? Jak je možné rozumět Petrově odpovědi? Proč je tato odpověď tak důležitá?

Petrovo vyznání, že Ježíš je „Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16), patří mezi nejdůležitější texty Písma. Petr Ježíše nazývá Mesiášem. Kristus byl tedy tím, kdo měl přijít jako naplnění smluvního zaslíbení, které bylo dáno Abrahamovi a následně Izraelcům (Ga 3,16).

Petr Ježíše označil za Mesiáše v oblasti Cesareje Filipovy. To bylo území, kde bydleli převážně pohané. V předešlém čase byl Petr svědkem toho, že Ježíš sloužil Židům i pohanům. Pod vlivem Ducha svatého Petr rozpoznal, že Ježíš je víc než jen židovský prorok – jak se někteří domnívali. Jeho služba výrazně přesáhla službu Jana Křtitele, Elijáše či Jeremjáše. Kristova služba v konečném důsledku zahrnovala celé lidstvo. I proto o sobě Ježíš mluvil jako o „Synu člověka“ – chtěl tímto označením ukázat své osobní ztotožnění s celým lidstvem. V Bibli je posléze ukázáno, jak mnoho se Petr ještě měl učit o Ježíši, jeho poslání a o plnosti a univerzálnosti díla, které přišel vykonat.

Aplikace

Jaké činy, o nichž bys mohl vydat své svědectví druhým lidem, vykonal ve tvém životě Ježíš? Proč je dobré připomínat si je a vyprávět o nich ostatním?

Na této skále

¹⁷Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. ¹⁸A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. ¹⁹Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ ²⁰Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš. (Mt 16,17–20)

²⁰Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. ²¹V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu... (Ef 2,20.21)

Osobní studium

Hned po Petrově smělém vyznání víry v to, že Ježíš je „Mesiáš, Syn Boha živého“, mu Kristus řekl něco velmi důležitého.

Výklad slovního spojení „na této skále“ je v křesťanství velmi choulostivý a kontroverzní. Římskokatolická církev pod pojmem „skála“ vidí Petra – na základě toho pak tvrdí, že Petr byl prvním papežem. Protestanti však tento výklad odmítají. A mají k tomu oprávněné důvody.

Váha biblických argumentů jasně převažuje na stranu tvrzení, že skálou je Kristus, ne Petr.

1. Když Petr mluví o Kristu, používá obraz kamene, resp. skály (Sk 4,8–12; 1Pt 2,4–8). Vždy toto slovní spojení použil ve spojení s Ježíšem, ne se svou osobou.
2. V celém Písmu je možné opakovaně najít obraz Boha a Krista jako skály (Ž 62,8; 1K 10,4). Oproti tomu jsou lidé ukázáni jako slabí a nedůvěryhodní. „On ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach“ (Ž 103,14). „Nedoufejte v knížata, v člověka, u něhož záchrany není“ (Ž 146,3). Jan o Ježíši napsal, že „nepotřeboval, aby někdo vydával o člověku svědectví, neboť sám věděl, co je v člověku“ (J 2,25; B21). A Ježíš věděl i to, co se skrývá v Petrovi (Mt 26,34).

Kdo je podle následujících textů skálou a na kom je postavena církev?

1K 10,4

Mt 7,24.25

Ef 2,20

„Když Ježíš pronesl tato slova, byla církev velmi slabá. Tvořila ji jen hrstka věřících, proti nimž se obracela veškerá síla démonů i zlých lidí. Kristovi následovníci se však nemuseli bát. Stáli na své ‚mocné skále‘ a nemohli být přemoženi.“ (DA 413; TV 264)

Aplikace

Jaké jsou tvé zkušenosti se slabostí a omylností lidí? Jak ti tyto zkušenosti mohou pomoci spoléhat se pouze na skálu a úhelný kámen – Krista?

Petr jako satan

²¹Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. ²²Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: „Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ ²³Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ ²⁴Tedy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. ²⁵Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. ²⁶Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“ (Mt 16,21–26)

Osobní studium

Proč v textu zaznamenaném v Mt 16,21–23 Ježíš Petra tak tvrdě pokáral?

Petrovým problémem nebylo, že chtěl chránit Ježíše, ale že se ho snažil řídit. Už nenásledoval Krista, ale naznačil Ježíši, aby on následoval jej.

Ježíš Petrovi řekl: „Jdi mi z cesty, satane!“ (Mt 16,23). Proč? Petr se stal pro Kristovu službu hrozbou – stejně jako satan na poušti.

Marek zaznamenává, že během jejich rozhovoru se Ježíš otočil a podíval se na učedníky (Mk 8,33). Přišel, aby je zachránil. Pokud by se tak nerozhodl, nemusel by čelit pokušení – a už vůbec ne od jednoho ze svých učedníků – jakkoliv to Petr s Ježíšem myslel dobře.

Přestože Petr rostl ve svém poznání, stále se pokoušel mít věci pod kontrolou a ovládat ostatní – včetně Ježíše. Z tohoto pohledu se Petr příliš neodlišoval od jiného učedníka – od Jidáše, který se také pokoušel Krista řídit a uskutečňovat své představy a plány o tom, jaký měl být Mesiáš. Petr se však od Jidáše lišil v zásadní věci – hluboce litoval svých chyb a provinění a byl připraven přijmout nejen trest, ale i odpuštění.

Co měl Ježíš na mysli, když řekl: „Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej“ (Mt 16,25)?

Žijeme ve společnosti, která nás vybízí, abychom se snažili splnit své sny a vše obětovali pro to, čeho chceme dosáhnout. Ježíš nás však vybízí, abychom udělali něco přesně opačného. Vyzývá nás, abychom se vzdali svých snů a světili je do jeho rukou. Petr a ostatní učedníci se pomalu učili, co je to skutečná víra. Víra nemá být vzrušující zkušeností při dobývání toho, po čem nejvíce toužíme. Skutečná víra je bolestnou zkušeností osvobození se od toho, co nejvíce chceme. Když se vzdáme svých snů, nalezneme skutečný život.

Aplikace

Čeho ses musel vzdát, abys mohl následovat Ježíše? Jak jsi to tehdy vnímal? Jak se na to díváš dnes? Čeho potřebuješ zbavit v současnosti?

Povzbuzení z nebes

¹Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. ²A byl proměněn před jejich očima; jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý. ³A hle, zjevil se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. ⁴Nato promluvil Petr a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobré, že jsme zde; chceš-li, udělám tu tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ ⁵Ještě nedomluvil, a hle, světlý oblak je zastínil a z oblaku promluvil hlas: „To jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouvejte.“ ⁶Když to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. ⁷Ale Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte a nebojte se.“ ⁸Oni pozvedli oči a neviděli už nikoho jiného než Ježíše samotného. ⁹Když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých.“ (Mt 17,1–9)

Osobní studium

Proč byla událost zaznamenaná v Mt 17,1–9 tak důležitá pro Ježíše a proč pro učedníky?

„V nebi byl obklopen láskou a přátelstvím, ale ve světě, který stvořil, byl úplně sám. Nyní mu nebeslalo své posly, ne anděly, ale lidi, kteří vytrvali v utrpení a bolesti a kteří mohou se Spasitelem prožívat rozhodující zkoušku jeho pozemského života. Mojžíš a Eliáš spolupracovali s Kristem. I oni toužili po záchraně lidí. ... Ne andělé obklopující Boží trůn, ale tito muži byli vyvoleni, aby hovořili s Ježíšem o jeho utrpení a potěšili jej ujištěním, že celé nebe je s ním. Mluvili o naději světa a spasení všech lidí.“ (DA 422.425; TV 271)

Je úžasné, že Ježíš, Boží Syn, měl ve svém lidství touhu a potřebu být povzbuzen a potěšen lidmi, kteří sami zakusili utrpení a trápení. Lukáš zaznamenává, že s ním mluvili „o smrti jeho, kterouž měl podstoupit v Jeruzalémě“ (L 9,31; BK). Slovo „podstoupit“ (řecky „pléroó“) je možné přeložit i jako „naplnit“ (L 9,31; ČSP). I to je jeden z důkazů, že Ježíšova smrt byla pro záchranu lidstva nevyhnutelná. Šlo opravdu o hodně – a proto nebesa vyslala posly, aby ho povzbudili.

Událost na hoře proměnění měla vliv i na učedníky. Přestože Petr, Jakub a Jan už viděli mnoho zázraků, nyní byla jejich víra ještě více posílněna. Hlas, který slyšeli z nebe, musel být – po překonání prvotního strachu – velmi povzbuzující. Matouš zaznamenává, že Ježíš k nim přistoupil, dotkl se jich a řekl jim: „Vstaňte a nebojte se“ (Mt 17,7). I uprostřed očekávání událostí, které měly přijít, Ježíš potěšuje a povzbuzuje své učedníky.

Aplikace

Bez ohledu na to, jak silná je naše víra a jak upřímné naše odevzdání se, každý z nás prochází situacemi, kdy potřebuje povzbudit. Určitě i někdo z tvého okolí právě nyní potřebuje povzbuzení. Koho můžeš dnes nebo příští týden povzbudit?

Ježíš a chrámová daň

***24* Když přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběřčí chrámové daně a řekli: „Váš Mistr neplatí chrámovou daň?“ *25* On řekl: „Platí!“ Když přišel domů, ještě než promluvil, řekl mu Ježíš: „Co myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové poplatky a daně? Od svých synů nebo od cizích lidí?“ *26* Když odpověděl: „Od cizích,“ pravil mu Ježíš: „Synové jsou tedy svobodní. *27* Ale abychom je nepohoršili, jdi k moři a hod' udicí; vytáhni rybu, která se první chytí, otevři jí ústa a najdeš peníz; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.“ (Mt 17,24–27)**

Osobní studium

Všichni Židé byli povinni platit chrámovou daň. Přesto existovaly výjimky – kněží, levité a rabíni. Otázka, kterou položili výběřčí daně Petrovi, se netýkala jen věrnosti v placení daně, ale také povahy Ježíšovy služby.

„Petr zcela nepochopil, kam otázka směřovala. Určité skupiny lidí totiž byly od placení této daně osvobozeny. ... Jen chvíli předtím Petr vyznal své přesvědčení, že Ježíš je Boží Syn. Nyní však promarnil příležitost ukázat, kdo je jeho Mistr. Svou odpovědí, že Ježíš daň zaplatí, ve skutečnosti potvrdil falešnou představu o Ježíši, kterou se farizeové a vedoucí představitelé Židů snažili rozšířit. ... Pokud byli kněží a levité pro svoji službu v chrámu od poplatku osvobozeni, proč by jej měl platit Ježíš? Vždyť chrám byl domovem jeho Otce.“ (DA 433.434; TV 277.278)

V rozhovoru s Petrem ho Ježíš neponížil, nekáral ho, ale vlídně mu vysvětloval jeho chybu. Potom velmi kreativním způsobem vyřešil problém. Místo toho, aby jednoduše zaplatil chrámovou daň – a tím uznal svou povinnost – Ježíš obstaral prostředky na daň z jiného zdroje – z úst ryby.

Tento zázrak je neobyčejný. Je to poprvé, kdy Ježíš udělal zázrak pro svůj prospěch – alespoň tak se to může jevit. Cílem zázraku však nebylo „přijít k penězům“. Zázrak všem jasně ukázal Ježíšovu autoritu nejen nad chrámem, ale i nad celým stvořením. Jak se asi Petr musel cítit a o čem všem asi uvažoval, když přišel k jezeru, chytil první rybu – a našel přesnou sumu k zaplacení chrámové daně? (Iz 40,13–17)

Aplikace

I když nebyl důvod k tomu, aby Ježíš musel platit chrámovou daň, Kristus přesto tuto daň zaplatil, aby předešel nepotřebnému sporu. Jak se můžeš naučit předcházet konfliktům, přestat stupňovat napětí a být tvůrcem pokoje?

Podněty k zamyšlení

Příběh o tom, jak Ježíš poslal Petra chytit rybu, v níž potom našel přesnou částku pro zaplacení chrámové daně, je neobvyklý a mimořádný – a proto se někteří učenci snažili zlehčit jeho věrohodnost. Považovali ho za „pověst“ či příběh, který nás má něco naučit – ale nic víc. Samozřejmě je toto „řešení“ nepřiměřené a v konečném důsledku nic neřeší. Tento zázrak je opravdu jiného druhu než ostatní Ježíšovy zázraky – například uzdravení ochrnutého, vrácení zraku nevidomému, vzkříšení mrtvého nebo nasycení hladových. V Písmu však takový zázrak není ojedinělý. V Bibli nacházíme příběh o plavající sekeře (2Kr 6,2–7) či mokřím rouně na suché zemi a suchém rouně na mokré zemi (Sd 6,36–40).

Proč však Ježíš jednoduše nepodal Petrovi peníze, aby mohl daň zaplatit? Proč bylo potřeba takového zázraku na vyřešení relativně malého problému? Text se o tom nezmiňuje. Jak však již bylo zmíněno, tento příběh je svědectvím o velké Boží moci. Celá naše existence – o mnoho nepatrnější než vesmír okolo nás – je úžasným projevem moci našeho Boha. Pro Boha nebyl problém, aby konkrétní mince byla v konkrétní rybě. V jiném kontextu apoštol Pavel píše: „Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty!“ (Ř 11,33).

Otázky k rozhovoru

- 1. Petrův zápas o podřízení se Boží vůli je i naším zápasem. Působivá metafora tohoto zápasu je zaznamenána u proroka Malachiáše, kde Bůh o Izraelcích říká, že mu přinášejí jako oběť nemocná zvířata. „Říkáte: ‚Ach, nač se trápit?‘ a vše odbýváte, praví Hospodin zástupů. Přinášíte, co bylo vzato násilím, kulhavé i nemocné přinášíte jako obětní dar. Což si mohu oblíbit, co je z vaší ruky? praví Hospodin“ (Mal 1,13). Proč Bohu záleží na tom, jakou oběť mu přinášíme? Kromě jiného i proto, že nás chce naučit, abychom mu svěřili to, na čem nám nejvíce záleží. Co je pro vás nejdůležitější, na čem nejvíce lpíte? Jak to můžete odevzdat Bohu?*
- 2. Uvažujte o způsobu, jakým Ježíš vyřešil situaci s chrámovou daní. Namísto toho, aby ji zhoršoval a stupňoval napětí, raději se věcí dále nezabýval. Co nás to učí o našich každodenních konfliktech, s nimiž se setkáváme? Podle čeho můžeme vědět, kdy je čas mluvit, a kdy je naopak čas mlčet?*

Co je nejdůležitější?

Texty na tento týden

Mt 18,1–4.18–20; 19,20–22.25–30; 20,22–27

Základní verš

„V tu hodinu přišli učedníci k Ježíšovi s otázkou: ‚Kdo je vlastně největší v království nebeském?‘“ (Mt 18,1)

Jako lidé jsme velmi silně formováni vlivem společnosti a kultury. Ovlivňuje naše hodnoty, přesvědčení i postoje. A je úplně jedno, zda jsme vyrostli ve městě nebo na vesnici. Všichni jsme ovlivněni společenským prostředím. I když odejdeme do zahraničí, prostředí, v němž jsme vyrostli, v nás zanechá stopy až do konce našeho života.

Žel většina kulturních a společenských prostředí různým způsobem a v různé míře působí proti principům Božího království. Žijeme v padlém světě, jehož hodnoty, morální zásady a zvyky odrážejí hříšný stav lidstva. Protože jsme však úzce spojeni s prostředím, které nás obklopuje, často si to neuvědomujeme.

Bůh nás v našich srdcích nasměrovává k hodnotám, morálním zásadám a normám jeho království. Tento týden budeme přemýšlet nad principy Božího království, které se často významně odlišují od hodnot společnosti, která nás ovlivňovala. Toto poznání museli přijmout učedníci, stejně jako my dnes.

Velikost pokory

1V tu hodinu přistoupili učedníci k Ježíšovi a říkali: „Kdo je tedy v království Nebes největší?“

2Ježíš přivolal dítě, postavil je doprostřed nich³ a řekl: „Amen, pravím vám: Neobráte-li se a nebudete-li jako děti, jistě nevejdete do království Nebes. “Kdo se tedy pokoří jako toto dítě, ten bude největší v království Nebes.“ (Mt 18,1–4; ČSP)

Osobní studium

Kdo by v životě nechtěl uspět? Kdo by nechtěl udělat něco velkého? Kdo by nechtěl zastávat významné postavení? Tato přání a touhy nemusejí pramenit ze sobectví nebo namyšlenosti. Může v podstatě jít o touhu dělat věci co nejlépe (Kaz 9,10).

Problém však nastává, když se pokoušíme určit, kdo je „největší“, „nejlepší“ či „nejvlivnější“. Díky naší hříšné přirozenosti můžeme velmi lehce sklouznout do srovnávání a povyšování, které je v rozporu s Božími principy.

Co dělá podle Mt 18,1–4 člověka skutečně „velkým“?

Když chtěl Ježíš ukázat, co znamená skutečná velikost, zavolal si dítě a řekl: „Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském“ (Mt 18,4). Kristus nemluvil o tom, jak se stát velkým kazatelem, podnikatelem či filantropem. V Božích očích se skutečná velikost člověka odvíjí od toho, čím je člověk uvnitř, a ne kolik obdivu získá od okolí. Zároveň je však pravdou, že vnitřní velikost člověka ovlivní jeho jednání.

Ježíš definuje velikost člověka způsobem, který je výjimečný. Vždyť komu se někdy stalo, že by se ráno vzbudil a řekl si, že mu v životě nejvíc půjde o to, aby byl prostý a pokorný jako malé dítě? To je velmi zvláštní způsob. Jde však o to, že jsme příliš sžiti a ovlivněni pravidly, myšlenkami a názory světa.

Co znamená být pokorný jako dítě? Jedním z projevů pokory je poslušnost. Musíme nadřadit Boží slovo nad naši vůli. Pokud jdeme v životě po nesprávné cestě, tak je to proto, že kráčíme svou vlastní cestou. Řešení je jednoduché: pokořit se a prostřednictvím poslušnosti Božímu slovu se vrátit na Boží cestu. Pokud by Adam s Evou zůstali pokorní, nezhřešili by. Je zajímavé, že strom života i strom poznání dobrého a zlého se nacházel ve středu zahrady. Velmi často stojí život a zkáza těsně vedle sebe. Rozdělující čaru mezi nimi tvoří pokora.

Aplikace

Žijeme ve společnosti, ovlivňují nás myšlenky, hodnoty a postoje tohoto prostředí. Které z nich tě ovlivňují nejvíc? Které jsou v největším rozporu s Božím slovem?

Odpuštění

²⁰ „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“²¹ Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“²² Ježíš mu odpověděl: „Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.“ (Mt 18,20–22)

Osobní studium

Nejhorší vliv měl pád do hříchu na naše vztahy. Byl zničen nejen vztah člověka s Bohem, ale pokazily se i vztahy mezi lidmi. Začalo to hned Adamem, který se pokoušel svést vinu za hřích na Evu (Gn 3,12), a pokračuje to až dodnes, kdy je celé lidstvo v rozkladu díky zničujícím konfliktům nejen mezi jednotlivci, ale i mezi velkými skupinami lidí. Tyto konflikty se žel neodehrávají jen ve světě okolo nás, ale také v církvi.

O čem Ježíš mluví v Mt 18,15–35? Kdy máš ty osobně problém jednat podle Božích slov?

Když se vyskytne nějaký problém, tak je často jednodušší druhého pomluvit, než abychom šli přímo za ním a začali ho s ním řešit. Takovému řešení se vyhýbáme – navzdory tomu, co nacházíme v Písmu. Ježíš nás učí, abychom šli přímo za člověkem, který nějakým způsobem zhřešil či nám nějak ublížil, a snažili se s ním obnovit vzájemný vztah a problém řešit. Pokud o to ten druhý nemá zájem, Písmo navrhuje další postup.

„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20). Tento text používáme většinou v souvislosti se společnou modlitbou. Ježíš však tato slova řekl v kontextu, v němž hovořil o nápravě vztahů či chování člověka, který zhřešil.

Ježíš tedy říká, že je osobně přítomen tam, kde se malá skupina věřících snaží o nápravu vztahů či špatného jednání nějakého člověka. To je úžasné dílo smíření. Tento postoj zastávají ti, kteří se nechají vést Božím slovem.

Jaká je hlavní myšlenka Ježíšových slov zaznamenaných v Mt 18,21–35?

Když Ježíš zmiňuje, že máme odpustit „sedmdesát sedmkrát“, tak tím ve skutečnosti říká, že nemáme přestat odpouštět. Kristus bere potřebu odpuštění velmi vážně – ukazuje, že odpuštění slouží pro naše dobro, ale také pro dobro druhých. Bůh nám odpustil naše hříchy (Sk 5,31; Ko 1,14). Pokud my neodpouštíme jiným tak, jak nám Bůh odpustil naše provinění, tak to může mít hrozivé následky – jak je to představeno v podobenství (Mt 18,23–35).

Aplikace

Proč je tak důležité uvažovat o kříži a o odpuštění, které jsme díky němu obdrželi? Když Bůh vykonal tak mnoho, aby mohl každému z nás odpustit, proč je důležité naučit se odpouštět druhým – i když se ti to možná zdá právě nyní jako nemožné?

Co mi ještě schází?

²⁰Mladík mu řekl: „*To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?*“ ²¹Ježíš mu odpověděl: „*Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.*“ ²²Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku. ²³Ježíš řekl svým učedníkům: „*Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského.*“ (Mt 19,20–22)

Osobní studium

Přestože o mladém muži, který přišel za Ježíšem, toho nevíme mnoho, některé skutečnosti známe. Byl to velmi bohatý (Mt 19,22) a vlivný muž (s politickou mocí; L 18,18). Zdá se, že byl velmi zásadový v dodržování zákona. Zřejmě však vytyčil, že mu něco podstatného v životě chybí. V něčem se jeho příběh podobá životu Martina Luthera. Také on byl navenek zbožným mnichem, uvnitř však cítil nespokojenost se svým duchovním životem a zápasil o jistotu spasení. Oba si uvědomovali, že velkou propast mezi nimi a Bohem se jim nepodaří zaplnit vnějšími skutky.

„Mladý muž si velmi zakládal na vlastní spravedlnosti. Ani jej nenapadlo, že by mu snad něco chybělo. Přesto však nebyl úplně spokojený. Toužil po něčem, co neměl. Nemohl by mu Ježíš požehnat, jako žehnal dětem, a uspokojit tak potřebu jeho duše?“ (DA 518; TV 330)

Bylo by možné namítnout, že v tomto příběhu Ježíš učí, že věčný život je možné obdržet na základě dobrých skutků. Vždyť Ježíš řekl: „A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ (Mt 19,17). Pokud by to byl jediný verš na toto téma, pak by na něm bylo možné stavět. Avšak mnoho dalších textů – především v Pavlových listech – učí, že dodržování zákona nás nemůže zachránit. Zákon nám má ukázat na potřebu spasení a Spasitele (Ř 3,28; Ga 3,21.22; Ř 7,7). Ježíš se ve skutečnosti snažil tohoto mladého muže vést k tomu, aby viděl, že potřebuje dělat víc, než co činil. Vždyť pokud by zachovávaní zákona mohlo přinést spasení, pak by tento muž měl jistotu, že je zachráněn, protože bral zákon a jeho dodržování opravdu vážně. Potřebujeme, aby evangelium proniklo do našeho srdce, aby se dostalo ke všemu, čeho se křesťovité držíme a co narušuje náš vztah s Bohem, a odstranilo to. V případě mladého muže v příběhu bylo problémem jeho bohatství. Ježíš v této souvislosti upozornil na to, jak těžké může být pro bohatého člověka najít cestu spásy. Přesto však Lukáš krátce po této události zaznamenává příběh Zachea – „velikého boháče“, který prožil změnu (L 19,1–10).

Aplikace

Kdybys přišel za Kristem namísto onoho mladého muže ty a zeptal se ho: „Co dobrého mám udělat, abych získal věčný život?“, jak by ti asi Ježíš odpověděl?

Co tedy budeme mít?

²⁵Když to učedníci slyšeli, velice se zhrozili a řekli: „Kdo potom může být spasen?“ ²⁶Ježíš na ně pohleděl a řekl: „U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno.“ ²⁷Na to mu řekl Petr: „Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou! Co tedy budeme mít?“ ²⁸Ježíš jim řekl: „Amen, pravím vám, až se Syn člověka při obnovení všeho posadí na trůn své slávy, tehdy i vy, kteří jste mě následovali, usednete na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct pokolení Izraele. ²⁹A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě. ³⁰Mnozí první budou poslední a poslední první.“ (Mt 19,25–30)

Osobní studium

Co podle Mt 19,25–30 následovalo po odchodu bohatého mladíka? Text neříká, co vyprovokovalo Petra k otázce, co z toho budou učedníci mít, že následují Ježíše. Mohlo jít o reakci na Ježíšova slova, která řekl bohatému mladíkovi, a na jeho smutný odchod. Zdá se, že Petr naráží na to, že tento mladík a mnozí další Ježíše odmítli následovat nebo s ním zůstali jen krátký čas, kdežto on a ostatní učedníci zanechali vše, aby následovali svého Učitele. Zůstali mu věrni, i když je to v životě stálo velmi mnoho. Otázka je proto jasná: „Co tedy budeme mít?“

Z dnešního pohledu by se mohlo zdát, že minimálně Petr situaci nerozuměl a byl duchovně nechápatelný. Přestože je to zčásti pravda, neznamená to, že bychom nemohli položit podobnou otázku jako Petr. Ježíš určitě chtěl, aby jeho učedníci měli v této věci jasno.

Každému z nás je zřejmé, že život zde na zemi je těžký a komplikovaný. Každý z nás je vystaven různým zraněním (tělesným, duševním i duchovním), zklamáním a bolestem, které jsou způsobeny hříchem. Když na začátku 19. století uvažoval italský básník a filozof Giacomo Leopardi o základní nespokojenosti lidí, napsal, že „dokud člověk cítí život, cítí i nespokojenost a bolest“.

Život je často plný útrap. To dobré, co v životě prožíváme, se jen zřídka vyrovná tomu zlému. Petrova otázka proto dává smysl. Když je život tak těžký, jakou výhodu máme z toho, že následujeme Ježíše? Co bychom měli očekávat od našeho odevzdání se Kristu, který nás povolává?

Jaká je podle Mt 19,28–20,16 Ježíšova odpověď na Petrovu otázku? Kristus Petrovi nic nevyčítá, nenapomíná ho za sobecký postoj. Dal mu velmi důležitou a přímou odpověď a potom vyprávěl podobenství o dělnících na vinici a jejich mzdě. A přestože se o významu tohoto podobenství vedou určité diskuze, základní poselství je jasné: Od Ježíše dostaneme to, co nám zaslíbil.

Applikace

Co bys odpověděl člověku, který by se tě zeptal: Co budu mít z toho, že budu následovat Ježíše?

Můžeme

²² Ježíš však odpověděl: „Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?“ Řekli mu: „Můžeme.“ ²³ Práví jim: „Můj kalich budete pít, ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.“ ²⁴ Když to uslyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na oba bratry. ²⁵ Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velící je utlačují. ²⁶ Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; ²⁷ a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem.“ (Mt 20,22–27)

Osobní studium

Co říkají texty v L 9,51–56 a Mt 20,20–27 o Jakobovi a Janovi a jejich připravenosti dostat v Ježíšově království místo po jeho levici a pravici?

V L 9,51–56 je zmíněno, že cílem Ježíšovy cesty zde na zemi je Jeruzalém. Bylo to jen pár dní předtím, než se matka Jakuba a Jana – zřejmě za plné podpory svých synů – dožadovala, aby v Ježíšově království obdrželi významná postavení.

Jakub a Jan, které Ježíš nazval synové hromu (Mk 3,17), se stále ještě více zajímali o svou vlastní budoucnost než o záchranu druhých lidí. A to dokonce i poté, co je Ježíš poslal evangelizovat do okolních oblastí. V určitém smyslu je příběh Jakuba a Jana podobný s tím, kde se Petr ptal, co budou mít z toho, že Ježíše následují.

Ježíšova odpověď je pozoruhodná. „Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?“ (Mt 20,22). Jinými slovy – mít podíl na Ježíšově budoucí slávě znamená mít nejprve podíl na jeho utrpení a smrti. Na to však učedníci nejenže nebyli připraveni, ale něco takového ani neočekávali. Skutečnost, že okamžitě odpověděli: „Můžeme“ (Mt 20,22), naznačuje, že nevěděli, o čem Ježíš mluví a před čím je varuje. Z příběhu evangelii však víme, že se to nakonec dozvěděli.

Obdrželi jsme nádherné zaslíbení o „podílu na věčném životě“ (Mt 19,29). Podmínkou je následování Krista. Bible však současně ukazuje, že následování Ježíše v sobě obsahuje i určitou cenu – někdy i tu nejvyšší. Kristus později předpověděl Petrovi, že i on zemře mučednickou smrtí (J 21,18,19). Mnoho věřících během křesťanských dějin – a mnozí i dnes – zaplatilo za následování Krista velkou cenu. Otázky pro nás by mohly znít: Je v pořádku, že se mě následování Krista nijak bolestně v životě nedotklo? A pokud ne, není s mým následováním něco v nepořádku? Ať už je cena, kterou musíme dát za následování Ježíše, jakákoliv, Kristus za nás přinesl tu největší cenu – svůj život.

Aplikace

Co tě stálo následování Krista? Uvažuj o tom, co naznačuje tvá odpověď.

Podněty k zamyšlení

V průběhu staletí mnoho lidí obhajovalo princip, který je možné nazvat jako „přirozený zákon“. Byl definován různě, avšak hlavní myšlenkou je, že z přírody můžeme odvodit základní morální principy, které nám mohou pomoci směřovat naše jednání.

Když křesťané věří, že příroda je Boží „druhou knihou“, pak v určitém smyslu můžeme říci, že je na této myšlence něco pravdivého. Příkladem může být pojednání apoštola Pavla v Ř 1,18–32 o tom, co se mohou naučit lidé z přírody, kterou stvořil Bůh. Nesmíme však zapomínat, že žijeme v hříšném světě, který vnímáme naší hříchem porušenou myslí. Nemělo by proto být překvapením, že se někdy pozorováním přírody můžeme dopracovat ke zcela nesprávným morálním principům.

Příkladem může být jeden z největších myslitelů dějin – řecký filozof Aristoteles. Na základě svého pozorování a pochopení přírody obhajoval otroctví. Podle něho lze z přírody odvodit rozdělení na dvě skupiny (třídy) lidí, z nichž jedni jsou podřízeni druhým – jako jsou zvířata podřízena člověku. Pro ně je život v otrocké poddanosti výhodný.

To je jen jeden z mnoha příkladů, které ukazují, že principy, hodnoty a myšlenky tohoto světa jsou v konfliktu s principy Božího království. Právě proto – bez ohledu na to, jak nás formovalo prostředí – potřebujeme studovat Boží slovo a z něj odvozovat morální zásady, hodnoty a principy, které nás v životě povedou. Nic jiného nemá takovou hodnověrnost.

Otázky k rozhovoru

- 1. Ježíš nás vyzývá, abychom odpouštěli všem, kteří nám ubližují. To zahrnuje i rodinné příslušníky. Některé jizvy si však neseme po celý život. Některá provinění blízkých lidí je v určitých případech třeba řešit velmi radikálně (zejména zneužívání a týrání). Přesto je možné dopracovat se k odpuštění – v Boží síle, s pomocí přátel a odborné pomoci. Jak je možné pomoci konkrétním lidem v jejich trápení a bolesti?*
- 2. Uvažujte společně nad vašimi odpověďmi na otázky z neděle, které se týkají rozporu mezi světskými a biblickými hodnotami. Jak se můžeme jako křesťané vypořádat s těmito rozpory?*
- 3. Přemýšlejte o myšlence pokory dítěte a snaze člověka vyniknout, něco znamenat. Co to pro nás – jako křesťany – konkrétně znamená v našich životech a sborech?*
- 4. Jako křesťané si uvědomujeme důležitost Desatera. Jsme si vědomi, že je pro nás závazné a měli bychom podle něj žít. Co nás učí příběh o bohatém mladíkovi? Proč snaha zachovávat přikázání nestačí? V čem spočívá skutečné křesťanství?*

Ježíš v Jeruzalémě

Texty na tento týden

Mt 21,9.14–16.18–22.40–46; 22,10–14

Základní verš

**„Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: »Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kame-
nem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích«?‘“ (Mt 21,42)**

Kristus prohlásil: „Kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,27.28). Ježíš Kristus, věčný Bůh a Stvořitel, žil zde na zemi jako služebník. Pomáhal těm, kteří byli nemocní, ztracení a bezmocní – a to navzdory tomu, že někteří z nich jím stále opovrhovali. Je pro nás velmi těžké chápat Ježíšovo sebezapření a sebeobětování. Ježíš odhaluje v textu důvod svého příchodu: „dát svůj život jako výkupné za mnohé“. Jeho sebeobětování zanedlouho vyvrcholilo v tajemství – v kříži, který zobrazoval Boží lásku.

V této lekci budou představeny některé z hlavních událostí, které se odehrály, když Ježíš přišel do Jeruzaléma – ne proto, aby tam byl korunován za pozemského krále, jak po tom toužili mnozí lidé, ale aby se „kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2K 5,21).

Předpověděný příchod

Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!“ (Mt 21,9)

Osobní studium

Po sedmdesáti rocích strávených v Babyloně se Židé postupně začali vracet do Jeruzaléma. Byli nadšeni, že mohou obnovit chrám. Když však kladli základy chrámu, tak ti starší, kteří si pamatovali velkolepý Šalomounův chrám, „se dali do hlasitého pláče“ (Ezd 3,12). Uvědomovali si totiž, že tento nový chrám nebude tak krásný a vznešený jako ten předešlý. Ostatní se však nesmírně těšili a jejich radostný jásot byl velmi hlasitý. „Lid nebyl schopen rozeznat zvuk radostného křiku od zvuku pláče lidu, neboť lid hlaholil s velkým křikem; zvuk bylo slyšet do daleka“ (Ezd 3,13).

Tehdy ti, kteří plakali nad zkázou předchozího chrámu, dostali neočekávané povzbuzení od dvou mužů, kteří byli mezi nimi: od starého proroka Aggea a od mladého proroka Zacharjáše. Aggeus lidem připomínal, že skutečná sláva Šalomounova chrámu nespočívala v tom, co Šalomoun nebo kdokoliv jiný do chrámu přinesl. Nebyl to Šalomounův chrám – byl to Boží chrám. Aggeus prohlásil: „Toto praví Hospodin zástupů: Ještě jednou, a bude to brzy, otřesu nebem i zemí, mořem i souší. Otřesu všemi pronárody, a přijdou s tím nejvýznamnějším, co mají; a naplním tento dům slávou, praví Hospodin zástupů. Mé je stříbro, mé je zlato, je výrok Hospodina zástupů. Sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj, je výrok Hospodina zástupů“ (Ag 2,6–9).

Ještě radostnější poselství přednesl prorok Zacharjáš: „Rozjáš se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti“ (Za 9,9).

Jak tato úžasná proctví souvisí s událostmi, které jsou zaznamenány v Mt 21,1–11?

„Ježíš chtěl vstoupit do Jeruzaléma jako král přesně podle židovských zvyklostí. Izraelští králové jezdívali na oslátku, a také Mesiáš měl na něm podle tradice přijet do svého království. Sotva Ježíš usedl na oslátku, ozvalo se vítězoslavné volání. Lidé jej vítali jako Mesiáše, svého krále. Ježíš jejich pocty, které dříve vždy odmítal, přijal. Pro učedníky to byl důkaz, že se jejich radostné očekávání naplní a že uvidí Ježíše na trůně. Dav byl přesvědčen, že nadchází hodina jeho osvobození. Představovali si, jak Izrael vyžene z Jeruzaléma římské vojáky a stane se zase svobodným národem.“ (DA 570; TV 361.362)

Aplikace

V Ježíšově životě se naplňovala starozákonní proctví. V tehdejší době si to však lidé většinou neuvědomovali. Co se z toho můžeš naučit? Proč mohou naše představy a předpoklady zdeformovat naše vnímání pravdy?

Ježíš v chrámu

**¹³Řekl jim: „Je psáno: *Můj dům bude zván domem modlitby, ale vy z něho děláte doupě lupičů.*“
¹⁴*I přistoupili k němu v chrámě slepí a chromí, a on je uzdravil. ¹⁵Když velekněží a zákoníci viděli jeho udivující činy i děti volající v chrámě „Hosanna Synu Davidovu“, rozhněvali se ¹⁶a řekli mu: „Slyšíš, co to říkají?“ Ježíš jim odpověděl: „Ovšem! Nikdy jste nečetli: *Z úst nemluvnátek a kojenců připravil sis chválu?*“ (Mt 21,13–16)***

Osobní studium

Už od prvních dní po pádu do hříchu byly zvířecí oběti způsobem, kterým Bůh představoval lidem plán záchrany. Apoštol Pavel ho shrnuje: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru“ (Ef 2,8). Ilustrací této pravdy je příběh o Kainovi a Ábelovi a tragédii, jejíž příčinou bylo nesprávné chápání obětí a v konečném důsledku i uctívání Boha (Gn 4,1–16; Zj 14,7–12). Když Bůh povolal izraelyty jako vyvolený lid, tak prohlásil: „Budete mým královstvím kněží a svatým národem“ (Ex 19,6). Ustanovil také službu ve svatyni, která ukazuje na spasení. Evangelium tak bylo zjevováno prostřednictvím služby ve svatostánku na poušti, v Šalomounově chrámu i v chrámu, který byl obnoven po babylonském zajetí.

Bůh byl tím, který dal Izraelcům plány svatostánku a popsal službu, která se v něm bude konat. Avšak stavitelé svatostánku a ti, kteří v něm prováděli obřady, byli lidé poznamenaní hříchem. A podobně, jako je to se vším, do čeho se lidé zapojí, tak se úpadek a zkaženost projeví i ve službě ve svatyni, kterou Bůh ustanovil, aby zjevovala jeho lásku a milost k hříšnému světu. V době Ježíšova působení zde na zemi byla služba v chrámu zneužívána chamtivými a ziskuchtivými kněžími tak, že „znevažovali posvátnost obětní služby v očích lidu“ (DA 590; TV 372).

Co se můžeme z Mt 21,12–17 naučit jako ti, kteří uctívají Boha?

Podobně jako při mnoha jiných příležitostech se zde Ježíš odvolává na Písmo, aby vysvětlil své jednání. Pro nás je tento text připomínkou toho, že jako následovníci Krista potřebujeme, aby mělo Písmo ústřední místo v našem pohledu na svět i v systému našich morálních zásad. Ježíš nejen citoval Bibli, ale také zázračně uzdravoval a tím potvrzoval svou autoritu. To vše přinášelo ještě mocnější a přesvědčivější důkaz o božské podstatě jeho povolání. Je tragické, že ti, kteří měli být nejvíc citliví a otevření pro tyto důkazy, které Ježíš přinášel, byli jeho největšími odpůrci. V obavě o svůj pozemský majetek a o své vlastní postavení „správců“ a „ochránců“ chrámu mnozí z nich přišli o to, na co chrámová služba ve své podstatě ukazovala – spasení v Kristu.

Aplikace

Jak si můžeš být jist, že se v životě nepodvoluješ svým představám a touhám, které tě mohou odvádět od toho nejpodstatnějšího – věčného života v Kristu?

Bez ovoce

¹⁸Když se ráno vracel do města, dostal hlad. ¹⁹Spatřil u cesty fíkovník a šel k němu; ale nic na něm nenalezl, jen listí. I řekl mu: „Ať se na tobě na věky neurodí ovoce!“ A ten fíkovník najednou uschl. ²⁰Když to učedníci viděli, podivili se: „Jak najednou ten fíkovník uschl!“ ²¹Ježíš jim odpověděl: „Amen, pravím vám, budete-li mít víru a nebudete pochybovat, učiníte nejen to, co se stalo s fíkovníkem; ale i kdybyste této hoře řekli: „Zdvihni se a vrhni se do moře“ – stane se to. ²²A věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit.“ (Mt 21,18–22)

Osobní studium

Vyčištění chrámu bylo kromě jiného také projevem Ježíšova soucitu. Stoly směnárníků a prodavačů se totiž nacházely v prostorách „nádvoří pohanů“. Kristovým záměrem bylo, aby jeho dům byl místem modlitby a uctívání pro všechny lidi ze všech národů (Iz 56,7).

Vyčištění chrámu však bylo i projevem soudu. Kněží, kteří byli zodpovědni za chod chrámu, se připravili o příležitost přinést lidu požehnání. Soud nad nimi se přiblížil. Odmítali přijmout Ježíše i po všem, co učinil, aby zjevil své božské povolání. Co jiného mohlo následovat, než že ponесou úrodu svých politováníhodných rozhodnutí.

Jak souvisí Ježíšovo prokletí fíkovníku s vyčištěním chrámu (Mt 21,18–22)?

Ježíšovo prokletí fíkovníku bylo podobenstvím o mnohých vůdcích židovského národa, kteří sklídili to, co zaseti. Je důležité připomenout, že se toto podobenství nevztahovalo na všechny náboženské vůdce. Mnozí uvěřili, že Ježíš je Mesiáš. „Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také mnoho kněží přijalo víru“ (Sk 6,7). Avšak tak, jako fíkovník nenesl žádné ovoce, tak ho nepřinášela ani chrámová služba, která měla být brzy zrušena.

Ježíšův skutek a jeho tvrdá slova musely být pro učedníky šokující. Vždyť do té doby se snažili pochopit to, co Ježíš prostřednictvím své služby zjevoval – soucit a přijetí. Byl to ten samý Ježíš, který prohlásil: „Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil“ (J 12,47) a „Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit“ (L 9,56). Kristus každé své slovo a skutek použil k obnově padlého lidstva. Směřoval myslí lidí k naději a zaslíbení nového života v něm. I proto Ježíšova ostrá a nelitostná slova učedníky překvapila, takže – jak píše Matouš – „se podivili“ (Mt 21,20).

Aplikace

Z Písma je zřejmé, že někteří lidé dříve či později úplně odmítnou Boží nabídku milosrdenství a milosti (Gn 6,13; 15,16; 19,24; Zj 22,11). Proč je důležité přenechat konečný soud Bohu a nepřivlastňovat si právo posuzovat či odsuzovat druhé – a dokonce ani sama sebe?

Kámen

40 „Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“ 41 Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“ 42 Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: ‚Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích?‘ 43 Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. 44 Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“ 45 Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich. 46 Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka. (Mt 21,40–46)

Osobní studium

Co bys dělal, kdyby ti zůstávalo už jen několik dní života? Ježíš v posledních dnech své pozemské služby vyprávěl několik příběhů, které měly na jeho posluchače velký vliv.

Přečti si Mt 21,33–46 a Ž 118,22.23. Jak je možné rozumět Ježíšovu podobenství? Co je jeho hlavní myšlenkou? Kdo představuje jednotlivce a skupiny z tohoto podobenství?

Hospodář:

Vinaři:

Služebníci:

Syn:

Ježíš cituje z Ž 118,22.23. Kristus se odvolává na proctví o zavrženém kameni, které se vztahuje na událost z dějin Izraele, která se stala během stavby prvního chrámu. „Při stavbě Šalomounova chrámu se velké kameny určené na zdi a základy opracovávaly již v kamenolomu. Dělníci je potom jen přivezli na místo a stavěli na sebe podle plánu, žádnými nástroji je již neupravovali. Na stavbu základů tehdy přivezli jeden mimořádně velký kámen zvláštního tvaru. Řemeslníci však pro něj nenašli místo a odmítli jej. Byl jim jen k zlosti, ležel tam nevyužitý a překážel. Dlouho se jim k ničemu nehodil. Když potom stavitelé zakládali roh, nemohli najít kámen, který by byl dost veliký, silný a měl vhodný tvar, aby zapadl do určeného místa a unesl tíhu, která na něm měla spočinout. ... Nakonec si stavitelé všimli zavrženého kamene. ... Vyzkoušeli jej a on vydržel. Přenesli ho tedy na určené místo a zjistili, že do něho přesně zapadá.“ (DA 598; TV 377.378)

Aplikace

V Mt 21,44 jsou představeny dva různé přístupy ke kameni: prvním je pád na kámen a roztržení; druhým je pád kamene na člověka a jeho rozdrčení. V čem spočívá hlavní rozdíl mezi těmito vyjádřeními? Co podle tebe znamenají? Jak bys tuto myšlenku aplikoval do svého života?

Cena milosti

¹⁰Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky. ¹¹Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. ¹²Řekl mu: „Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“ On se nezmohl ani na slovo. ¹³Tu řekl král sloužícím: „Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“ ¹⁴Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán. (Mt 22,10–14)

Osobní studium

Bible přináší dobrou zprávu o tom, že jsme byli stvořeni milujícím Bohem, který nám prostřednictvím Ježíšovy oběti na kříži připravil cestu z chaosu hříchu a smrti. Toto téma je v různých obměnách poselstvím celého Písma. Nachází se i v podobenství, které je zaznamenáno v Mt 22,1–15.

Co toto podobenství říká o spasení milostí?

Ať už na první pohled vypadá podobenství jakkoliv nepřístupně, je třeba si uvědomit, že jde v podstatě o to nejdůležitější – věčný život, nebo věčné zatracení každé lidské bytosti.

Když se podíváme na kříž a vidíme, co všechno Boha stálo, aby přinesl záchranu lidstvu, jsme schopni vidět, o jak rozsáhlý, hluboký a složitý problém jde. Kristus – jedna osoba Trojice – na sebe vzal břemeno Božího hněvu vůči hříchu. Toto tajemství, jež nám bude odhaleno až v Božím království a jež budeme zkoumat celou věčnost, chápeme nyní pouze z malé části.

V podobenství zaznívají mocná a nekompromisní slova. Bůh se postaral o to, aby se mohl svatební hostiny zúčastnit každý (Zj 19,7). Ve své milosti připravil vše potřebné – za tak ohromující cenu, kterou nedokáže dostatečně vystihnout žádné podobenství. Je proto hrozné, že pozvaní lidé na to nedbali a šli si za svými záležitostmi a obchody. Někteří dokonce fyzicky napadli ty, kteří přinášeli laskavé pozvání. Je proto jasné, že přišla nekompromisní reakce.

Jaký význam má podle Mt 22,11.12 (B21) a Zj 19,8 „svatební roucho“?

Roucho představuje Kristovu spravedlnost. Touto spravedlností nás Ježíš přikrývá, dává nám ji jako dar. Byli jsme hříšní a mrtví ve svých hříších, ale díky Kristově spravedlnosti jsme očištěni, jsme svatí a jsme obživeni. Podobná symbolika je i v podobenství o marnotratném synovi. Muž bez roucha na svatební hostině (Mt 22,11) představuje křesťany, kteří sice vyznávají, že jsou obdařeni výsadami milosti a spasení, ale nikdy se nepokořili, nikdy neuznali svou závislost na Kristu; mají pocit, že je zachráněni jejich vlastní dobré skutky. Pozvání na hostinu stálo ohromující cenu. Když Kristu dovolíme, aby nás přikryl svou spravedlností, potom v nás začíná konat dílo, díky němuž můžeme růst a nést dobré ovoce. Je to Boží dílo – On ho začal a On ho v nás také dokončí (Fp 1,6).

Aplikace

Skloň se v modlitbě a vyjádři Ježíši vděčnost za vše, co učinil, abys mohl být i ty pozván do nebeského království.

Podněty k zamyšlení

Titulek v jedněch britských novinách zněl: Joyce Carol Vincentová – Jak mohla tato mladá žena být mrtvá téměř tři roky, ale nikdo na to nepřišel? (<http://www.theguardian.com/film/2011/oct/09/joyce-vincent-death-mystery-documentary>) Byla více než dva roky mrtvá ve svém bytě v Londýně se zapnutou televizí. Jak to, že nikomu nechyběla? Jak se to mohlo stát v době, kdy existují téměř neomezené možnosti v komunikaci? Když se tento příběh poprvé objevil v novinách, vyvolal mezinárodní rozruch. Nejvíce šokováni však byli obyvatelé Londýna. Jak mohla být Joyce tak dlouho mrtvá, ale nikdo o tom nevěděl? Bez naděje, zaslíbení evangelia a bez spasení, za něž dal Bůh ohromnou cenu, bychom byli všichni odsouzeni ke stejnému zapomnění jako zmiňovaná osmatřicetiletá žena z Londýna. Situace by byla o to horší, že by nás nikdo nenašel a nikdo by nebyl nad naší smrtí smutný. Mnoho vědců se shoduje v tom, že dříve či později celý vesmír zanikne v tzv. „tepelné smrti vesmíru“. To není příliš radostné.

Kříž nám však ukazuje, že tento náhled není správný. Namísto věčného zapomnění máme zaslíbení věčného života v nebesích a na nové zemi. Pokud je před námi tato krásná perspektiva, jak se můžeme naučit, aby nic nestálo v cestě našemu přijetí toho, co nám Ježíš nabízí?

Otázky k rozhovoru

- 1. Uvažujte o tom, jak mocná a konečná je smrt a jak marné byly všechny lidské snahy porazit ji. Nic nemůžeme udělat pro to, abychom nezemřeli. Na vítězství nad smrtí byla zapotřebí smrt Božího Syna. Co nám to říká o tom, proč musí být Ježíšova oběť na kříži centrem všech našich nadějí a všeho, čemu věříme?**
- 2. Uvažujte společně, co znamená být přikryt Kristovou spravedlností. Proč je důležité, abychom této pravdě správně rozuměli? Jak nás vyvážené chápání této pravdy může uchránit před nebezpečím extrémů – jak lacinou milostí, tak zákonicstvím? Proč je potřebné vyhnout se těmto nesprávným postojům ke spasení?**

Události posledních dní

Texty na tento týden

Mt 23,11–15; 24,3–8.12.13.15–22.27–31.42–51

Základní verš

„Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ (Mt 23,12)

Druhý příchod Ježíše Krista je vyvrcholením křesťanské víry. První Ježíšův příchod a jeho smrt na kříži jsou nevyhnutelnými předpoklady jeho druhého příchodu. Druhý příchod – a vše, co s ním souvisí – by se nemohl odehrát bez prvního; a první příchod by bez druhého neměl smysl. Oba příchody jsou neoddělitelně spojeny – vykoupením lidstva a koncem velkého sporu. První příchod je minulostí, je dokonáný a ukončený. Nyní očekáváme druhý příchod.

V této lekci se budeme věnovat textům z Matoušova evangelia 23. a 24. kapitoly. V Mt 23 je zaznamenána Ježíšova poslední výzva některým židovským vůdcům, aby činili pokání a přijali Krista jako Mesiáše – což byla jejich jediná naděje na záchranu. V Mt 24 Ježíš odpovídá na otázky učedníků ohledně událostí, které se odehrají před jeho druhým příchodem. Kristus představuje pochmurný obraz, v němž je propojeno zničení Jeruzaléma s tím, co bude předcházet jeho návratu.

Bez ohledu na to, jak složité a těžké budou tyto události (války, hlad, narušené vztahy...), jsme obdrželi zaslíbení, že uvidíme „Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou“ (Mt 24,30). Jinými slovy – navzdory nástrahám, námaze a zármutku máme mnoho důvodů k radosti.

Slepí vůdcové

¹¹Kdo je z vás největší, bude váš služebník. ¹²Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen. ¹³Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. ¹⁴Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjdáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnější soud. ¹⁵Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. (Mt 23,11–15)

Osobní studium

Byl to Ježíš, který vedl Izraelce do zaslíbené země – pevnou rukou a vztaženou paží (Dt 4,34; 5,15; 6,21). Nesl je „na orlích křídlech a přivedl je k sobě“. Dal jim zaslíbení: „Budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým“ (Ex 19,4–6).

V určitém smyslu by se dalo říci, že Ježíš „požádal o ruku“ Izrael na hoře Sínaj. V 2. knize Mojžíšově je zapsáno, že vůdcové a starší „uviděli Boha Izraele. Pod jeho nohama bylo cosi jako průzračný safír, jako čisté nebe. Ale nevztáhl ruku na nejpřednější z Izraelců, ačkoli uzerli Boha; i jedli a pili“ (Ex 24,9–11). Kristus nabízel kalich své smlouvy Izraelcům, jako muž nabízí pohár ženě, kterou si chce vzít za manželku a dát jí nádhernou budoucnost. Izraelité tento kalich přijali a řekli: Ano, chceme s tebou žít navěky v zaslíbené zemi.

Uvažuj o tomto starozákonním obraze uzavření smlouvy mezi Hospodinem a Izraelci. Přechti si Matouše 23. kapitolu. Co zde Ježíš říká náboženským vůdcům národa? Jako varování obdrželi? Co se z Ježíšových slov vztahuje i na tebe? Které konkrétní výčitky Kristus adresuje farizeům a zákoníkům? Jak se dá vyhnout podobnému chování a uvažování, jaké měli tito náboženští představitelé?

Ježíšova slova, která jsou zaznamenána v Mt 23, jsou Kristovým posledním zoufalým pokusem o smíření s těmi, které miloval. Oni ho však odmítli. Ježíš jejich rozhodnutí přijal a naposledy vyšel z jejich domu – z chrámu – se slovy: „Hle, váš dům se vám ponechává pustý“ (Mt 23,38). Když Ježíš opustil chrám, tak se tato budova stala neobývanou, prázdnou a opuštěnou – jako poušť, z které byli Izraelci úplně na začátku záchranění.

Zanedlouho se měl uskutečnit velký posun v dějinách spasení. Tito náboženští vůdcové – a ti, které vedli do klamu – si to neuvědomovali. Současně však mnozí jiní Židé – a zanedlouho i pohané, kteří byli otevření působení Ducha svatého, budou pokračovat v díle, které bylo původně svěřeno Izraelcům. Stanou se opravdovými Abrahamovými potomky a budou „dědicové toho, co Bůh zaslíbil“ (Ga 3,29). I my dnes jsme součástí této skupiny věřících a obdrželi jsme stejné nebeské povolání.

Aplikace

Co tě při čtení Mt 23,11.12 napadá? Jak rozumíš těmto Ježíšovým slovům? Jak se vztahují k tvému praktickému životu víry?

Znamení času konce

³Když seděl na Olivové hoře a byli sami, přistoupili k němu učedníci a řekli: „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!“ ⁴Ježíš jim odpověděl: „Mějte se na pozoru, aby vás někdo nesvedl. ⁵Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat: „já jsem Mesiáš“ a svedou mnohé. ⁶Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hledte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec. ⁷Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. ⁸Ale to vše bude teprve začátek bolesti. ... ¹²a protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. ¹³Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.“ (Mt 24,3–8.12.13)

Osobní studium

Poté, co Ježíš napomenul konkrétní židovské náboženské vůdce, kteří ho odmítli, zaznamenává evangelista Jan pozoruhodnou prosbu (J 12,20–26). Za učedníky přicházejí pohané, kteří mají přání: „Rádi bychom viděli Ježíše“ (J 12,21). Zanedlouho se něco podobného stane ve větším měřítku – zatímco někteří Židé odmítnou Ježíše, jiní se stanou důležitým nástrojem, skrze něj mnozí pohané poznají Krista. Je ohromující, že žádost pohanů o setkání se k Ježíši dostala hned poté, co Kristus řekl náboženským vůdcům, že jejich dům zůstane pustý. Opravdu, staré uvolní cestu novému, aby mohl být realizován Boží záměr – spasení pohanů i Židů.

Jaký obraz představuje Ježíš učedníkům v Mt 24,1–4?

Ježíšova slova jsou odpovědí na prosbu učedníků, aby jim řekl, jaká budou znamení jeho příchodu a konce světa. „Ježíš ve své odpovědi učedníkům neoddelil zničení Jeruzaléma od slavného dne svého příchodu. Hovořil o obou událostech současně. Kdyby byl odhalil učedníkům budoucnost tak, jak ji sám viděl, nebyli by to unesli. Ve své milosti jim popsal dvě závažné události najednou a nechal je, aby sami dospěli k pochopení jeho slov. ... Ježíšova slova byla určena nejen učedníkům, ale i lidem, kteří budou svědky posledních událostí pozemských dějin.“ (DA 628; TV 401)

V Ježíšově odpovědi je jedno zřejmé – události, které budou předcházet jeho návratu, nebudou vůbec příjemné. Ježíš nepředpovídal žádnou pozemskou utopii nebo pozemské tisícileté království pokoje. Mluvil o válkách, zradách, přírodních katastrofách, pronásledování věřících, falešných mesiášů a dokonce i o falešných a zrádných spoluvěřících. V obraze nadcházejících událostí vyznívá pozitivně jen zpráva, že „evangelium o království bude kázáno po celém světě“ (Mt 24,14).

Aplikace

V Mt 24,13 Kristus říká: „Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.“ Co můžeš udělat pro to, abys byl duchovně silný uprostřed zkoušek, aby tě neoslabil a nezpůsobily, že se vzdáš své víry? Proč je důležité neupadnout do naivní představy, že nemůžeš takto padnout – přestože se to stalo už mnohým?

Pád Jeruzaléma

¹⁵Když pak uvidíte „znesvěčující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniela, jak stojí na místě svatém – kdo čteš, rozuměj – ¹⁶tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor; ¹⁷kdo je na střeše, ať nesestupuje, aby si něco vzal z domu; ¹⁸a kdo je na poli, ať se nevrací, aby si vzal plášť. ¹⁹Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! ²⁰Modlete se, abyste se nemuseli dát na útěk v zimě nebo v sobotu. ²¹Neboť tehdy nastane hrozný soužení, jaké nebylo od počátku světa až do nynějšíka a nikdy již nebude. ²²A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk; ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny. (Mt 24,15–22)

Osobní studium

Jaké je hlavní poselství Ježíšových slov zaznamenaných v Mt 24,15–22? Jak vypadá budoucnost, která je v nich představena?

„Znesvěčující ohavnost“ (Mt 24,15) je všeobecně vnímaná jako jakási svatokrádež či znesvěcení toho, co je svaté. Ježíš celkem jasně mluvil o zničení Jeruzaléma, k němuž došlo v roce 70. Kristus spojil tuto událost s popisem stavu světa před jeho druhým příchodem. „Kristus v Jeruzalémě viděl symbol světa – zatvrzelého v nevěře a vzpouře –, který spěje k Božímu soudu.“ (GC 22; VDV 18)

Ale i uprostřed této „ohavnosti“ Bůh hledá všechny, které by mohl zachránit. Lukáš zaznamenává Ježíšova slova, kterými vyzývá učedníky, aby utekli dříve, než se znesvěčující ohavnost projeví: „Když uvidíte, že Jeruzalém obklíčí vojska, tu poznáte, že se přiblížila jeho zkáza. Tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor, kteří jsou v Jeruzalémě, ať z něho odejdou, a kteří jsou po venkově, ať do něho nevcházejí, poněvadž jsou to dny odplaty, v nichž se má naplnit vše, co je psáno“ (L 21,20–22).

Když křesťané v Jeruzalémě viděli, co se bude dít, odešli z města přesně podle Ježíšovy rady – na rozdíl od většiny ostatních, kteří v městě zůstali a zahynuli. Odhaduje se, že během obléhání a dobytí Jeruzaléma zahynulo více než milion Židů a dalších téměř sto tisíc bylo odvedeno do zajetí. „Během neočekávaného dočasného pozastavení útoku Římanů na Jeruzalém všichni křesťané opustili město. Existují záznamy, které zmiňují, že nikdo z nich nepřišel o život. Místem jejich útočiště byla Pella, město v podhůří, východně od řeky Jordán, přibližně 27 kilometrů jižně od Galilejského jezera.“ (5BC 499)

Aplikace

Premýšlej nad situacemi, kdy tě někdo před něčím varoval, ale tys neposlouchal – a později jsi zjistil, že to bylo k tvé vlastní škodě. Proč je tak důležité, abychom poslouchali nejen nádherná zaslíbení Božího slova, ale také jeho varování?

Druhý příchod Ježíše Krista

²⁷*Neboť jako blesk ozáří oblohu od východu až na západ, takový bude příchod Syna člověka.*
²⁸*Kde je mrtvola, slétnou se i supi.* ²⁹*Hned po soužení těch dnů se zatmí slunce, měsíc ztratí svou zář, hvězdy budou padat z nebe a mocnosti nebeské se zachvějí.* ³⁰*Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou.* ³¹*On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým. (Mt 24,27–31)*

Osobní studium

Ježíšova odpověď učedníkům se vztahovala k jejich otázce: „Jaké bude znamení tvého příchodu?“ (Mt 24,3). Podle toho, jak tehdy učedníci rozuměli Ježíšovu poslání, mysleli tím pravděpodobně: Co bude znamením příchodu tvé vlády v Izraeli? My dnes víme, že Ježíš tehdy mluvil o svém druhém příchodu na tuto zem.

Jaké další varování Ježíš uvedl v Mt 24,23–26 v kontextu svého příchodu? Jak se události, na které upozorňoval, uskutečnily v průběhu dějin?

Ježíš byl z celosvětového pohledu nevýznamnou postavou – potulný galilejský kazatel s hrstkou následovníků. Proto se zdá zvláštní, když mluví o tom, že přijdou mnozí, kteří se budou za něho vydávat a budou říkat, že jsou Kristus – Mesiáš. Přesto se to v dějinách mnohokrát stalo a děje se to i dnes. To potvrzuje pravdivost Božího slova.

Jak Ježíš v Mt 24,27–31 popisuje svůj druhý příchod? Co se stane, když přijde?

Po varování, že mnozí přijdou a budou vyhlašovat, že jsou Kristus, Ježíš popisuje, jak bude jeho příchod opravdu vypadat.

Druhý příchod Ježíše Krista bude osobní a doslovný. Bude to sám Kristus, kdo se vrátí zpět na zem. Text zaznamenaný v 1Te 4,16 – „sám Pán sestoupí z nebe“ – je jasným vyvrácením tvrzení těch, kteří říkají, že Kristův návrat je pouze jakási idea či nová éra lidské historie. Ježíšův příchod bude viditelný jako blesk, který je vidět. „Uzří ho každé oko“ (Zj 1,7). Obraz zvuku polnice ukazuje, že půjde o dostatečně hlasitou událost, aby všichni slyšeli. Tehdy vstanou mrtví. Významnou skutečností je to, že zatímco první příchod Ježíše Krista byl spojen s ponížením, při jeho druhém příchodu uvidíme Krista jako vítězného Krále (Zj 19,16). Ježíš přijde jako vítěz nad svými (i našimi) nepřáteli (1K 15,25.26).

Aplikace

V období zmatku, který vládne v našem světě, a v souvislosti s nejistotou spojenou s budoucností je pro nás druhý příchod Ježíše Krista nádherným zaslíbením. V čem je pro tebe toto zaslíbení jistotou a povzbuzením? Jak ovlivňuje tvůj každodenní život?

Bděte tedy

***42*Bděte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. *43*Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu. *44*Proto i vy budete připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete. *45*Když pán ustanovuje nad svou čeledí služebníka, aby jim včas dával pokrm, který služebník je věrný a rozumný? *46*Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí. *47*Amen, pravím vám, že ho ustanoví nade vším, co mu patří. *48*Když si však špatný služebník řekne: „Můj pán nejde,“ *49*a začne bít své spoluslužebníky, hodovat a pít s opilci, *50*tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, *51*vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů. (Mt 24,42–51)**

Osobní studium

Druhý příchod Ježíše Krista i události s ním spojené jsou naplněním všech zaslíbení, která jsme jako křesťané obdrželi. Vždyť co by bylo bez druhého příchodu? Všichni bychom se po smrti stali prachem. Bez druhého příchodu by se vše, v co věříme, změnilo v lež – a tak by se splnila kritika a výsměch odpůrců křesťanství.

Mnozí křesťané se snažili stanovit datum Kristova příchodu – někteří možná v nadšeném očekávání, jiní možná pro nedostatek pokory. Vždyť na Kristově příchodu tak záleží! Přesto je každé takové vypočítávání nesprávné a nebiblické.

Jak texty v Mt 24,36.42 ukazují, že ti, kteří vypočítávají datum Kristova příchodu, se mýlí?

Právě proto, že nevíme, kdy se Kristus vrátí, tak zaznívá výzva, abychom bděli.

Co se Ježíš snaží zdůraznit v Mt 24,42–51? Co pro tebe – jako věřícího člověka očekávajícího na příchod Ježíše Krista – znamená bdít?

Ježíš je ve svém vyjádření jasný: nevíme, kdy se vrátí zpět. Může se stát, že Ježíš přijde právě tehdy, kdy ho budeme čekat nejméně. Proto musíme být připraveni na jeho příchod v každém okamžiku. Musíme žít tak, jako by měl Kristus přijít kdykoliv – možná i dnes. Úvahy, že Ježíš pravděpodobně tak brzy nepřijde, a proto si mohu žít podle svého, je přesně ten postoj, před nímž Ježíš varoval. Měli bychom usilovat o věrnost, protože milujeme našeho Pána a chceme dělat vše, co je správné – bez ohledu na to, kdy se vrátí. V souvislosti s texty, které nás varují před soudem (především nad těmi, kteří se chovají k druhým špatně), se zdá, že načasování druhého příchodu není až tak zásadní. Soud určitě přijde – dříve nebo později.

Aplikace

Proč podle tebe Ježíš kladl tak silný důraz na to, jak zacházíme s druhými lidmi? Jak se můžeš ujistit, že se nedopouštíš podobného jednání, jako „špatný služebník“?

Podněty k zamyšlení

V kontextu událostí, které jsou popsány v Mt 24, Ježíš řekl: „Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane“ (Mt 24,34). Tento text je často chápán nesprávně. Je zřejmé, že všechny zmíněné události se neuskutečnily během jedné pozemské generace. Teolog Richard Lehmann ukazuje, že řecké slovo přeložené jako „pokolení“ souvisí s hebrejským slovem „dor“, které často označuje nejen pokolení (generaci), ale i určitý typ lidí. Příkladem může být Ž 78,8: „A nebyli jako jejich otcové, to umíněné, vzdorné pokolení, pokolení nestálého srdce.“

V tomto smyslu Kristus neoznačuje ty, kteří žijí ve stejné době, ale ty, které spojuje stejná charakteristika (napříč dějinami). Ježíš proto nemusel ukazovat na časový rozměr, ale na skupinu hříšných lidí, kteří odmítají Boží pozvání k záchraně. (Ostatně výraz „toto pokolení“ má v Matoušově evangelium vždy výhradně negativní význam a označuje ty, kdo se staví proti Ježíši a ignorují Boží hlas.) „V souladu se starozákonní jazykovou praxí Ježíš použil pro označení skupiny lidí výraz ‚tato generace‘ bez časového významu. Výraz ‚hříšná generace‘ tedy znamená hříšné lidi se stejnými charakteristikami. (Mt 12,39; 16,4; Mk 8,38)“ (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown: Review and Herald, 2000, p. 904.) Jinými slovy – zlo a odmítání Boha bude přetrvávat až do konce času – dokud se Ježíš nevrátí.

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se vyrovnáváte s tím, co se jeví jako zdánlivé „opoždění“ Ježíšova příchodu? Vždyť i předcházející generace věřily, že se Ježíš vrátí za jejich života. Neočekáváme i my, že se dožijeme druhého příchodu Ježíše Krista? Není však jakékoliv očekávání jeho příchodu v konkrétně stanoveném čase (například „během našeho život“) také určitou formou určování času druhého příchodu? Jak se můžeme vyhnout způsobu myšlení a jednání „špatného služebníka“? A jak se naopak můžeme vyhnout tomu, abychom v každé televizní zprávě viděli znamení blízkého konce? S jakým postojem bychom měli očekávat druhý příchod Ježíše Krista?*
2. *Přečtěte si znovu Ježíšův popis, jak bude vypadat jeho druhý příchod. V čem se tento popis liší od některých oblíbených představ o druhém příchodu? Přestože texty Písma představují jasně, jak bude vypadat druhý příchod Ježíše Krista, proč někteří věří, že tomu bude jinak? Jaké argumenty jsou používány v souvislosti s druhým příchodem? Jak bychom na ně měli odpovídat?*
3. *Jak se nám daří žít s „opožděným“ druhým příchodem? Které biblické postavy musely žít s vědomím, že Boží zaslíbení se nenaplnila v čase, v němž to očekávali? (Příkladem může být Josef, Abraham a Sára, Káleb a Jozue.) Co o možném „opoždění“ říká Zj 6,9,10?*

Ježíšovy poslední dny

Texty na tento týden

Mt 26,6–13.17–19.26–29.36–41.69–75; 27,3–5

Základní verš

„Tu jim Ježíš řekl: ‚Vy všichni ode mne této noci odpadnete, neboť je psáno: ›Budu bít pastýře a rozprchnou se ovce stáda.‹“ (Mt 26,31)

V této lekci budeme sledovat Ježíše v několika posledních hodinách před ukřižováním. Tyto chvíle sledoval celý vesmír – vždyť šlo o rozhodující chvíle v dějinách spasení.

Z událostí, o nichž bude zmínka v této lekci, je možné vysledovat mnohé o hříchu, lidech, Bohu a jeho lásce. Při studiu bude položen důraz na svobodu a svobodnou vůli. Bude ukázáno, jak jednotliví lidé používali tento úžasný a zároveň drazé vykoupený dar svobody. Při čtení textů se budeme zaměřovat na důležité, přímo věčné důsledky používání tohoto daru – ať už v pozitivním, nebo negativním smyslu.

Petr, Jidáš či žena s alabastrovou nádobkou drahocenného oleje učinili svá rozhodnutí. Ze všeho nejdůležitější však je, že i Ježíš musel udělat rozhodnutí – včetně toho největšího – podstoupení cesty kříže, přestože jeho lidská přirozenost podstupovala smrtelný zápas: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš“ (Mt 26,39).

Dar svobodné vůle, který jsme jako lidé zneužili, přivedl Krista do situace, kde se – podle své vlastní svobodné vůle – musel rozhodnout, zda nás zachrání před zkázou, do níž by nás zneužití naší svobodné vůle bez jeho zásahu přivedlo.

Dobří skutek

⁶Když byl Ježíš v Betanii v domě Šimona Malomocného, ⁷přišla za ním žena, která měla alabastrovou nádobku drahocenného oleje, a vylila ji na jeho hlavu, jak seděl u stolu. ⁸Když to viděli učedníci, hněvali se: „Nač taková ztráta? ⁹Mohlo se to prodat za mnoho peněz a ty dát chudým!“ ¹⁰Ježíš to zpozoroval a řekl jim: „Proč trápíte tu ženu? Vykonal na mně dobrý skutek. ¹¹Vždyť chudé máte stále kolem sebe, mne však nemáte stále. ¹²Když vylila ten olej na mé tělo, učinila to k mému pohřbu. ¹³Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno toto evangelium, bude se mluvit na její památku o tom, co ona učinila.“ (Mt 26,6–13)

Osobní studium

Jaké byly poslední Ježíšovy dny před jeho smrtí? Ukřížování a vzkříšení bylo zatím budoucností. Ti, kteří Ježíše následovali, milovali a vážili si ho, se museli ještě mnohé naučit o tom, kým Ježíš je a co pro ně přišel udělat. Při čtení Písma – především díky Pavlovým slovům o smiřujícím významu Ježíšovy smrti – můžeme lépe chápat, co pro nás Kristus vykonal. Dnes rozumíme tehdejší událostem lépe než Ježíšovi současníci.

Jaký význam má v příběhu zaznamenaném v Mt 26,1–16 drahocenný dar, kterým žena pomazala Ježíše? Jak tento příběh ovlivňuje tvůj pohled na Ježíše a lidi, kteří k němu přicházejí?

Je pozoruhodné, že Matouš tematicky zařazuje příběh o Ježíšově pomazání do situace, kdy se náboženští představitelé radí, jak ho mají zabít. Jan tento příběh chronologicky zařazuje na sobotní večer, těsně před Ježíšovým slavným vstupem do Jeruzaléma (J 12,1–11). Jidáš již spřádal plán, jak Ježíše zradí. Marie projevila vůči Kristu lásku a odevzdání tím, že k němu přistoupila s „alabastrovou nádobkou drahocenného oleje, a vylila ji na jeho hlavu, jak seděl u stolu“ (Mt 26,7).

Když učedníci nahněvaně kritizují plýtvání, Ježíš se ohrazuje a říká o ženě čin, že učinila „dobrý skutek“. Žena svým činem – přestože se navenek mohl jevit jako rozhazovačný – projevila skutečnou hloubku toho, co prožívala ve vztahu k Ježíši. A přestože netušila, co se v následujících dnech bude dít a jak se Kristus postaví k jejímu činu, tak věděla, že Ježíši mnoho dluží. Proto mu chtěla projevovat svou vděčnost tím, že mu dala to nejcennější, co měla. Ježíš řekl: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává“ (L 12,48). Učedníci, kteří chodili s Kristem, viděli a slyšeli mnohem víc než tato žena, přesto stále nechápali, o co Ježíši vlastně jde.

„Toto pomazání olejem bylo symbolem srdce přetékaného vděčností. Byl to vnější projev lásky, která byla napájena nebeskými prameny. Toto Mariino pomazání Ježíše, které učedníci hodnotili jako plýtvání, se opakuje nespočetněkrát v všech citlivých srdcích.“ (5BC 1101)

Aplikace

Jaká je tvá reakce na to, co pro tebe udělal Ježíš? Jak se může projevit tvá svobodná vůle při konání „dobrých skutků“, které jsou odpovědí na to, čím tě Kristus obdaroval?

Nová smlouva

17Prvního dne o svátcích nekvašených chlebů přišli učedníci za Ježíšem a řekli: „Kde chceš, abychom ti připravili velikonoční večeři?“ 18On je poslal do města k jistému člověku, aby mu řekl: „Mistr vzkazuje: Můj čas je blízko, u tebe budu jíst se svými učedníky velikonočního beránka.“ 19Učedníci učinili, jak jim Ježíš nařídil, a připravili velikonočního beránka. ... 26Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.“ 27Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni. 28Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. 29Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.“ (Mt 26,17–19.26–29)

Osobní studium

Proč je podle Mt 26,2.17.19 tak důležité, že se přiblížil svátek nekvašených chlebů (Pesach, Velikonoce; Ex 12,1–17; 1K 5,7)?

Příběh exodu je příběhem vykopení, vysvobození z egyptského zajetí. Je to Boží dílo záchrany pro ty, kteří se sami zachránit nemohli. Jak je to přiléhavý symbol pro to, co měl Ježíš učinit pro nás?

Co v Mt 26,26–29 říká Ježíš učedníkům?

Kristus upoutával pozornost učedníků na hlubší význam Hodu beránka (svátku Pesach, Velikonoc). Vysvobození z Egypta bylo úžasným projevem Boží vlády a moci – ale to nebylo zdaleka všechno. Záchrana Židů z otroctví nebyla tím nejdůležitějším vysvobozením, které se odehrálo v dějinách. Všichni potřebujeme vykopení, které je v Ježíši, abychom obdrželi věčný život. „Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykopení z hříchů, spáchaných za první smlouvy“ (Ž 9,15). Ježíš ukázal učedníkům na skutečný význam symbolu vína a chleba. Ukazují na jeho smrt na kříži.

Zatímco zvířecí oběti ukazují na Ježíšovu smrt, účast na Večeři Páně nás vrací zpět. V obou případech tyto symboly ukazovaly na Ježíše na kříži.

Na kříži však celý příběh neskončil. Ježíš řekl učedníkům, že již nebude s nimi více pít z plodu vinné révy – až do dne, „kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce“ (Mt 26,29).

Aplikace

Uvažuj o textu zaznamenaném v Mt 26,29. Co ti říká o vztahu, který budeme mít s Ježíšem v nebesích? Jak se můžeš naučit prožívat takové důvěrné přátelství s Ježíšem už nyní?

Getsemanská zahrada

³⁶Tu s nimi Ježíš přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: „Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil.“ ³⁷Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu na něho padl zármutek a úzkost. ³⁸Tedy jim řekl: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ ³⁹Poodešel od nich, padl tvář k zemi a modlil se: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ ⁴⁰Potom přišel k učedníkům a zastihl je ve spánku. Řekl Petrovi: „To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou? ⁴¹Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Duch je odhodlán, ale tělo slabé.“ (Mt 26,36–41)

Osobní studium

Během týdne, v němž probíhal svátek nekvašených chlebů (Pesach, Velikonoce), obětovali kněží tisíce beránků. To vše se odehrávalo v chrámu. Krev beránků byla vylita na oltář, odkud byla svedena do potoka Cedron, který tekł do údolí. Stávalo se, že se potok od krve zbarvil do červena. Ježíš a jeho učedníci museli na své cestě do Getsemanské zahrady přejít přes tento potok (J 18,1).

Proč byla podle Mt 26,36–46 Ježíšova zkušenost z Getsemanské zahrady tak těžká? O co vlastně tehdy šlo?

Zdá se, že Ježíšovou největší obavou nebyla samotná fyzická smrt. Když se modlil, aby ho minul „tento kalich“, Kristus se obával především oddělení od Boha. Ježíš věděl, že proto, aby se mohl „za nás učinit hříchem“ (2K 5,21; ČSP), aby za nás mohl zemřít, bude muset být oddělen od svého Otce. Přestoupení svatého Božího zákona bylo tak zásadní, že si vyžadovalo smrt toho, který ho porušil. Ježíš přišel na naši zem právě proto, aby na sebe vzal tuto smrt a nás jí ušetřil. O to šlo, na tom záleželo.

„Kristus si plně uvědomoval nesmírnou závažnost boje a děsil se odloučení od Boha. Satan mu namlouval, že pokud na sebe vezme hříchy světa, bude od Boha odloučen navždy. Stane se součástí satanova království a již nikdy nebude moci být jedno s Bohem. ... Nadešel onen hrozný okamžik, chvíle, ve které se rozhodovalo o budoucnosti světa. Osud lidstva visel na vlásku. Kristus ještě stále mohl odmítnout kalich určený hříšnému člověku. Ještě nebylo pozdě. Mohl si setřít z čela krvavý pot a nechat člověka zahynout v jeho nepravosti. Mohl říci: Ať je přestupník sám potrestán za svůj hřích, já se vrátím k Otcí. Vypije neviný Boží Syn hořký kalich ponížení a utrpení? Vezme na sebe následky kletby hříchu, aby zachránil viníka?“ (DA 687.690; TV 438.441)

Aplikace

Jak by měla ochota Ježíše učinit vše pro naši záchranu ovlivňovat jednotlivé oblasti tvého života? Jak by měla ovlivňovat tvé vztahy a pomoc druhým lidem? Co můžeš udělat pro to, aby byl ve tvém životě lépe vidět Ježíšův charakter?

Jidášova zrada

³Když Jidáš, který ho zradil, viděl, že Ježíše odsoudili, pocítil výčitky, vrátil třicet stříbrných velekněžím a starším ⁴a řekl: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ Ale oni odpověděli: „Co je nám po tom? To je tvoje věc!“ ⁵A on odhodil ty peníze v chrámě a utekl; šel a oběsil se. (Mt 27,3–5)

Osobní studium

Jidášův příběh je smutný. Kdyby zemřel třeba někde na cestě do Jeruzaléma, možná bychom se na něj dnes dívali jako na váženou osobnost křesťanské historie. Možná by po něm byly pojmenovány kostely. Místo toho je jeho jméno navždy spojené se zradou.

Jak texty v J 6,70 a L 22,3 pomáhají vysvětlit Jidášovo chování?

Samozřejmě je v pořádku, když konstatujeme, že za Jidášovy činy byl odpovědný satan. To však přináší další otázku: Co u Jidáše umožnilo satanovi dovést jej až ke zradě? V Písmu je zaznamenáno, že všichni učedníci byli v ohrožení – včetně Petra (L 22,31). Odpovědí by snad mohlo být, že Jidáš se odmítal naplno odevzdat Kristu, setrával v nějakém hříchu či vzpouře, možná měl nějaký charakterový nedostatek, který satanovi umožnil svést jej na cestu, na níž se dopustil takového děsivého činu. Na Jidášově příběhu tak vidíme, jak velký vliv má svobodná vůle a možnost svobodné volby.

Co je podle Mt 26,47–50; 27,1–10 možné naučit se z Jidášova příběhu?

V Mt 26,47–50 je zaznamenáno, jak Jidáš vede „zástup, ozbrojený meči a holemi“. Poslal ho velekněží a starší lidu. To pro Jidáše musela být ohromná příležitost. Když někdo dělá něco, co si přeje zástup lidí či ti, kteří za ním stojí, potom má v rukou velkou moc – a to byl právě v této chvíli případ Jidáše. Trvá to však jen do chvíle, dokud lidé nedostanou to, co chtějí. Pokud jim na člověku záleží jen proto, že něco má či může udělat, tak když to od něj získají, pak už ho nepotřebují. O několik hodin později bude Jidáš úplně sám – nezůstane mu vůbec nic.

Dalším důležitým poučením z tohoto příběhu je cena, za kterou Jidáš prodal svou duši. „Třicet stříbrných“. Odborníci se domnívají, že by to v dnešní době představovalo jeden až čtyři průměrné měsíční platy (podle toho, o jaký druh stříbrné mince by se jednalo). I kdyby to bylo desetkrát či stokrát víc, je třeba si uvědomit, k čemu ho to nakonec dovedlo! Příběh ukazuje, že si tyto peníze vůbec neužil. Jidáš nakonec celou sumu hodil k nohám těch, kteří mu ji na začátku vyplatili. Tento příběh je velmi silným příkladem toho, jak bezcenné je vše, co nás vede k odvrácení se od Krista a ke ztrátě naší duše.

Aplikace

Bible nezmiňuje přesné motivy, které vedly Jidáše ke zradě Ježíše. Z náznaků můžeme vyzpozorovat, že s největší pravděpodobností nešlo o nějaké chvilkové pominutí myslí, ale o životní nasměrování. Jak si můžeš být jist, že kráčíš v životě po správné cestě?

Petrovo zapření

69Petr seděl venku v nádvoří. Tu k němu přistoupila jedna služka a řekla: „I ty jsi byl s tím Galilejským Ježíšem!“ 70Ale on přede všemi zapřel: „Nevím, co mluvíš.“ 71Vyšel k bráně, ale uviděla ho jiná a řekla těm, kdo tam byli: „Tenhle byl s tím Nazaretským Ježíšem.“ 72On znovu zapřel s přísahou: „Neznám toho člověka.“ 73Ale zakrátko přistoupili ti, kdo tam stáli, a řekli Petrovi: „Jistě i ty jsi z nich, vždyť i tvé nářečí tě prozrazuje!“ 74Tu se začal zaklínat a zapřisahat: „Neznám toho člověka.“ Vtom zakokrhal kohout; 75tu se Petr rozpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: „Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ Vyšel ven a hořce se rozplakal. (Mt 26,69–75)

Osobní studium

Ježíš věděl dopředu, jak Jidáš naloží se svou svobodnou vůlí – věděl o zradě dříve, než se stala. Je to jeden z mnoha příkladů, jimiž je v Bibli ukázáno, že Bůh sice dopředu ví o našich svobodných rozhodnutích, ale žádným způsobem neomezuje naši svobodu. Ježíš věděl nejen o Jidášově zradě, ale i o tom, že Petr navzdory svému odhodlání a víře ve vlastní oddanost v rozhodující chvíli uteče a později ho zapře.

Proč podle Mt 26,51–75 Petr zapřel Ježíše?

Na první pohled by se mohlo zdát, že Petr zapřel Ježíše kvůli strachu. Ale byl to Petr, který měl odvahu postavit se přesile a tasit meč i proti veleknězovu služebníku (J 18,10). Petr byl ochoten položit svůj život v hrdinském boji – ale Ježíš ho zastavil.

Co Petra tak změnilo? V jednu chvíli se ohání mečem, aby hned poté zapíral, že Ježíše zná. Proč tvrdil, že není jeho učedníkem? Proč řekl: „Neznám toho člověka“ (Mt 26,72)?

Možná Petr zjistil, že vlastně Ježíše pořádně nepoznal, nepochopil jeho poslání. Nedokázal si vysvětlit jeho zajetí. Možná v panickém strachu popřel, že Ježíše potkal. Možná ho zapřel, když zjistil, že vlastně netuší, o co Ježíš jde. Třeba se vzdal ve chvíli, kdy si myslel, že Ježíš to také vzdal. Petr se příliš spoléhal na vlastní chápání událostí a nespolehal se plně na Ježíše, a to přes všechna úžasná znamení a zázraky, které viděl, a dokonce i navzdory odvážnému vyznání víry, že Ježíš je Kristus (Mt 16,16). Petrovo zapření by nám mělo ukázat, že ani všechny zázraky a znamení nám nepomohou, abychom zůstali Bohu věrni, pokud se mu naše srdce plně nepodřídí.

Aplikace

V Lukášově záznamu je zmíněno, že když Petr potřetí zapřel, že je Kristovým učedníkem, Ježíš na něj „pohleděl“ (L 22,61). Je zde použito řecké slovo „emblemá“ (upřeně se dívat), které se vyskytuje i v situaci, kdy se Ježíš s Petrem poprvé setkal (J 1,42). Co se z těchto textů můžeš naučit o Boží lásce – a to dokonce i v případech (nebo možná právě tehdy), když selháváme?

Podněty k zamyšlení

V roce 1959 se dva zločinci vloupali do domu v Kansasu a zabili rodiče dvou dospívajících dětí. Dříve než tyto vrahy policisté vypátrali, napsal bratr zavražděného muže dopis do místních novin, v němž uvedl: „V naší komunitě je nyní mnoho nenávisti. Dokonce jsem zaslechl, že až ty muže najdou, měli by je oběsit na nejbližším stromě. Nenechávejte prosím své pocity ubírat se tímto směrem. Skutek se stal, a i kdybychom vzali život dalším lidem, nic se nezmění. Místo toho odpuštěme. Bůh chce, abychom to učinili. Není správné, abychom v našich srdcích uchovávali nenávist. Pro toho, který tento čin spáchal, bude i tak velmi těžké žít se sebou samým. Pokoj pro svou duši najde, jen když přijde k Bohu a přijme odpuštění. Nestůjme mu v cestě, ale modleme se, aby našel pokoj.“ (Capote Truman – *In Cold Blood*. New York: Modern Library, 2013, str. 124)

Když opomeneme otázku trestu smrti, tak na tomto případě můžeme vidět vystihující vyjádření o milosti, kterou nám všem Kristus nabízí. Navzdory Petrovu selhání a zapření mu Ježíš odpustil a světil mu odpovědnost za hledání a získávání ztracených. „Právě před chvílí Petr prohlásil, že Ježíše nezná. Najednou si uvědomil, jak dobře ho Pán zná a jak spolehlivě rozpoznal v jeho srdci faleš, o které ani on sám nevěděl.“ (DA 713; TV 454) Ježíš věděl, co je v Petrově srdci, dříve než on sám. Věděl dokonce, co Petr udělá. Přesto k němu byl stále laskavý a milosrdný. Petr se neměl na koho vymlouvat, on sám byl zodpovědný za své jednání. Když s lidmi řešíme jejich chyby, je nevyhnutelné, abychom se naučili dát jim pocítit milost, kterou bychom chtěli přijmout i my, kdybychom se ocitli ve stejné situaci.

Otázky k rozhovoru

1. **C. S. Lewis napsal: „Každý příběh obrácení je příběhem prohry, která léčí.“ Jak rozumíte tomuto citátu? Jaké zkušenosti máte s touto „prohrou“? Co je prohra, a co vítězství?**
2. **Při modlitbě v Getsemanské zahradě Ježíš prosil, aby ho minul tento kalich. Dodal však: „Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Ježíšova slova svědčí o tom, že pokud máme být zachráněni, On musel zemřít. Proč? Proč byla jeho smrt nevyhnutelná? Proč neexistoval jiný způsob řešení problému hříchu?**

Ukřižování a vzkříšení

Texty na tento týden

Mt 27,15–23.39–54; 28,6.7.16–20

Základní verš

„Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28,18)

Populárně-vědecký článek v britském *The Independent* přinesl informaci o netradičním projektu. Vědci podrobně prostudovali způsob mumifikace, který používali starověcí Egypťané. Pak hledali smrtelně nemocného dobrovolníka, který by daroval své tělo, aby mohlo být po jeho smrti podrobeno mumifikaci. Tito vědci jsou přesvědčeni, že objevili způsob, jak je možné po vzoru Egypťanů mumifikovat tělo. Tvrdí, že tělo dobrovolníka „bude zakonzervované potenciálně na stovky, možná tisíce let“. (www.independent.co.uk/news/science/now-you-can-be-mummified-just-like-the-egyptians-1863896.html)

Jako křesťané se nepotřebujeme starat o to, co bude s naším tělem po smrti. Bůh nám zaslíbil něco mnohem krásnějšího než nějakou konzervaci našich tělesných ostatků. Ježíšova smrt, již podstoupil za naše hříchy, a jeho vzkříšení, kterým se stal „prvotinou těch, kdo zemřeli“ (1K 15,20; ČSP), připravily cestu pro to, abychom mohli důvěřovat tomu, že naše smrtelná těla budou proměněna v neporušitelná a budou žít věčně.

Tento týden se budeme věnovat posledním kapitolám Evangelia podle Matouše. Budeme mluvit o nevyčerpatelných pravdách o smrti a vzkříšení našeho Pána a o naději, kterou nám tyto dvě události přinášejí.

Ježíš, nebo Barabáš

¹⁵O svátcích měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli. ¹⁶Tedy tam měli pověstného vězně, jménem Barabáš. ¹⁷Když se zástupy shromáždily, řekl jim tedy Pilát: „Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?“ ¹⁸Věděl totiž, že mu ho vydali ze zášti. ¹⁹Když seděl na soudné stoličce, poslala k němu jeho žena se vzkazem: „Nezačinej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.“ ²⁰Velekněží a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili. ²¹Vladař jim řekl: „Koho vám z těch dvou mám propustit?“ Oni volali: „Barabáše!“ ²²Pilát jim řekl: „Co tedy mám učinit s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Ukřižovat!“ ²³Namítl jim: „Čeho se vlastně dopustil?“ Ale oni ještě víc křičeli: „Ukřižovat!“ (Mt 27,15–23)

Osobní studium

Jak je možné podle Mt 27,11–26 rozumět volbě, kterou měli lidé udělat? Jak je možné chápat jejich rozhodnutí? Co je možné se z této situace naučit? Před čím nás varuje?

Vzbouřenec a vrah Barabáš čekal ve vězení na trest smrti. Dva zločinci, kteří byli ukřižováni společně s Ježíšem, mohli být jeho společníci. Jméno Barabáš („bar abbé“) znamená „syn otce“.

„Římané v té době věznili k smrti odsouzeného Barabáše. Ten o sobě prohlašoval, že je Mesiáš. Tvrdil, že má moc nastolit nový řád a přivést svět k nápravě. Pod vlivem satana tvrdil, že vše, co nakradl a naloupil, je jeho. S pomocí satanských sil konal podivuhodné věci a získal si řadu následovníků. Podněcoval vzpouru proti římské vládě. Byl to otrlý a nenapravitelný zločinec. Pod rouškou náboženského nadšení skrýval svoji krutost a usiloval o vzpouru. Pilát dal lidem možnost volby mezi tímto mužem a nevinným Spasitelem. Domníval se, že v nich probudí smysl pro spravedlnost. Doufal, že na rozdíl od kněží a předních mužů budou mít s Ježíšem soucit.“ (DA 733; TV 470)

Pilát se však mýlil. Pokud lidé nejsou pod vlivem Ducha svatého, potom nevyhnutelně dělají špatná duchovní rozhodnutí – tak jako v tomto případě. V konečném důsledku se musí každý z nás rozhodnout mezi Kristem a Barabášem, Mesiášem a tímto hříšným světem, mezi životem a smrtí. „Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé“ (J 3,19).

Aplikace

Proč jsme jako lidé v pokušení dávat přednost tmě před světlem? Jak se tyto vrozené sklony projevují ve tvém životě? Co ti to říká o realitě naší hříšné přirozenosti a o potřebě plně se podřídit našemu Pánu?

Ukřižovaný za nás

³⁹Kolemjdoucí ho uráželi; potřásali hlavou ⁴⁰a říkali: „Když chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe; jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!“ ⁴¹Podobně se mu posmívali i velekněží spolu se zákoníky a staršími. Říkali: ⁴²„Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je král izraelský – ať nyní sestoupí z kříže a uvěříme v něho!“ ⁴³Spolehl na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj. Vždyť řekl: „Jsem Boží Syn!“ ⁴⁴Stejně ho tupili i povstalci spolu s ním ukřižovaní. ⁴⁵V poledne nastala tma po celé zemi až do tří hodin. ⁴⁶Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lema sabachthani?“ , to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,39–46)

Osobní studium

Co znamená Ježíšovo zvolání zaznamenané v Mt 27,46? Jak je mu možné rozumět v souvislosti s velkým sporem?

Matouš ve svém evangeliu zaznamenává volání opuštěného Ježíše: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Na kříži se Ježíš ztotožňuje s voláním žalmisty (Ž 22,2). Zaznívá v něm osamocení a osiřelost někoho, kdo potřebuje pomoci. Ježíš měl pocit, že ho Otec opustil. Tma, která tenkrát obklopila zemi, je symbolem soudu (Iz 13,9–16; Am 5,18–20; Jr 13,16). Ježíš sám na sobě prožíval strašné důsledky hříchu – úplnou odloučenost od Otce. Pro nás na sobě nesl Boží soud nad hříchem. Toto odsouzení však mělo patřit nám. Prorok Izajáš píše: „Jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha, vaše hříchy zahalily jeho tvář před vámi, proto neslyší“ (Iz 59,2). „Tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých; po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke spáse těm, kdo ho očekávají“ (Žd 9,28; 2K 5,21).

Nešlo o nějaké předstírané či hrané divadlo. Ježíš na sobě skutečně prožíval Boží hněv vůči hříchu, padl na něj trest za naše přestoupení, takže jeho duše byla naplněna hrůzou a zděšením. Kristus na sobě nesl celou tíhu našich vin. Jak hrozný musí být hřích v Božích očích! Ježíš Kristus, věčná součást Trojice, nesl vinu a trest za hřích, aby nám mohlo být odpuštěno.

I uprostřed této hrůzy však Ježíš volal: „Bože můj, Bože můj!“ Navzdory tomu, čím procházel, zůstala jeho víra pevná. Byl věrný až do konce, bez ohledu na utrpení a pocit, že ho Otec opustil.

Aplikace

Jaké to je, prožívat pocit odloučenosti od Boha? Proč je naše kající odvolávání se na Kristovu spravedlnost jedinou cestou zpět k Otci?

Roztržená opona a otevřené hroby

47Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo tu stáli: „On volá Eliáše.“ 48Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nabodl na tyč a dával mu pít. 49Ostatní však říkali: „Nech ho, ať uvidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!“ 50Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skončil. 51A hle, chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, 52hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; 53vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjevíli. 54Setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, když viděli zemětřesení a všechno, co se dalo, velmi se zděsili a řekli: „On byl opravdu Boží Syn!“ (Mt 27,47–54).

Osobní studium

Každý z autorů evangelií podává Ježíšův příběh z trochu jiného úhlu pohledu, ale všichni čtyři se soustřeďují na jeho utrpení, smrt a vzkříšení. Jen Matouš však píše o otevřených hrobech při Kristově ukřižování.

Jaký je smysl událostí zaznamenaných v Mt 27,47–54? K jaké naději nás vedou?

Ježíš zemřel hned potom, co se mu posmíval rozvášněný dav, který zaměňoval jeho volání k Bohu za prosbu o Eliášovu pomoc. Jejich výsměch byl další smutnou ukázkou toho, s jakým nepochopením se Ježíš setkával během své služby – dokonce i ze strany svého národa.

Všechna tři synoptická evangelia (Matoušovo, Markovo a Lukášovo) zaznamenávají zprávu o tom, že se roztrhla chrámová opona. Symbolika této události je zřejmá: nastalo nové období dějin spásy. Nebyla už více potřebná obětní služba, která v uplynulých staletích ukazovala na Mesiáše a jeho obět. Pozemský předobraz byl nahrazen něčím mnohem lepším.

Jak je možné rozumět argumentaci z Žd 8,1–6 o tom, co se stalo s pozemským svatýňovým systémem a co ho nahradilo?

Matouš dále – jako jediný z evangelistů – zaznamenává zprávu o neobyčejné události. Při Ježíšově ukřižování začaly praskat skály, otevřely se mnohé hroby a někteří lidé byli vzkříšeni. Přestože se podle Matoušova záznamu nedá přesně určit chronologie události (o to Matoušovi ani nešlo), tak zmiňuje, že po Ježíšově zmrtvýchvstání tito vzkříšení „svatí“ přišli do Jeruzaléma. Tato vzkříšení se mohla udát jen díky tomu, že Ježíš zemřel za naše hříchy. Něco takového by se nemohlo stát v předcházejícím období předobrazného obětního systému. „Neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (Žd 10,4). Jen Ježíš mohl skutečně odstranit hříchy. Pro nás je odstranění hříchů úžasným zaslíbením vzkříšení z mrtvých. Bez zaslíbení vzkříšení by naše víra i zvěstování byly marné (1K 15,13.14.19).

Aplikace

V Ježíšově zmrtvýchvstání a ve vzkříšení „svatých“ vidíme naději a zaslíbení našeho vzkříšení v poslední den. V čem je pro tebe důležitá realita vzkříšení?

Vzkříšený Ježíš

‘Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojdte se podívat na místo, kde ležel. ‘Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; jde před nimi do Galileje, tam ho spatří. Hle, řekl jsem vám to. (Mt 28,6.7)

Osobní studium

Centrem křesťanské víry je kříž a vzkříšení. Mnoho lidí, kteří slyšeli o Ježíši (včetně těch, kteří se nehlásí ke křesťanství), věří, že muž jménem Ježíš z Nazareta zemřel na kříži. O Ježíšově životě byly nalezeny historické odkazy poměrně brzy po jeho působení. Římský historik Tacitus například píše: „Nero svalil vinu (za požár v Římě) na skupinu, jež byla lidmi nazývána jako křesťané, která byla pro své ohavnosti nenáviděná, a nařídil pro ni to nejhorší mučení. Kristus, od kterého odvozují své jméno, přetrpěl ten mimořádnější trest během vlády Tibéria rukou jednoho z našich prokurátorů, Piláta z Pontu. Tato nejhorší pověra, přestože na krátký čas potlačena, znovu propukla nejen v Judsku – původním zdroji této náuky, ale dokonce i v Římě“ (Tacitus žil přibližně v letech 56–117; https://sk.wikipedia.org/wiki/Tacitus_o_Kristovi). Není příliš mnoho důvodů pro zpochybňování, zda historická osoba jménem Ježíš z Nazareta byla odsouzena a ukřižována.

Mnohem složitější je otázka vzkříšení – tedy zda Ježíš z Nazareta, který zemřel v pátek po poledni, znovu ožil v neděli ráno. Tuto pravdu mnoho lidí odmítá či zpochybňuje. Je třeba podotknout, že v Judsku bylo poměrně běžné, že Římané někoho ukřižovali. Je však úplně jiná záležitost, že někdo po ukřižování vstal z mrtvých.

Bez víry ve vzkříšeného Ježíše by však křesťanství vůbec nemohlo existovat. Apoštol Pavel píše: „A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra... Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1K 15,14.19). Po Ježíšově smrti muselo následovat vzkříšení, protože díky jeho zmrtnýchvstání máme i my jistotu vzkříšení.

Když se tedy na stránkách evangelií dostaneme k příběhu o Ježíšově vzkříšení, máme dvě možnosti. První je vidět v něm jakousi nostalgickou propagandu sepsanou opuštěnými Kristovými následovníky, aby tak zachovali jeho památku živou – podobně jako se dnes snažíme zachovat památku významných lidí, kteří zemřeli. Druhou možností je vzít zprávu o vzkříšení doslovně, jako mimořádnou událost, která byla zaznamenána očitými svědky. Událost, která se týká každého člověka, který kdy žil.

Aplikace

Co pro tebe osobně znamená Ježíšovo vzkříšení?

Velké pověření

16Jedenáct apoštolů se pak odebralo do Galileje, na horu, kterou jim Ježíš určil. 17Spatřili ho a klaněli se mu; ale někteří pochybovali. 18Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. 19Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého 20a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,16–20)

Osobní studium

Pro mnohé je těžko pochopitelné, že Ježíš po svém vzkříšení odešel zpět do nebe a službu ohlašování evangelia svěřil lidem. My sami v této úloze selháváme – a evangelia ukazují, že ani jeho první následovníci na tom nebyli lépe. Tím, že nás Kristus pověřuje službou zvěstování evangelia, tak nám ukazuje nejen svou lásku, ale pomáhá nám chápat, jak velmi jsme na něm závislí.

Jaká je souvislost mezi Ježíšovými slovy: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18) a slovy zaznamenanými v Da 7,13.14?

V čem je smysl posledních slov zaznamenaných v Mt 28,19.20?

Ježíš se po svém vzkříšení ukázal nejen svým učedníkům, ale vidělo jej i mnoho jeho následovníků (1K 15,3–8). Jeho pověření kázat evangelium nebylo určeno jen učedníkům, ale všem věřícím. „Je velkým omylem myslet si, že dílo záchrany leží jen na ustanovených kazatelích. Každý, ke komu promluvil nebeský hlas a kdo přijímá Kristův život, je povolán zvěstovat evangelium a pracovat pro záchranu svých bližních. Proto byla založena církev a ten, kdo do ní slavnostním slibem vstoupil, se tím zavázal ke spolupráci s Kristem.“ (DA 822; TV 524)

Aplikace

Kdy a za jakých okolností jsi o sobě uvažoval jako o Kristově spolupracovníkovi? Jak konkrétně můžeš být aktivní ve zvěstování evangelia?

Podněty k zamyšlení

Stejně jako ostatní evangelisté, i Matouš zaznamenal událost vzkříšení Ježíše. Téměř nic se však z evangelií nedozvídáme o smyslu samotného vzkříšení. Přestože evangelisté zaznamenali příběh Ježíšova vzkříšení, nevěnují se žádnému teologickému vysvětlení této události, přestože se jedná o jednu z klíčových pravd křesťanské víry. Až v listech apoštola Pavla se dozvídáme detailní vysvětlení významu kříže i prázdného hrobu. „Avšak Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. A jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání: jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života“ (1K 15,20–22). Pavel dále zdůrazňuje, že jsme byli s Kristem „ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšení vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých“ (Ko 2,12). I apoštol Petr se vrací k tomuto důležitému tématu: „To je předobraz křtu, který nyní zachraňuje vás. Nejde v něm zajištění o odstranění tělesné špíny, nýbrž o dobré svědomí, k němuž se před Bohem zavazujeme – na základě vzkříšení Ježíše Krista“ (1Pt 3,21).

Otázky k rozhovoru

- 1. V okamžiku Ježíšovy smrti se roztrhla chrámová opona odhora až dolů. To byl konec předobrazné svatyně služby, která ukazovala na Ježíše Krista a jeho oběť. V Listu Židům je zaznamenáno: „Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratři, odvážit vejít do svatyně cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla. Máme-li tedy tak velikého kněze nad celým Božím domem, přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou“ (Žd 10,19–22). Jak je možné rozumět tomu, že Ježíš je naším „veleknězem“?*
- 2. Evangelium podle Matouše se věnuje mnohým tématům podrobněji než ostatní evangelia. Co vás nejvíce oslovilo na způsobu, jakým Matouš ve svém evangeliu představuje Ježíše? Jak vám studium Evangelia podle Matouše pomáhá lépe pochopit, co znamená být křesťanem a následovat Ježíšovo učení?*

Použité zkratky

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad. Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21	Bible, překlad 21. století
ČSP	Český studijní překlad
SNC	Slovo na cestu
JER	Jeruzalémská Bible

Díla Ellen Whiteové

U českých překladů knih Ellen Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název
DA	The Desire of Ages
GC	The Great Controversy
MB	Thoughts From the Mount of Blessing
MH	The Ministry of Healing

Zkratka	Český název
MN	Myšlenky o naději
TV	Touha věků
VDV	Velké drama věků
ŽNP	Život naplněný pokojem

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The SDA Bible Commentary

Západy slunce jsou uváděny pro zeměpisnou délku 15° a šířku 50°, jsou převzaty z webové stránky: <http://calendar.zoznam.sk>.

Sbírky v 2. čtvrtletí 2016

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek, které mají určitý systém. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2016 obsahuje témata jednotlivých sobot, která lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce. Každou sobotu, většinou v rámci sobotní školy, máme sbírku pro potřeby celosvětové misie a některé soboty mají pro danou sbírku speciální určení. Sbírky každé 13. soboty ve čtvrtletí jsou určeny pro podporu misijních projektů v určité vybrané části světa.

Všechny vybrané dary jsou vždy odeslány prostřednictvím Interevropské divize pro potřeby naší celosvětové církve. Výjimkou je sbírka na stavební projekty, která zůstává vždy pro potřeby příslušného sdružení, a sbírka pro Adru, ze které je 50% určeno pro potřeby Adry v dané unii.

Určitou nezanedbatelnou část prostředků vybraných v misijních sbírkách dostáváme z Interevropské divize zpět jako podporu některých misijních projektů v naší unii.

Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi, ale i v prostoru světa kolem nás.

Marek Škrta, hospodář Česko-Slovenské unie

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odeslány na účet příslušného sdružení a sbírky se zvláštním určením mají uvedenu první část variabilního symbolu ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2016			
Termín	Téma soboty	Sbírka	VS
	Duben		
2. 4.	Den modlitby a půstu		
9. 4.	Sbírka na projekty Globální misie	Sbírka pro Globální misii	15
16. 4.	Den rozdávání misijních knih		
23. 4.	Den služby lidem se zvláštními potřebami (neslyšící, nevidomí, ...)		
30. 4.			
	Květen		
7. 5.	Den evangelizace prostřednictvím internetu		
14. 5.			
21. 5.	Modlitba za Adru Česká republika	Sbírka pro Adru ČR	22
28. 5.	Den modlitby za ohrožené děti		
	Červen		
4. 6.	Den biblických korespondenčních kurzů a sobotní školy		
11. 6.	Den služby žen		
18. 6.			
25. 6.	Sbírka 13. soboty pro Jihopacifickou divizi	Sbírka 13. soboty	13